
İçindekiler

- Burjuva Siyasetin Yeniden Dizaynı ve Seçimler.....	1
- Toplumsal ve Siyasal Gündem'den.....	7
- Örgütlenme Sorunları, Yerel Çalışma ve Hedefler - İ.Can.....	17
- “Vardık, Varız, Var Olacağız !” - Gül Azur.....	20
- MDD Eleştirisi ve THKP/C – N. Fırat.....	23
- Devrimci Kadro Sorununa Giriş - Yusuf Erdem.....	27
- Gençlik Konferansı ve Gençlik Hareketinin Sorunları - İ.Can-O.Toprak.....	31
- Ordu'nun Dereleri - Mustafa Özkan.....	34
- Sonucu Belli Çatışmanın Hangi Aşamasındayız? - Osman Tiftikçi.....	37
- Kapitalizmin can damarı kumar ve uyuşturucu - Ali Gök.....	40
- Türkiye’de Sınıf Savaşları - Mahir Sönmez.....	42
- Bosna Yanıyor: Avrupanın Çeperinde İsyan - Mate Kapović, Roarmag.org...	47
- Kotana İmamı - Mustafa Özkan.....	51
- Kuşaktan Kuşağa Süren Dava - Erdem Eren.....	54
- Çöken Sağlık Sistemi ve İnsan İlişkileri - Hüseyin Habip Taşkın.....	55

Anadolu Yayıncılık adına İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tahir Ozan
Aylık, Siyasi, Yaygın Türkçe Yayın
Adres: 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7
Kemeraltı/konak/İzmir
Baskı tarihi:Kasım - Mart 2013
Basım yeri: Özdemir Matbaacılık,
Dvutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
Blok No: 145 Topkapı-İstanbul
Tlf. 0212 577 54 92

İletişim:

Web. www.sözveeylem.org

İzmir- 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7
Kemeraltı/konak/İzmir

İstanbul-Bağlarbaşı mah. ortameydan sok.
6/1 Maltepe

Manisa-Turgutlu: Turan Mah. Kurultay Sk.
No:21 Kat:1 Turgutlu

Burjuva Siyasetin Yeniden Dizaynı ve Seçimler

Burjuva siyaset, Mart yerel seçimleriyle birlikte ekonomik ve siyasal çalkantılar ortamında yeni bir döneme giriyor.

AKP, 2001’de yaşanan ekonomik ve siyasal istikrarsızlığın ardından, “istikrar”ı sağlama vaadiyle iktidara geldi. Esas olarak işçi ve emekçilerin bilinç ve örgütsel geriliği üzerinde kurulan “istikrar,” sihirli bir formül gibi bir yandan işçi ve emekçilerle düzen arasında kopmaya yüz tutan bağları yeniden kurarken, öte yandan sermaye birikiminin önündeki engellerin aşılmasını ve düzen içi dengenin yeniden kurulmasını sağladı. Bu dönemde özelleştirmeler ve emlak rantı üzerinden ekonomide şaşaalı bir gelişme yaşandı. İnşaat sektörü ekonominin motor gücü haline geldi.

Sermaye birikimindeki büyümeye yoksullaşma eşlik etti. İşçi ve emekçilerin yaşam standartları adım adım geriledi. İşsizlik resmi verilerde yerinde sayıyor gibi gösterilse de, gerçekte iki katına çıktı. Artan işsizlik, işçi ve emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarının daha da ağırlaşmasında kaldıraç görevi gördü. İşçi sınıfının yüzyılı aşkın bir süre önce savaşarak kazandığı sekiz saatlik işgünü, fiili olarak ortadan kalktı. Devasa yedek işgücünün (işsizler ordusu) basıncı altında uzun çalışma saatleri

ve ucuz işgücüne dayalı güvencesiz çalıştırma, sermaye birikimini büyütmenin temel yöntemi haline geldi. İşçi cinayetleri, güvencesiz ve ağır çalışmaya dayalı sermaye birikimi sürecinde işçiler, sermayenin saldırıları karşısında ağır bedeller ödemek zorunda kaldı. Bu koşullarda en küçük hak arama eylemi ve sendikalaşma çabası, işten atılmalar, polis copu, biber gazı, tazyikli su ve hapishanelerle karşılık buldu. Artan yoksulluk, ağır çalışma koşulları, devletin artan baskı ve saldırılarıyla birleşince, toplumun nefes alma kanalları tılandı. Kitlelerde oluşan tepkiler, aile içi şiddet ve kadın cinayetleri biçiminde içe döndü. AKP bu süreci, yoksulluğu dinsel cehaletle birleştirerek, sadaka geleneğini örgütleyip yaygınlaştırarak yönetti. Aynı dönemde sermayenin kârları, bizzat Erdoğan’ın sermaye çevrelerini paylarken itiraf ettiği gibi “beş”e katlandı. Yani işçi ve emekçilerin “beş” kat daha fazla sömürüldü ve yoksullaştı.

Sermaye akışında ve birikiminde güçlü bir ivme yaratan ekonomik ve siyasal “istikrar”da ilk bozulma sinyalleri, kapitalist dünya krizinin etkilerinin hissedilmesiyle ortaya çıktı. AKP hükümeti, ekonomideki kötü gidişi “darbelerle hesaplaşma”, “demokratikleşme” ve “çözüm süreci” operasyonlarıyla örtmeye çalışsa da, bütün bunlar ne kitlelerde gittikçe büyüyen huzursuzluğu yatıştırmaya, ne de burjuvazi içinde

kızışan rekabetin çatışmaya dönüşmesini engellemeye yetti.

AKP iktidarı için gücün doruğunu temsil eden 2011 yılı, aynı zamanda düşüşün de başlangıcı oldu. 2011'den bu yana uluslararası alanda, bölgede ve Türkiye'de yaşanan gelişmeler, Söz ve Eylem'in önceki sayılarında ayrıntılı olarak ele alındı. Orada yapılan değerlendirmelerin kısa özeti şudur: Hem AKP'nin bölgede Sünni İslam üzerinden izlediği siyasi çizginin emperyalist güç odaklarında, özellikle ABD ve İsrail'de yarattığı rahatsızlıklar, hem de bu süreçte içeride patlak veren Haziran Başkaldırısı, burjuvazinin, giderek büyüyen ekonomik ve siyasal sorunların aşılmasında AKP'de ısrar etmesinin riskli olduğunu ortaya koyuyor. Üstelik ekonomik krizin gelmekte olan yeni ve daha etkili dalgası ve bunun siyaset üzerindeki muhtemel etkileri dikkate alındığında mevcut risk, daha da büyümektedir. Ekonomik göstergeler, 2014 yılının işçi ve emekçiler için olduğu kadar, burjuvazi için de ekonomik krizin etkilerinin en çok hissedileceği bir yıl olacağını gösteriyor. Türkiye 2014'de 160 milyar dolar dış borç ödemek zorunda. Cari açık, ekonomideki daralmaya rağmen büyüyor. Kriz koşullarında burjuvazinin tutunduğu inşaat sektöründe durum hiç de iç açıcı değil. ABD Merkez Bankası Şubat ayı içinde, Türkiye ekonomisinin, ekonomisi "kırılgan" on beş ülke içinde ilk sırada olduğunu açıkladı. Emperyalist devletlerin ellerindeki olanakları kullanarak krizi bağımlı ülkelere ihraç etme girişimlerinin Türk ekonomisine ilk plandaki faturası, % 25 devalüasyon oldu. Bu ölçüde büyük bir devalüasyonun ekonomide olduğu kadar, siyasette de yeni gelişmelere yol açması kaçınılmazdır. Burjuvazi, Kapitalist yeniden üretim sürecinin önündeki engellerin büyüdüğü ve yeni patlamalara gebe bu tabloyu, emperyalist devletlerle sorunlu, Haziran Başkaldırısı'yla hırpalanmış, yönetim gücü zayıflamış, inandırıcılığını büyük ölçüde kaybetmiş, rüşvet ve yolsuzluğa batmış bir AKP ile karşılayabilecek durumda değildir.

Türkiye, ekonomik krize, yürütme krizinin eklemlendiği böylesi bir ortamda, birbiri ardı sıra üç seçimin yaşanacağı bir seçim maratonuna giriyor. Mart'taki yerel seçimleri, Temmuz'da Cumhurbaşkanlığı seçimi izleyecek, arkasından 2015'de genel seçim var.

Erdoğan için önümüzdeki seçimler sadece bir iktidarı koruma ve sürdürme sorunu değil, bunun da ötesinde kendisinin ve çevresinin bekası sorunudur. Bunun için Erdoğan hemen her seçim döneminde başarıyla uyguladığı kitleleri kamplaştırma taktiğini, bugün daha da sertleştiriyor. Bütün hünerini ortaya koyarak, iktidar olanaklarını azami ölçüde kullanarak, kendisine oy veren kitleyi konsolide etmeye, bu yolla seçimden en az zararla çıkmaya çalışıyor. Yeri geliyor, provokasyonlara başvuruyor, milliyetçi-dinci argümanlarla, yalanlarla kamplaşmayı derinleştirmeye çalışıyor; yeri geliyor, güçlü olduğu imajını verebilmek için esip gürlüyor, tehditler savuruyor. Parlamentodaki sayısal üstünlüğünü kullanarak çıkardığı kendini savunma ve saldırı yasalarıyla, savunma zırhını güçlendiriyor. Tepkiler büyüdükçe, yara aldıkça, rüşvet ve yolsuzluk içinde debelendikçe, daha da saldırganlaşıyor.

Dün "darbeleri önleme", "vesayet sisteminin kurtulma", "demokratikleşme" adı altında liberal "sol"a uzattığı havucu bugün, Kürdistan'da yürütülen katliamları (Uludere, Lice, Paris vb) "çözüm süreci"ndeki çözümsüzlüğün sorumluluğunu, darbe ve kaset operasyonlarını çünkü suç ortağı cemaate yıkararak, ulusalcılara ve Kürt halkına uzatıyor.

Kürsüye her çıkışında kendisine karşı düzenlenen "komploda" yabancı parmağından söz eden Erdoğan, dış gezilerinde, bölgesel bir güç olma niyeti olmadığını söyleyerek, emperyalist devletlerden af diliyor ve onlara tıpkı geçmişteki gibi "süpürmeyin, kullanın" diyor.

İktidarın saldırıları karşısında silik bir tavır izleyen burjuva muhalefet, seçmenin karşısına AKP'den devrıldığı istikrar efsunu ve mağdur

edebiyatıyla çıkıyor. AKP'nin içeride ve dışarıda yıpranmışlığını kullanarak, kendisinin sermaye için daha az riskli, daha güvenilir bir seçenek olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Seçmen "Erdoğan'dan kurtulma" ve "Erdoğan'ı kurtarma" biçiminde kamplaştırılırken, işçi ve emekçilerin sokaktan, eylemden uzak tutulması, burjuva siyasetin ortak paydasını oluşturuyor.

Mevcut ekonomik ve siyasal gelişmeler, 30 Mart yerel seçimleriyle birlikte burjuva siyasetin yeniden dizayn edilmesinin bir zorunluluk haline geldiğine işaret ediyor. İktidar ve muhalefet partilerinde yaşanan gelişmeler, istifalar, transferler bu dizaynın daha bugünden başladığını gösteriyor.

Çeşitli burjuva fraksiyonların temsilcilerinin transferiyle adeta bir "çatı partisi" haline gelmiş olan CHP, siyasi alanın bu yeniden dizaynında önemli bir rol üstleniyor. Siyasetin yeni dizaynının nasıl şekilleneceğinin ipuçları ise 30 Mart yerel seçimleriyle belirginleşecektir. 30 Mart yerel seçimlerini, yerel seçim ötesine geçirerek önemli hale getiren asıl etken de budur.

Sosyalist Hareket ve Seçimler

Burjuva cephede bunlar yaşanırken, sosyalist harekette seçimler konusunda iki temel eğilim öne çıkıyor.

Bu eğilimlerin sınıf mücadelesinde neyi temsil ettiğinin daha net bir biçimde anlaşılabilmesi için önce yerel yönetimlerin (belediyeler), burjuva devlet örgütlenmesindeki yeri ve işlevine kısaca da olsa değinmek gerekiyor. (Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için Söz ve Eylem'in Ocak ve Şubat sayılarına bakılabilir)

Yerel yönetimler seçimle oluşan bütün diğer temsili kurumlar (parlamento, hükümet) gibi burjuva devlet aygıtının bir parçasını oluştururlar. Temsili kurumlar, bir yandan devletin sınıf karakterini genelleştirerek gizlerken, diğer yandan da işçi ve emekçileri düzene bağlamanın volan kayışları işlevini üstlenirler. Bu durum, yerel yönetimler için çok daha belirgindir. Çün-

kü, yerel yönetimler burjuva temsili kurumlar içinde halkla daha yakın ilişkide olan kurumlardır. Bu yüzden de daha etkili bir yanılsama ve manipülasyon gücüne sahiptirler.

Yerel yönetimler bir devlet kurumu olarak, burjuva siyasal sistemi içindeki rollerini kurumsal olarak yerine getirirler. Bu kurumsal işlevi yerel yönetimlerin nasıl seçildikleri ve kim tarafından yönetildiklerinden, belediye başkanı ve meclis üyelerinin niteliği ve bileşiminden bağımsız olarak yerine getirirler. Belediye başkanı ya da meclis üyelerinin olumlu anlamda değişimi en iyimser yorumla, belediyelerin kurum olarak üstlendikleri görevlerin "layıkıyla" yerine getirilmemesine yol açar ki, bunun önlemi de devlet mekanizmasının işleyişi içinde vardır.

Seçimle oluşan bütün devlet kurumları gibi yerel yönetimler de, devletin temel aygıtları olan bürokrasi ve baskı aygıtının denetimi ve gözetimi altındadırlar. Yerel yönetimlerin seçimle işçi ve emekçilerin denetimine geçme ihtimali, diğer temsili kurumlara göre daha yüksek olduğundan, devletin bu kurumlar üzerindeki denetimi daha ayrıntılıdır. Hem merkezi iktidar hem de diğer devlet kurumları – valilik, kaymakamlık, bürokrasi – müfettişler - ve yargının sıkı denetimindedirler. Bu durum, kapitalist sistem içinde yerel yönetimlerin neden özerk olamayacağını da açıklar.

Yerel yönetimler, aynı zamanda birer kapitalist işletmedirler. Bunların sahip oldukları mülkiyetin "kamu mülkiyeti" olması ve gördükleri işlevin "kamu yararı" ile ifade edilmesi, bu kurumlardaki sömürünün karakterini değiştirmeyeceği gibi, sömürüyü burjuva sınıfın tümü yararına bir sömürüye dönüştürür. Üstelik belediyelerin üstlendiği işlevler, sağlık, eğitim, altyapı, ulaşım vb. sermaye birikimi sürecinin zorunlu görevleridir ve bu süreçten bağımsız olarak "hizmet" adı altında ele alınamazlar.

Yerel yönetimler, tıpkı merkezi iktidarlar gibi, kent rantının, artı-değerin burjuvazi ara-

sında yeniden dağıtımında önemli bir işlev görürler.

Belediye gelirleri, -bu gelirler ister merkezi iktidar tarafından, isterse belediyelerin halktan hizmet, harç vb. adlarla topladığı gelirler olsun-sermaye grupları arasında yeniden dağıtılır. Bu dağıtımın en önemli araçlarını taşeron ve ihale sistemi oluşturur. Hizmet olarak adlandırılan ama gerçekte kent rantı ve artı-değerin yeniden paylaşımını öngören bu yapılanma, sadece yerel yönetimlerdeki rüşvet ve yolsuzlukların kaynağını oluşturmaz, aynı zamanda seçimlerin finansmanını da sağlar.

Yerel yönetimlerin bu kurumsal yapısı değiştirilmeden bu kurumlar bir bütün olarak işçi ve emekçilerin yararına kullanılamazlar. Bu yapının değişmesi ise, ne belediye başkanı ve meclis üyelerinin değiştirilmesiyle, ne de merkezi siyasal iktidarın değiştirilmesiyle olanaklıdır. Tersine devletin bir bütün olarak sınıfsal el değiştirmesiyle, daha açık bir ifadeyle işçi sınıfının devrimci iktidarıyla olanaklıdır.

Yazının başında sosyalist harekette sözünü ettiğimiz iki temel eğilim tam da bu noktanın karartılmasına dayanıyor.

Birinci eğilim, seçimler dahil bütün faaliyetlerini gerici – dinci “AKP iktidarından kurtulmak” üzerine kuran reformist eğilimdir. Bu eğilime göre “gericiliğin”, “ülkenin bağımsızlığının”, dinsel ideolojinin yaygınlaşmasının, “cumhuriyetin korunması” gereken değerlerinin aşınmasının başlıca sorumlusu gerici AKP iktidarındır. Bütün bu “melanetlerin” nedeni kapitalist düzen değil, AKP iktidarındır. Bunlardan kurtulmak ve ülkenin demokratikleşmesi için gerekli olan ilk adım, AKP’nin iktidardan uzaklaştırılmasıdır. “Reddettiğimiz” diye açıkladıkları “baş düşman AKP’dir”, sonrası kolay. AKP’den kurtularak demokratikleşen Türkiye sosyalizme doğru yol alabilir. Bu tarz, bizim ‘müzmin reformizm, oportünizm olarak nitelendirdiğimiz “vahşi” kapitalizmin kabul edilebilir bir kapitalizmle aklanmasıdır.

Bu eğilimin seçimlere yaklaşımını da bu temel “ilke” belirliyor. Seçimlere aday göstererek katıldıkları birkaç yer dışında oy kullanmada belirledikleri aday kriterleri, “kamucu”, “özgürlükçü”, “bağımsızlıkçı”, “gerçek laiklikten” ve “Kürt sorununda demokratik çözümünden”, ya da “kültürel hakların verilmesinden yana”, “dürüst”, “piyasa karşıtı”, “farklı kültürel değerlere saygılı” vb... yani sorunlara sınıfsal temelden değil de, tümüyle burjuva demokrasisi, demokratikleşme penceresinden baktıklarını ortaya koyuyor. Açıkça CHP’yi desteklediklerini söyleyemeseler de bütün tarifler, CHP’ye çıkıyor.

İkinci eğilim ise, bütünüyle “barışçıl çözüm” odaklı bir siyaset yürüttüğü için, öncelikleri de burası belirliyor. Devletin demokratikleştirilmesi her iki eğilimin ortak noktası olsa da, birinci eğilim bunu gerici – dinci AKP iktidarından kurtulmaya bağlarken, ikinci eğilim bunu “doğrudan demokrasi”, “yerel yönetimlerin özerkliği” ve Kürt sorununun “barışçıl çözümü” ile açıklıyor.

Yukarıda yerel yönetimlerin burjuva devlet aygıtı içindeki yeri ve işlevinin ele alındığı bölümde, yerel yönetimlerin burjuva devlet aygıtı parçalanmadan işçi ve emekçiler yararına işlev kazanamayacağı ve bu kurumların özerk olamayacağına değinildi. Buna eklenecek olan kapitalizm koşullarında olanaksız olan “doğrudan demokrasi ve komün” söylemiyle içine düşülen reformizmin örtülemeyeceğidir.

Ayrıca her iki eğilimin de reformist yönelimlerini “Gezi ruhu”na dayandırmaları, Haziran Başkaldırısı’ndan sadece başkaldırının kendiliğinden ve reformist yanlarını aldıklarını gösteriyor. Hiç kuşkusuz Haziran Başkaldırısı, sınıf mücadelesinde yeni bir döneme girildiğini göstermesi bakımından önemlidir. Ancak bu durum onun kendiliğindenliğini ve reformist karakterini ortadan kaldırmıyor. Devrimcilerin Haziran Başkaldırısı’ndan çıkarmaları gereken ders, kapitalizm koşullarında bu türden kendiliğinden başkaldırıların ortaya çıkabileceği ve bu başkaldırılardan taşıdıkları devrimci enerjiyi

devrimci bir tarzda yönlendirecek devrimci bir hazırlığın yapılması gerektiğidir. Yoksa, gevşek de olsa bir örgütlülüğe ve net siyasal hedeflere sahip olmayan Haziran Başkaldırısı'na, "doğrudan demokrasi" gibi, "komün" gibi olmadık nitelemeler atfederek, ne başkaldırının kendiliğinden karakteri doğru olarak kavranabilir, ne de bu türden başkaldırıları devrimci bir yöne yönlendirilebilir.

Sosyalist harekette egemen olan bu iki eğilim, sınıf mücadelesinde yaşanan ideolojik ve örgütsel erozyonun çok açık bir kanıtıdır. Geçmişte mevcut siyasal durumu, işçi ve emekçilerin eğilimlerini dikkate almadan her seçimde boykot taktiğini bir alışkanlık haline getiren sosyalist hareketin, bugün tam tersi bir uca savrularak seçimlerden demokrasi, demokratikleşme çıkarma taktiğine sarılması, hareketin son otuz yılda yaşadığı dönüşümü göstermesi bakımından önemlidir.

Komünist Hareket ve Yerel Seçimler

Yerel yönetimlerin burjuva devlet mekanizmasının bir kurumu olmaları ve kurumsal olarak burjuvazinin hizmetinde olmaları, komünistlerin yerel yönetim seçimlerine ilgisiz kalacağı anlamına gelmiyor. Tersine sırf bu durumun bile işçi ve emekçilere anlatılması komünistlerin yerel seçimlerden neden uzak duramayacağını anlamaya yeterlidir. Üstelik komünistler işçi sınıfını ilgilendiren hiçbir sorundan uzak kalamazlar.

İşçi ve emekçilerin günlük sorunlarıyla daha doğrudan ilişkili olan yerel yönetimler, sınıf mücadelesinin önemli alanlarından biridir. Ancak bu alanda yürütülecek mücadelede elde edilecek kazanımlar, işçi ve emekçilerin günlük yaşamlarında bir iyileşme sağlasalar da, ne yerel yönetimlerin mevcut kapitalist düzen içindeki kurumsal işlevlerini ortadan kaldıracırlar; ne de işçi sınıfının genel durumunda bir iyileştirme sağlayabilirler. Çünkü kapitalizm altında her yerel sorun, genel sorunun ye-

rele yansıması, yeniden üretilmesidir ve yerel mücadeleyle çözülemez. Yerel mücadelelerin sınırlılığının temel nedeni de budur. Bu yüzden yerel mücadeleler ancak işçi sınıfının genel iktidar mücadelesi ile birleştirilebildiklerinde reformcu bir çerçeveden çıkartılarak devrimci bir içerik kazanırlar. Bu bağlam içinde yerel mücadelelerin en önemli kazanımlarından biri de işçi sınıfının geleceğin yönetici sınıfı olma yolunda kendini geliştirmesi, yetkinleştirmesi ve deneyim biriktirmesidir.

Komünist Hareket'in yerel seçimlere yönelik tavrının ne olması gerektiğinin daha net bir biçimde anlaşılabilmesi için öncelikle birkaç noktanın altını çizilmesi gerekiyor; Birincisi; komünistler seçim Propagandalarını burjuva partiler gibi vaatler üzerinden yürütemezler. Çünkü komünistlerin görevi sorunları belirleyip işçi sınıfı adına halletmek değil, işçi sınıfını günlük ve genel çıkarlarını savaşıarak elde edebilecek bilinç ve örgütlülükle donatmak, onun iktidar mücadelesine önderlik etmektir. Kapitalist düzende işçi sınıfı en küçük hakkını bile ancak savaşıarak kazanabilir, koruyabilir. Vaatler işçi sınıfının edilgen bir sınıf düzeyine indirgenmesi ve onu düzene bağlamanın araçlarıdır.

İkincisi; komünistler yürüttükleri faaliyetin işçi sınıfında reformist, parlamenter hayallere yol açmasına izin veremezler. Tersine farklı sosyalist parti ve çevrelerin "yerel iktidar", "yerel yönetimlerin özerkliği," "devletin demokratikleşmesi" vb. gibi işçi sınıfının mücadelesini burjuva parlamenter mücadele içine hapseden yaklaşımlarına karşı amansızca savaşmak zorundadırlar.

Üçüncüsü; Komünistler her yerel mücadeleyi, işçi sınıfının iktidar mücadelesine bağlı olarak ele almak ve bu mücadele ile uyum içinde yürütmek durumundadırlar. Bu sadece ajitasyon ve propagandada değil, örgütlenme ve eylemde de göz önünde tutulması gereken temel noktadır. Sınıfın güncel çıkarları ile iktidar mücadelesi uyum içinde yürütülemediği müddetçe, ne elde edilen başarılar kalıcı olabilir, ne

de işçi sınıfı ile komünist öncü arasında kalıcı bağlar kurulabilir.

Dördüncüsü; komünistler seçim çalışmalarının ağırlık noktasını kendi görüşlerinin, programlarının ve amaçlarının işçi ve emekçilere açıklanması üzerine oturtmalıdır. Bu faaliyet komünistlerin yürüttükleri seçim çalışmalarını niteliğini belirleyeceği gibi, yerel ile genel iktidar mücadelesinin uyum içinde yürütülmesinin de koşuludur.

Beşincisi; Komünistler güç ve olanaklarının ana bölümünü mücadelenin yükseldiği alanlara hasretmelidir. Bu alanlarda konumlarını güçlendirerek, buraları tahkim ederek, bu tahkimatı yeni alanlara sıçrama ve burjuva iktidar karşı saldırı noktası olarak kullanabilmelidirler.

Komünist Hareket'in bu çerçevede yürüteceği faaliyetin kapsamını ve etkinliğini, mevcut gücümüz ve olanaklarımız belirleyecektir. İdeolojik, politik ve örgütsel olarak yeni yeni şekillenmekte olan bir hareketiz. Henüz ulusal çapta bir örgütlenmeye sahip olmadığımız gibi, bulunduğumuz alanlarda da güçlü, işlevsel bir örgütsel yapıya sahip değiliz. Bugün toplumun en hareketli kesimleri olan grevci işçiler, emekçi kadınlar, öğrenciler, güçlü olduğumuz birkaç alan hariç, yaşam alanlarını savunan yoksul köylüler arasındaki etkimiz yok denecek ölçüde zayıf. Bu durumun, hareketimizin rutin faaliyetlerini etkilediği gibi, seçim faaliyetlerini de etkilemesi kaçınılmazdır. En başta seçimlere kendi adaylarımızla katılamıyoruz. Önemli bir eksiğimiz de dışımızdaki devrimci parti ve çevrelerle devrimci bir cephe, bir seçim platformu kuramamış olmamızdır. Bütün

bunlar hareketimizin gücünün ve etkinliğinin sınırlarını belirlerse de, bunun, iş yapmamanın bir mazereti haline getirilmesine izin vermemeliyiz. En zor koşullar ve olanaksızlıklar içinde bile yapılabilecek çok şey vardır.

İster genel, isterse yerel olsun seçim ortamları komünistler için devrimci ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyetlerinin yoğunluğunun arttığı dönemlerdir. Bu temel görev

karşısında seçimlerde ne kadar oy alınacağı, hangi adayın destekleneceği vb. önemli olmakla birlikte, ikincil bir sorundur. Elbette Komünist Hareket'in işçi ve emekçilere genel çağrısı düzen partilerine oy verilmemesidir. Ancak burjuva ideolojik manipülasyonun yoğun etkisi altında seçimlerin AKP'den kurtulmak ve AKP'yi kurtarmak ikilemine sıkıştırıldığı bugünkü durumda, bu çağrının kitleler üzerinde ciddi bir etkisinin olmaya-çağını da görmemiz gerekiyor.

Bizim asıl dikkatimizi vermemiz gereken nokta komünist ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyetini seçim ve krizin yarattığı siyasal duyarlılıktan yararlanarak daha da yoğunlaştırmaktır. Seçilmiş hedefler üzerinden mücadelenin yükseldiği alanlara, fabrikalara, işyerlerine, mahallelere, köylere girmek , bu alanlarda örgütlü birimler inşa etmektir.

Bizim asıl dikkatimizi vermemiz gereken nokta; komünist ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyetini –ekonomik, siyasal gelişmeler ve seçim ortamının yarattığı siyasal duyarlılıktan yararlanarak- daha da yoğunlaştırmaktır. Seçilmiş hedefler üzerinden mücadelenin yükseldiği alanlara, fabrikalara, işyerlerine, mahallelere, köylere girmek, bu alanlarda örgütlü birimler inşa etmektir. Evet gücümüz sınırlı ve olanaklarımız dar. Güç yetersizliğini ve olanaksızlıkları ancak daha iyi organize olarak, daha fazla yoğunlaşarak, daha sistemli, daha sabırlı, daha özverili bir çabayla ve daha çok çalışarak aşabiliriz.

Toplumsal ve Siyasal Gündem'den

Düzenleyeler: Yusuf Erdem - Mustafa Kalyoncu – Ferda Kar

Yoldaşımızı Yıldızlara Uğurladık

Uzun yıllar yaşamını Komünist harekete adanmış, bir yoldaşımızı yıldızlara uğurladık. İçinde bulunduğumuz siyasal mücadelede, Turgutlu'da uzun yıllardır birlikte hareket ettiğimiz komünist hareketin aktif destekçilerinden olan, yaşamında komünizme olan inancını ve güvenini bir gün olsun kaybetmeyen yoldaşımız Emin İra'yı kaybettik. Cenazede Hayri Bökü yoldaş, Emin yoldaşın mücadelesini anlattı. Yoldaşımız ve tüm ölen devrimciler adına saygı duruşunun ardından kırmızı karanfillerle yıldızlara uğurladık. Anısı mücadelemizde yaşayacak.

Greif İşçileri Fabrika İşgalinde

Greif İşçileri Eyleme geçerek çalıştıkları fabrikayı işgal ettiler. İşgal eylemi sonrasında, sendika, işçileri eyleme çıkmakla suçladı. Sendikal hareketin mevcut durumunu göstermesi açısından sendikanın ve işçilerin açıklamalarının önemli bölümlerini okurlarımızla paylaşıyoruz

Greif işçilerinin açıklaması:

Emek hırsızlığına, taşeron belasına, asgari ücret sefaletine geçit yok!

Hayatta seyircilere yer yoktur. Ya kaderinizi ellerinize alırsanız, kendi yolunuzu kendiniz çizersiniz; ya da rüzgârda savrulan yapraklar misali ona boyun eğersiniz.

İşte biz de uzun yıllar boyun eğenlerdendik; ta ki kaderimizi nasırlı ellerimizin arasına alıp da onu değiştirmeye karar verene dek... İlerisini görememenin getirdiği tarifsiz korkular yok artık; geleceğini şekillendirmenin verdiği tatlı heyecana bıraktı yerini şimdi. Ve bugün sizlere, işgal gerçekleştirdiğimiz fabrikalarımızdan sesleniyoruz.

İyi ama, kimiz biz?

Bizler Esenyurt-Hadımköy ve Ümraniye-Dudullu'da kurulu Greif (Sunjüt) Çuval Fabrikası'nın işçileriyiz. Taşeronlarla beraber bin 500 kişiyiz. Yakın zamanda Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na (DİSK) bağlı Tekstil İşçileri Sendikası'nda örgütlendik.

Geçtiğimiz Kasım ayında, firma yönetimi sendikalaşma çalışmasını ilk öğrendiğinde, bir arkadaşımızı işten atmıştı. Akıllarınca gözdağı verecek, korku salacaklardı. Ancak biz "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için!" demesini öğrenmiştik çoktan. Kendilerine çok güvenliy-diler müdürlerle yancıları, şalterleri ilk indir-diğimizde. Belki de böyle bir birlik-beraberlik beklemiyorlardı bizden. ....Ve giriştiğimiz iş-gal eylemi ile sendikamızı fabrikaya soktuk.

Ve bugün toplu sözleşme görüşmelerinde bizleri hiçe sayıp aşağıladıkları; taşeron sis-temini ve kölelik koşullarını bize dayattıkları için, bir kez daha aynı silaha başvurduk. Ve fabrikamızı işgal ettik.

Biliyoruz, birileri bu yaptığımıza cahil cesa-reti diyecektir. Kavel işçilerine de öyle demiş-lerdi: "Aklınızı mı kaçırdınız siz?" Ama hayır, 41 sene evvel Kavel Kablo işçileri ne yaptıkla-rını çok iyi biliyorlardı. Evet belki tozlu kanun kitaplarında yoktu GREV sözcüğü bile. Ama bizim anayasamızda, sınıf mücadelesinin yasa-larında vardı.

Kore'de işgalci Ssangyong işçileri, tüm dün-yanın gözleri önünde kahramanca direndiler ve onların zaferi hepimizindi. Tıpkı bizde DİSK'i savunmak için ayaklanan işçi sınıfının 15-16 Haziran'daki tutumu gibi... Biz işçiler, tarihi-mizi tanıdıkça büyük işler başarmak için gere-ken kuvveti kendimizde daha çok bulmaktayız, her geçen gün.

Ne istiyoruz? Kavgamız kime karşı?

....Kimseden sadaka istemiyoruz. Biz eme-ğimiz çalınmasın istiyoruz, bizler ücretli köle-lik düzeni son bulsun istiyoruz.

* Bizler, geleceğimizi ve güvenceli çalışma hakkımızı tehdit eden, anayasaya göre dahi suç olan taşeron çalışmanın kaldırılmasını, fabrika bünyesindeki taşeron şirketlerde çalışan tüm ar-kadaşlarımızın kadroya geçirilmesini istiyoruz.

* Yıllardır düşük ücretlere ve kölelik koşul-larına mahkum edilen işçiler olarak ücretlerimi-zin yükseltilmesini istiyoruz.

* Her türlü sosyal haktan yoksun olarak ça-lıştığımız fabrikamızda sosyal haklara sahip olmak istiyoruz. İşte en insani ve temel taleple-rimize kulak tıkanması nedeniyle haklı-meşru taleplerimiz için eylemdeyiz.

Kardeşler, emek ve kavga dostları,

Biliyorsunuz, hemen hemen bütün sendika-ların başlarına çöreklenmiş sendika patronları "hem kazandırıp hem kazanacağız" yalanları-yla bizi oyalıyor ve patronları kolluyorlar. Ancak bilmeliyiz ki haklar, sendika patronlarının de-diği gibi dilene dilene kazanılmıyor. Mücadele tarihimizin sayısız kez gösterdiği gibi ancak, DİRENE DİRENE KAZANILIR.....

- Fabrikalar cehennem, işçiler köle kalmaya-cak!

- Bu daha başlangıç, mücadeleye devam!

- İşgal, Grev, Direniş!

İşgalci Greif işçileri 10 Şubat 2014

.....

DİSK Tekstil Sendikasının açıklaması:

İstanbul'da bugün (10 Şubat 2014) tarihinde toplu iş sözleşmesi görüşmesini sürdürdükü-müz Greif (Sunjüt) firmasına bağlı iki fabrikada bir eylem gerçekleştirilmiştir.

Sendikamızın yetkili kurullarının bilgisi dı-şında meydana gelen söz konusu eylemin ne-deni ve amacı konusunda yeterli bilgi henüz alınamamıştır.

Halihazırda, söz konusu işyerindeki üye-
lerimiz adına toplu iş sözleşmeleri görüşmeleri
yeni başlamış olup, ilgili mevzuat hükümlerine
uygun şekilde sürdürülmektedir, müzakereler
henüz sona ermemiştir. Bu nedenle bu eylem
sendikamızın inisiyatifinin dışında gerçekleş-
mektedir.....

Sonuç olarak hemen her aşaması hakkında
bilgilendirme ve katılımın gerçekleştirildiği bir
toplular iş sözleşmesi sürecinde yaşanan bu olayın
neden kaynaklandığı anlaşılamamıştır.

Tümüyle Sendikamızın ilgili kurullarının
bilgisi dışında gerçekleşen bu olay, her yönüyle
sorgulanmayı gerektiren, sendikal disiplini ze-
deleyen ve dolayısıyla örgütlü mücadeleye za-
rar veren bir nitelik taşımaktadır.

Greif işyerinde bugüne kadar hiçbir sosyal
hakkı olmadan, asgari ücretle çalışan üyeleri-
miz için toplu iş sözleşmesi görüşmeleri halen
sürmektedir. Müzakere masasında teklif ettiğ-
imiz sosyal ve ekonomik haklar yine üyelerimi-
zin katılımıyla ortak şekilde kararlaştırılmıştır.

Üzülerek belirtmek gerekirse, bu işyerinde
toplular iş sözleşmesi süreci bilerek veya bilme-
den adeta baltalanmıştır. Umuyoruz ki sağduyu-
lu üyelerimiz, yaşanan bu olumsuz deneyimden
yeterli sonucu çıkaracak ve haklarına, sendika-
larına daha güçlü sarılarak, toplular iş sözleşme-
sinin istenilen şekilde, başarıyla sonuçlanması
için güç birliğini sürdürecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur

DİSK Tekstil İşçileri Sendikası Genel Mer-
kez Yönetim Kurulu 10 Şub 2014

.....

Greif İşçilerinin Cevabı:

Direnişimizi Baltalayanlardan Hesap Soracağız!

Sunjüt (Greif) işçileri olarak haklarımız ve
geleceğimiz için yaklaşık bir yıldır yürüttüğ-

müz mücadelemizde önemli bir dönemece gel-
dik. Yürüdüğümüz bu zorlu yolda emeğimizi
ve onurumuzu savunmak için 10 Şubat 2014
günü Sunjüt'ün Hadımköy ve Dudullu'daki te-
sislerinde işgal eylemi başlattık.

Ancak bu işgal eylemiyle görmüş olduk ki,
karşımızda sadece bizlere yıllar boyu sömürü
ve kölelik dayatan patronlar değil, yanı sıra on-
ların ekmeğine yağ süren sendika patronları da
var.....

Yüzlerce işçi arkadaşımızın parçası olduğu
işgal eylemimiz büyük bir coşku ve kararlılıkla
devam ederken DİSK Tekstil Merkez Yönetim
Kurulu imzasıyla yapılan açıklamada, eylemi-
mizi sahiplenmek şöyle dursun bu eylemimizle
ilgili "Sendikamızın yetkili kurullarının bilgi-
si dışında meydana gelen söz konusu eylemin
nedeni ve amacı konusunda yeterli bilgi henüz
alınamamıştır." denilmesinin nasıl bir izahı ola-
bilir?.....

Söz konusu açıklamada yer alan "Üzülerek
belirtmek gerekirse, bu işyerinde toplular iş söz-
leşmesi süreci bilerek veya bilmeden adeta
baltalanmıştır. Umuyoruz ki sağduyulu üyele-
rimiz, yaşanan bu olumsuz deneyimden yeterli
sonucu çıkaracak ve haklarına, sendikalarına
daha güçlü sarılarak, toplular iş sözleşmesinin is-
tenilen şekilde, başarıyla sonuçlanması için güç
birliğini sürdürecektir." ifadeleri açık ki sen-
dikamızın bu militan işçi eylemi karşısındaki
acizliğini göstermektedir. Greif işçileri olarak
Merkez Yönetim Kurulu'na bir kez daha şu
soruyu sorma gereğini duyuyoruz. Tıkanan bir
toplular sözleşme sürecinde sömürü ve kölelik da-
yatmalarına karşı hakları ve geleceklerine sahip
çıkan işçilerin eylem yapması üzülmenecek bir
durum mudur? Emekten yana olduğunu iddia
eden bir sendikanın yapması gereken bu haklı
adımı sahiplenmek yerine patronların elini güç-
lendiren açıklamalar yapmaktadır.

Sendika Merkez Yönetim Kurulu'nun açık-
lamasında dikkat çeken bir başka nokta ise,
"Greif işyerinde bugüne kadar hiçbir sosyal

hakkı olmadan, asgari ücretle çalışan üyeleri-
miz için toplu iş sözleşmesi görüşmeleri halen
sürmektedir. Müzakere masasında teklif ettiği-
miz sosyal ve ekonomik haklar yine üyelerimi-
zin katılımıyla ortak şekilde kararlaştırılmıştır.”
ifadeleridir. Bu ifadeler, 10 Şubat günü başlat-
tığımız işgal eyleminin haklılığını ve meşrulu-
ğunu bir kez daha göstermekten başka bir işe
yaramamıştır. Sürecin “baltalandığını” iddia
edenler bu açıklamalarıyla Greif patronunun
tarafında olduklarını göstermişlerdir.....

Buradan bir kez daha ilan ediyoruz ki, kaza-
nan Greif işçisinin direnişi olacaktır. İşçi sınıfı-
na ihanet eden sendika patronları ise hak ettik-
leri yeri bulacaklardır.

İşgalci Greif İşçileri 11 Şubat 2014

Sınıf Dayanışması Gelişiyor

Kapitalizmin yaşadığı kriz dönemle-
rinde tüm fatura işçi sınıfının omuz-
larına yüklenmek istenir. Ekonomik
saldırıyı siyasal saldırılar izler. Sınıf ise bu sal-
dırılara, sahip olduğu örgütlerle karşı koyma-
nın, mevcut haklarını korumanın ve yeni hakla-
rın mücadelesini verir. Bu mücadelede ulusal ve
uluslararası sınıf dayanışmasının ayrı ve önem-
li bir yeri vardır. Yaşadığımız dönemde sınıf
mücadelesi içinde dayanışma eylemleri hızla
gelişiyor. Sınıf dayanışması işçiler arasında dil,
din, ırk ayrımını yok sayan, bunun sınıf içinde
bilince taşınmasını sağlayan, politik bir eylem-
dir. Aynı zamanda dayanışma eylemlerinin sınıf
mücadelesindeki moral etkisi de yüksektir.

Greif işçileri, Şubat ayındaki toplu sözleş-
me görüşmelerinde, işverenin dayatmalarına
karşılık, fabrika işgal eylemi başlattılar. Eylem

biçim itibarıyla ulusal ve uluslararası ölçekte
yankı bulurken, başka eylemlere de örnek oluş-
turmaktadır.

Almanya MAN Otobüs ve Kamyon Fabrika-

sı işçileri, Greif işçilerinin eylemine gönderdik-
leri mesajda;

“Daha iyi koşullar için ve sefalet ücretleri-
ne karşı başlatmış olduğunuz mücadelenizi so-
nuna kadar destekliyoruz. Kendi çıkarlarımızı
sadece kendimiz koruyabiliriz. Bundan dolayı
meşru taleplerinizin arkasındayız.” diyerek ey-
leme desteklerini bildirdiler.

Benzer bir dayanışma örneği ise Arjantin’den.
Arjantin’de 9 petrol işçisinin 2006 yılından beri
devam eden hukuk süreci, aralık ayında görü-
len dava sonunda, 4 işçiye ömür boyu hapis,
diğer 5 işçiye de 5’er yıl hapis cezasıyla kara-
ra bağlandı. Mahkemenin bu kararından sonra
ülkenin birçok kentinde gerçekleştirilen eylem-
lerle işçilerin serbest bırakılması istendi. Petrol
işçileri ile dayanışma için Arjantin dışında, Şili,
Meksika, Brezilya, İspanya ve Fransa’da bulu-
nan Arjantin büyükelçilikleri önünde eylemler
yapıldı.

Tüm dünya işçilerinin direnişlerini ve bu ya-
zının kaleme alındığında, direnişin 18. gününde
olan Greif işçilerini selamlıyoruz.

Kazanmanın Yolu Mücadeledir

Lüleburgaz'daki Zentiva İlaç fabrika-sında direniş sonuç verdi; patron iş-ten atma kararında geri adım attı.

Dün akşam yapılan anlaşmayla işten atılma kararında vazgeçildi. Petrol-İş Sendikası Trak-ya Şubesi ile Zentiva İlaç yönetimi arasında yapılan anlaşmaya göre, işten atılmak istenen 15 işçiden 5'i teşvik alarak kendi istekleri ile işi bıraktı. İşçiler işten çıkmanın sadece gönül-lülük üzerinden uygulanmasını ilk günden beri savunuyordu. Gönüllü çıkan işçilere 8 maaşlık teşvik ödendi.

10 işçiye işe geri alınarak işbaşı yaptı. Ay-

rica 2014 yılı sonuna kadar da iş garantisi ve-rildiği bildirildi. Anlaşmanın ardından direniş-son verildi.

İşçilerin üç vardiyanın tamamında uygula-dıkları eylem birliği, iş yavaşlatmayla üretimin %50'ye kadar düşürülmesi patrona geri adım attırdı.

İşçi kıyımını engellemek için yapılan işyeri-ni terk etmeme eylemi 6. gününde anlaşma ile sona erdi.

0.57'lik Artış Sermayeyi Korkutuyor

12 Eylül Darbesi, sınıf mücadelesinin siyasal yükselişini kırarken, ekonomik mücadelesini de uçurumun kenarına itti. Birçok sendikanın kapatılıp mal varlıklarına el konulmasıyla devam eden baskı ve şiddet sonrasında burjuva devlet, ideolojik bombardı-manla sınıfı sendikal mücadeleden uzaklaştı-rmak istedi.

Dünyayı sarsan krizin Türkiye İşçi sınıfı üzerinde yarattığı ekonomik baskı ve Gezi başkaldırısının yarattığı hava, burjuva devlet mekanizmasını yeni baskı önlemleri almaya iterken, işçi sınıfının da ekonomik mücadele bilincinin gelişiminin önünü açtı.

Sendikaların üye sayılarına ilişkin 2014 Ocak ayı istatistikleri hakkında Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğe göre Türkiye'de 11 milyon 600 bin 554 işçi bulunuyor. Bu işçilerin sadece 1 milyon 96 bin 540'ı sendika üyesi. Yani, sendikalı işçi oranı % 10'un bile altında. 2013 yılında yüzde 8.88 olan sendikalaşma oranı, 2014 Ocak'ta % 9.45 olmuş. Bu verilere güvenmek mümkün değil ama yine de biz bu verilerden hareket edelim. Sendikalaşma oranı % 0.57 artış göstermiş. Bu kadar artış bile sermayeyi kirli oyunlara itiyor.

Sendikalılılaşmanın önüne çeşitli engeller çıkaran burjuva devlet, yeni yöntemler deniyor. İzmir'de bulunan Yatsan fabrikasında işçiler, üç sendika ve işverenin imzaladığı anlaşmayla, işyerinde yapılacak referandumla hangi sendikaya üye olacaklarına karar vereceklerdi. Referandum öncesi işveren, işçilerden habersiz olarak işçilerin e-devlet şifrelerini ele geçirdi ve işçileri, Türk-İş Teksif Sendikası'na üye yaptı. Yatsanlı işçiler, kendi iradeleri dışında gelişen

bu durumun düzeltilmesi için mücadeleye devam ediyorlar.

Kirli oyunların döndüğü bir başka fabrika ise, Bursa'da bulunan Laspar Lastik ve Kauçuk A.Ş fabrikasıdır. 500 işçinin çalıştığı fabrikada yürütülen sendikal çalışma faaliyetine, işveren kendi istediği sendikayı getirerek son verdi. E-devlet şifrelerini vermek zorunda bırakıldıklarını söyleyen işçiler, lastik işkolunda olmayan bir sendikaya üye yapıldılar. İş kolunu kısa bir süre önce değiştirdiğini açıklayan sendika da bu kirli oyunların taşeronu durumuna geldi.

Son noktada görünen, işçinin sendikalı olma hakkı var ama hangi sendikayı seçeceğini patron belirliyor. Burjuva devletin demokratik haklar diye işçinin önüne koyduğu sendikalaşma hakkı bir aldatmacadan ibarettir. Yasalar burjuva iktidarının sınıfsal karakterini maskeleyen araçlarıdır. Bu maskeyi düşürecek olan işçi sınıfının örgütlü mücadelesidir.

“Gelecek Nesiller İçin Çalışıyoruz!”

Wan'ın Gürpınar İlçesinin AKP'li Belediye Başkanı'nın “Gelecek seçimler için değil, gelecek nesiller için çalışıyoruz” cümlesi belediyenin resmi internet sitesinde başlığa taşınmış. Anlaşılan o ki Belediye Başkanı da kendisini parti başkanının havasına kaptırmış durumda. Ya çevresinde olup bitenden haberi yok (!), ya da gelecek nesiller derken başka bir şey anlatmak istiyor.

Başkan, sıcacık belediye binasında otururken, 80 km uzaklıktaki Yalınca Köyü Çeli

mezrasında yaşayan Taş ailesinin 3 yaşındaki çocukları Muharrem Taş, yolların kapalı olması nedeniyle hastaneye gidemediği ve de sağlık yardımı gelmediği için “zatürre”den öldü.

Aile, çocuklarının yüksek ateş ve öksürük

sebebiyle aniden rahatsızlandığını, yetkilileri arayıp görevlilerin gelmesini beklerken, Muharrem'in aynı gece hayatını kaybettiğini söylediler.

Taş ailesi, çocuklarının ihmalen öldüğünü vurgulayarak, görevliler hakkında suç duyurusunda bulundu. Wan Valisi Aydın Nezh Doğan yaptığı açıklamada, bir koordinasyon sıkıntısı yaşandığını söylüyor. Doğrudur. Bu anlayış senelerdir bölgede yaşamı yok etmek üzerine koordineli. Söz konusu yaşam kurtarmak olunca, bir türlü koordinasyon kurulamıyor.

09.02.2014 tarihli Özgür Gündem Gazetesi'nin “Köy Komünleri Hayatı Koruyor.” Başlıklı haberinde, Gever, Oramar, Şifazın ve diğer birçok bölgede kurulan köy komünlerinin yaban hayatını korumaya aldığını anlatan bir yazı yer almıştı.

Şimdi de bizler; insan hayatını koruyamayanın Yaban hayatı nasıl koruyacağını mı, Yalınca Köyü'ndeki komünün ne yaptığını mı? Kurulmadı ise neden kurulmadığını mı hangisini sorulayalım? Ya da,

AKP'li Gürpınar Belediyesi'ni mi? BDP'li Wan Belediyesi'ni mi? Valiliği mi? Sağlık

Bakanlığı'nı mı suçlayalım?

Devlet bu işi kendi yöntemiyle her zamanki gibi çok kolay çözüyor. Muharrem'in ölümünden iki sağlık görevlisini sorumlu tutarak kendini temizlemiş oldu. Bilmeliyiz ki; Taş ailesini ilçeye 80 km, köye 16 km'lik bir mezrada kendi başlarına bırakılmaya iten sebepleri ortadan kaldıramadığımız ve bunun mücadelesini veremediğimiz sürece "Güzel Günler Göreceğiz Çocuklar" ifadesi, çocukların üfleyerek oyuncaklarından çıkardıkları sabun köpükleri olarak kalacak. Kalacak çünkü;

Muharrem'in cansız bedenini bir çuvalın içinde sırtında taşıyan babayı...

Ceylan'ın paramparça edilen o ufacık bedenini eteğine toplayıp taşıyan anneyi...

Uğur Kaymaz gibi nice geleceğimiz olacak çocukları...

Dünü ve bugünü unuttur, unutturursak o gelecek umudu kuruyacaktır. Tıpkı kalpler ve bilinçler gibi.

külasyonu aracı olarak kullanılmaktadır.

Bu endüstrinin kaynağını ve hammaddesini amatör ligler ve alt ligler oluştururken, toplam gelirin çoğunu üst ligde olan kulüpler paylaşıyor. Bir benzetme yaparsak, üst lig takımlarını "emperyalist ülkeler" amatör ve alt ligleri oluşturan kulüpleri ise "az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler" konumunda düşünebiliriz.

Dolayısıyla 1. Ligde top oynayan futbolcular, ekstra olarak alt liglerde futbol oynayan arkadaşlarının el konulan kaynaklarını kullanmakta. Alt liglerde güvencesiz ve zor şartlarda futbol yaşamlarını sürdürmeye çalışan futbolcular çoğu zaman maaşlarını alamama durumuyla yüz yüze geliyor.

İspanya 3. Lig takımlarından Racing Santander Kulübü futbolcuları, İspanya Kral Kupası maçında altı aydır maaşlarını alamadıkları için, maçın başlama düdüğü ile birlikte orta sahada toplanıp hareketsiz durarak, bu durumu protesto ettiler. Hakemin uyarısına rağmen topa vurmayı reddeden futbolcular, yine hakemin maçı iptali ile birlikte seyirciyi selamlayarak sahadan ayrıldılar. Racing Santander'li futbolcular, bir fabrikanın şalterini indirir gibi futbol sahasının şalterini indirerek bir ilki başarmış oldular.

Futbolcular Grevde

Dünyada en çok seyirci çeken spor dalı olan futbol, kapitalizmin gelişimiyle birlikte en büyük endüstri dallarından biri haline geldi. Futbol kulüpleri amatör ruhlarını kaybedip, kapitalizmin önemli nüvesi A.Ş'lere dönüşerek, dünya borsalarında boy göstermeye başladılar. Genellikle bir şehrin futbolseverleri tarafından kurulan kulüpler, şimdilerde birçok sermaye grubunun elinde kara para aklama ve borsa spe-

Ağacın Kurdu Kendindendir

Dergimizin Şubat 2014 sayısında, Kriz ve Devlet başlıklı yazıda : “Rüşvet ve yolsuzluk kapitalist ekonomiye içkindir ve uluslararası bir karakter taşır. Rüşvet ve yolsuzluk devletin elinde tuttuğu ve benzeri ekonomik kaynakların yeniden dağıtımının vazgeçilmez araçlarıdır.” ifadelerine yer verilmişti. Gerçekten de uluslararası medyayı takip ettiğimizde, Türkiye’de tavan yapan rüşvet ve yolsuzluk haberlerine tüm dünyada rastlamak mümkün. Rüşvet ve yolsuzluk, kapitalist ülkelerin olmazsa olmazı durumunda.

Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Bürosu’nun (OLAF) açıkladığı rapora göre, yolsuzluğun

AB ekonomisine maliyeti birliğin bütçesine denk geliyor. Raporda yer alan anket sonuçlarında AB vatandaşlarının üçte ikisi, ülkelerinde yolsuzluğun yaygın olduğuna inanıyor. Raporda özellikle Erdoğan’ın “kanka”sı olan Berlusconi’nin ülkesi İtalya’da, AB ülkelerinin toplamının yarısı kadar yolsuzluk yapıldığı yazılıyor.

İtalya’nın son dönemlerde çıkardığı yolsuz-

luk yasalarının zaman aşımı, para aklama, vergi kaçakçılığı gibi suçlarla mücadelede boşluklar bıraktığına raporda yer veriliyor. Öyle anlaşıyor ki Başbakanlar sıkı fıkı olunca ülkelerin gayrimeşru faaliyetleri de benzer oluyor.

Raporda yer alan ve yine Türkiye’ye benzer bir durumda İtalya’da para karşılığı oy satın alma ve kişiye özel yasalar çıkarıyor. Yine raporun en dikkat çekici ifadelerinden birisi de Avrupa’da yaygın olan görüşle, iş hayatında başarılı olma koşulunu siyasi ilişkilere bağlamasıdır. Komisyon raporu, yolsuzluk konusundaki sıkıntılardan birisinin de siyasi partilerin finansmanından kaynaklandığını belirtiyor.

Sis Perdesi Aralanıyor

Sovyetlerin çözülüşüyle burjuva ideologları, işçi sınıfı üzerindeki ideolojik bombardımanı geliştirip arttırırken, artık kapitalizmin değiştiği, yaşanabilir bir düzen olduğu, burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki uçurumun kapandığı, sınıf karşıtlıklarının törpüldüğü, kapitalizmin bir çok kusurunun yine kapitalizmin içinde kalarak, demokrasi aracılığıyla çözülebileceği gibi lâfazanlıklara başvurmuşlardı.

Sınıf hareketinin içine düştüğü siyasal ve örgütsel dağınıklık, umutsuzlukla birleşerek, sınıf mücadelesini bir sis perdesi gibi sardı. Türkiye’de ve dünyada gelişen sınıf hareketliliği bu sis perdesinin yırtıldığının açık göstergesidir. Dünyanın yeni bir devrimci dalganın etkisine girdiği bu günlerde, dünya işçi sınıfının önündeki ivedi görev, ülkelerinde devrimci sınıf partisini kurma görevidir. Bu görev yerine getirilmediği sürece yapılan tüm ayaklanma ve eylemler devrim yatağına akıtılamayacak, burjuvazinin ve liberal akımların etkisinden kurtu-

lamayacaktır.

Bosna'da Şubat ayı içinde başlayan işçi direnişi tüm ülkeye yayılarak bir halk ayaklanmasına dönüştü. Tuzla kentinde hakları ellerinden alındığı için yedi aydır direnen işçilerin, yöneticilerle görüşme isteği reddedilince işçiler Belediye Binası'nı bastılar. Şehirdeki bir çok hükümet binası tahrip edildi. Eylemciler hükümete taleplerini sunarak, özelleştirmelerin son bulmasını, yolsuzluk ve haksız kazanç sağlayanla-

rın mallarına el konulmasını, maaşların denetlenmesini, görev süresi biten Bakan ve devlet görevlilerinin maaşlarının kesilmesini istediler.

Binlerce eylemci;

*Açlık eken öfke biçer.

*Uyan Tito yazan dövizler taşıdılar.

Tayland'da ise Kasım 2013'ten bu yana süren hükümet karşıtı gösteriler siyasi krize dönüştü. Devlet binalarını işgal eden işçiler hükümetin istifasını istiyor. Eylemcilerle polis arasında çıkan çatışmalarda dört kişinin öldüğü, yüzlerce kişinin yaralandığı belirtiliyor. Halk düşmanı olarak görülen Başbakan'ın ağabeyi Taksin Şinawatra için çıkartılan af yasası ve devletin pirinç üretimini destekleme programında yapılan yolsuzluklar eylemlerin şiddetlenmesine neden oldu.

Baskılar sonucu Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu, Başbakan'ın yargılanmasının önünü açtı. Başbakan'ın yolsuzlukla ilgili 27 Şubat'ta ifade vereceği bildiriliyor.

Chavez'in Tılsımı Yetmiyor

Venezuela'da 25 yıl önce 27 Şubat 1989'da "Caracas Patlaması" olarak tarihe geçen başkaldırı sonrasında 1998 seçimleri yapıldı ve Chavez, iktidarı sağladı. Burjuva sınıfı ile işçi sınıfı ve emekçiler arasında oluşan aşırı gelir dağılımı dengesizliği, burjuvaziye özel korumalı villalarda ihtişam içinde yaşam olanağı sağlarken, işçi ve emekçilere aşırı yoksulluğu dayatıyordu. Bu koşullarda iktidara seçimle gelen Chavez, yoksul kesimin kurtarıcısı rolünü üstlendi.

Chavez'li süreç bir devrim süreci olarak adlandırıldı. Evet bir iktidar değişimi vardı ama bu sınıfsal bir iktidar değişimi değildi. Küçük burjuva reformculuğu mücadelenin ilk raundunu kazanmıştı. Ekonomide bir dizi ulusallaştırma ve siyasal reformlar yapıldı. Chavez'e olan halk desteği de arttı. Ancak ABD destekli büyük burjuvazi gücünü korudu ve fırsat bekledi. Küçük burjuva reformculuğu yarı yolda kalarak bir anlamda kendi sonunu, yani bugünkü tabloyu hazırladı. Zaten küçük burjuva devrimciliğinden başkası da beklenemezdi. Şimdi

durum bir iç savaşa doğru gidiyor. Ya işçi sınıfı, önderliği küçük burjuvazinin elinden alarak kapitalizme karşı genel bir saldırıyı başlatacak, ya da burjuvazi işçi ve emekçileri ezerek zaafa uğrayan iktidarı yeniden güçlendirecek.

Eylül 2013 tarihinde, elektrik hatları ve bir

çok tesise aşırı sağcıların yaptığı sabotajlarla başlayan süreç, Şubat ayı içinde Maduro iktidarına yönelik sokak protestolarına dönüştü. ABD'nin birçok Latin Amerika ülkesinde denediği ekonomik savaş hamleleri, ülkede huzursuzluğu yükseltirken, sınıf ayrıcalıklarını kaybetme korkusu içine düşen burjuvaziyi Maduro iktidarına karşı isyana örgütlüyor.

Venezuela'da bulunan muhalif gruplara ABD hükümeti ve ABD'li sivil toplum örgütlerinden milyonlarca dolar mali yardım yapıldığı, Venezuela halkı tarafından söyleniyor. Muhalif öğrenci liderlerine Koch Kardeşler ve Ford Vakfı'nın burslar verdiği yine Venezuela basınında yer alıyor.

2.6 milyon üniversite öğrencisinin bulunduğu Venezuela'da Şubat ayında alanlara çıkanların sayısının bir kaç bin olduğu, eylemlere katılan gençlerin, burjuva ve küçük burjuva ailelerin çocukları olduğu belirtiliyor.

Her zaman olduğu gibi burada da burjuva medya, kara propaganda araçlarını kullanıyor. Suçu olmayan öğrencilere polisin vahşice saldırdığı, protestolara milyonların katıldığı gibi asılsız haber ve abartmayla dünyaya servis ediyor.

Anketlerin Dili

Rusya'da çalışmalar yürüten Yuri Levada Kamuoyu Araştırmaları Merkezi'nin düzenlediği ankete göre Rusların büyük çoğunluğu Sovyetler Birliğinin kapitalizmden daha iyi bir sistem olduğunu düşünüyor.

Ankete katılanların % 45'i Sovyetleri ideal bir sistem olarak değerlendirdi. Şirketin anketini Kapitalizm ile Sosyalizm ikilemi üzerinden değil, Sosyalizm ile Demokrasi seçenekleri üzerinden yapmasına rağmen halkın büyük kısmı sosyalizmin en iyi sistem olduğunu ifade

etti.

Şirketin, 45 bölgedeki 130'dan fazla yerleşim yerinde 18 yaş grubunun üzerinde yaptığı ankete göre Sovyet siyasal sistemi ideal modele yakın yakın bir sistemdi.

Ankete halka, "Sizce Sovyet sistemi mi, bugün Rusya'da var olan sistem mi, yoksa Batı tipi demokrasi mi daha iyi?" diye soruldu. Anket katılımcılarının yüzde 39'u "90'lar öncesi Sovyet sistemi" cevabını verdi. Bu şekilde düşünen Rusya vatandaşlarının oranının son bir yılda yüzde 3 arttığı görülüyor.

Bugün Rusya'da var olan siyasi sistemi daha iyi bulanların oranı ankete yüzde 19, Batı demokrasisini tercih edenlerin oranı ise yüzde 21 olarak yansıdı. Anket katılımcılarının yüzde 13'ü soruyu yanıtsız bırakırken, yüzde 82'si farklı siyasi sistemleri savunduğunu söyledi.

Anket katılımcılarının yüzde 54'ü en iyi ekonomik sistem olarak ise Sovyetler Birliği'nde hakim olan "planlı devlet ekonomisini" gösterdi. "Özel mülkiyet ve serbest piyasa ilişkilerine dayalı ekonomiyi" tercih edenlerin oranı yüzde 29. Anket katılımcıların yüzde 17'si ise soruyu cevaplamadı.

Rusya'da düzenlenen anketler, Kapitalizme olan güvenin Krizden sonra giderek daha fazla düştüğünü gösteriyor. Kapitalizme olan güvenle birlikte Devlet yönetimine olan güven de geriliyor.

Örgütlenme Sorunları Yerel Çalışma ve Hedefler

Hareketimiz birinci konferansını gerçekleştirerek yoluna çıktı. Programatik olarak ileri bir nitelikte başlamış olmak dikkate değer ve bugün nereden başlamak konusunda pek sıkıntı çektiğimiz de söylenemez. Başarıyla sonuçlanacak bir parti inşası için siyasal ve örgütsel olarak başladığımız nokta önemli, ancak tek başına da yeterli değildir. Önümüzde parti inşasının pratik sorunları durmaktadır. Pratik adımları atmak olarak söz ettiğimiz ise, hangi eylemlere, kaç kişi katılacağız gibi bir şey değildir. Yaşadığımız topraklarda siyaset her ne kadar gündelik çalışmanın nasıl olacağı noktasında kilitlenmişse de, biz komünistler, bu tarzın dışına çıkmak ve nihai hedefe kilitlenmiş, kısa, orta ve uzun vadeli planlarını rasyonel bir şekilde yapabilen, sağlam bir omurgayla yolunda yürüyebilen bir hareket yaratabilmeliyiz.

Bunu yapabilmenin koşulu önce kendi güçlerimizi tanımaktan ve organize etmekten geçmektedir. Buna paralel olarak mücadele ettiğimiz toprakların dinamiklerini, siyasal ve

İ.Can
ekonomik yapısını, işçi sınıfının ve dışındaki kesimlerin yapısını tanımak gerekmektedir.

Henüz yeni bir hareketiz ve çeşitli mücadele alanlarında faaliyet gösteren, örgütlenen yapıların yeni tanışmış ve bir araya gelmiş olmasının yarattığı geçici bir karmaşanın içindeyiz. İçimizde uzun bir mücadele geleneğinden gelmiş olan yoldaşlarımızın varlığı, yeni bir hareket olmamız yönündeki tanımımızı geçersiz kılmaz. Eğer yaşadığımız topraklarda proleter devrimci bir geleneğin ve partinin eksikliğinden konuşuyor ve bu eksikliğe bir çözüm arıyorsak, bu noktada sorumluluk alıp öne çıkan her örgütlülük en baştan başlamak zorunda kalan yeni bir harekettir. Uzun mücadele süreçlerinden gelen ve inatla komünizm davasını omuzlayan yoldaşlarımızın katkılarını en üst düzeyde alabilmek, genç yoldaşlarımızın dinamizmi ile birleştirebilmek ise Komünist Hareket'i örgütleyebildiğimizde mümkün olacaktır.

Bu noktada ilk iş, kendimizi örgütlemek,

hareketimizdeki unsurların en verimli şekilde komünist çalışmaya katılımını sağlamaktır. Bu ancak, planlı ve sistemli bir mücadeleyle mümkün olabilir. Bu açıdan birkaç noktaya değinmek gerekiyor:

i. Merkezi çalışmanın niteliğini arttırmak, buralarda bulunan yoldaşların, siyasal faaliyetleri yönetebilme ve hareketin genel ve yerel çalışmaya yönelik sorunlarına çözüm üretebilme kabiliyetlerini geliştirmek noktasında ciddiyle hareket etmek zorundayız.

Yönetici organlarda bulunan yoldaşların hareketin bütünsel çıkarlarını öne çıkarmaları önemlidir. Henüz yolun başındayız ancak sağlam bir merkezi irade yaratmak konusunda fazla geç kalmamalıyız. Bu konuda iletişim kanallarının yaratılması, üretken olabilmek ve yenilenme meselelerinde cesaretli olmak gerekmektedir.

Genelde ve doğal olarak merkezi yönetimde çıkan aksaklıklar ve biçimsiz ayrılıklar, daha yolun başında siyasal hareketlerin emeklerinin boşa gitmesine neden olmaktadır. Yönetici organlardaki her yoldaş organizasyon yapabilme, bütünü ve bütünün parçalarını görme, siyasal gündemi takip edebilme ve komünist bir bakış açısıyla yorumlayabilme konularında kendisini eğitmeli, eğitim planları hazırlamalıdır.

ii. Yoldaşlarımızın siyasal durumunu anlamak ve doğru şekilde çalışma alanlarında konumlandırmak önemlidir. Bu konuda çalışma yürüttüğümüz bölgelerde ister yönetici organlarda bulunan yoldaşlar, ister diğer çalışma alanlarında bulunan yoldaşlar, siyasal durumları ve ihtiyaçları noktasında harekete açık davranmalıdırlar.

Yoldaşların iş, ev, okul hayatları göz önünde tutulmalı ve siyasal faaliyetin ihtiyaçları ile birleştirilerek, verimli bir çalışmanın başlatılması ve sürdürülmesi sağlanmalıdır. Maalesef hareketimiz henüz güçsüz ve kadro birikimi

sınırlıdır.

iii. Özellikle hareketimizde ideolojik ve örgütsel birlik adına iyi planlanmış ve ısrarla sürekliliği sağlanmaya çalışılan bir eğitim planının hayata geçirilmesi yaşamsal önemdedir. Bu noktada bu görevi alan ve organize eden kurullarımızın ilettiği eğitim planlarının hayata geçirilmesi noktasında herkese görev düşmektedir.

iv. Eğitim dediğimizde aklımıza hep masa başında, birkaç kişinin kitap okuması ve önceden seçilmiş konuları tartışması olarak anlaşılar. Ve bu iş bittiğinde yapılan eğitim çalışması başarılı olarak görülür. Ancak eğitim çalışmasını nasıl yaptığımızdan ziyade hangi hedefle yaptığımız önemlidir. Örneğin, eğitim çalışması aynı teorik kavramları konuşmak olarak görülmemeli, ya da dönemin ihtiyaçlarından bağımsız teorik bilgi yarışı yapabilmenin bir aracı olmamalıdır. Komünistler öncelikle etraflarında yaşanan olaylara devrimci bir yöntemle bakabilmesini öğrenebilmelidir. Marksizm-Leninizmi yalayıp yutan, ancak hayattan kopuk anlayan bir kadro tipolojisinden ziyade, Marksist-Leninist bir yöntemle düşünüp, proleter hareketin ihtiyaçlarını anlayabilen ve çözüm üretebilen bir kadro tipolojisinin yaratılması eğitim çalışmalarımızın hedefi olmalıdır.

Yukarda saydıklarımız ve sayamadıklarımız noktasında ısrarcılığımız ve somut adımlarımız, bizleri adına layık öncü bir siyasal hareket olarak ileriye taşır. Bunun dışında en güzel lafları etmek, en doğru şeyleri söylemek pek bir şey ifade etmeyecektir. İnsanlarımızı harekete geçirmek, yaptığımız işlerin raporlarını sunmak ve takipçisi olmak, önce kendimizi örgütlememiz için şarttır.

Henüz daha yolun başında kendi yapımızı, çevremizi, insanlarımızı tanıyabilmemiz, potansiyelimizi görebilmemiz, ihtiyaçlarımızı tespit edebilmemiz gereklidir. Bu noktada birkaç soru üzerinde bir rapor sisteminin oluşturu-

rulması ön açıcı olacaktır. Bu sorularla ilgili çalışmalar bir planla zamana yayılarak ve yerel çalışmalarla birleştirilerek yapıldığında ve-
rimli sonuçlar verecektir.

1. Çalışma alanlarının değerlendirilmesi;

- Şehrin veya bölgenin ekonomik ve siyasal özellikleri nelerdir?

- Bulunduğumuz şehirde veya bölgede işçiler mi, yoksa öğrenciler mi çoğunluktadır?

- Fabrikalar veya sanayi siteleri var mıdır? Buralarla bağlar ne düzeydedir?

- Şehirde veya bölgede yaşayan işçi ve öğrencilerin siyasal durumları nelerdir?

- Seçimlerde en yüksek oyu alan partiler hangileridir? Düzen partilerinin insanlar arasındaki etkileri ne düzeydedir?

- Bizim dışımızda çalışma yürüten sol-sosyalist çevreler var mıdır? Varsa, etkinlikleri ne düzeydedir?

2. Hareketimizin durumu ve değerlendirilmesi;

- Şehir veya bölgelerde yoldaşlarımızın siyasal durumu hangi düzeydedir?

- Çoğunlukla işçi mi, yoksa öğrenci midirler?

- İdeolojik ve örgütsel konularda hangi etkinlikler görülmektedir?

- Siyasal olarak temas ettiğimiz ilişkilerimiz, varsa fabrika, semt ve okullarda hangi düzeydedir?

- Eğitim çalışmaları konusunda bir planlama ve işbölümü var mıdır? Varsa, bu planlar neler göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır?

3. Yayının etkin kullanımı;

- Yayının dağıtımını ne düzeydedir? Dağıtımların kaçta kaç planlı bir şekilde, kaçta kaç

denetimi olmayacak şekilde yapılmaktadır?

- Yayının geri dönüşümü nasıl olmaktadır?

- Yayının bölgelerdeki etkileri ne düzeydedir?

- Okur çevresi yaratılmış mıdır? Okuma grupları var mıdır? Yoksa hedeflenmekte midir ve bu konuda bir plan çizilmiş midir?

- Yayına katkı ne düzeydedir? Bu konuda bir hedef var mıdır?

4. İşçi hareketi ve bugünkü durumu;

- Şehir ve bölgelerde hâkim sektörler ve işçilerin sayısı nedir?

- İşçilerin çalışma koşulları nasıldır? Sendikalaşma, sigortalı çalışma, örgütlenme düzeyleri nedir?

- Güncel grevler ve işçilerin bu grevlere katılımı konusunda bilgi toplanması.

Yukarıda sorulan soruların cevaplanması, öncelikle planlı çalışma konusunda ön açıcı olacaktır. Bunların bir rapora dönüştürülmesi ise hareketimizin deneyimlerinin, olanaklarının, birikiminin yerellerden çıkarak, bütüne ulaşmasını sağlayacak ve örgütlenmemize bir ivme katacaktır. Bu maddeleri daha da arttırabiliriz ve hatta bu noktada önerileri olan yoldaşlarımız da olacaktır. Fakat somut adımlar attıkça, iş yaptıkça, daha profesyonelce planlar yapılacaktır kuşkusuz. Bugün rapor konusunda oluşturulan bu örnek ise, ancak ilk adımları atmak noktasında, disiplinli bir mücadele tarzının yaratılmasında ön açıcı olabilir.

Siyasal savaşımın pratik adımlarını her atışımızda, sayfalar dolusu maddeler sıralamaktan çok daha verimli olan şeyi, yani, örgütlü kavrayış ve davranış bilincimizi bir seviye daha üste çıkaracağımızdan kuşkumuz olmamalıdır. İşte o zaman sözümüz eyleme, eylemimiz partiye dönüşecek ve partimiz proletaryayı iktidara taşıyacaktı.

---

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü

“Vardık, Varız, Var Olacağız !”

Gül Azur

Amerika Birleşik Devletleri’nin New York kentinde, 8 Mart 1857 tarihinde kadın dokuma işçileri greve başladılar. İstekleri 14 (bazı kaynaklara göre 16) saatlik iş gününün 10 saate indirilmesi ve ücretlerinde artış yapılmasıdır. Bu grev o zamana kadar yapılan en kitlesel kadın eylemlerinden biridir. Polis eyleme çok sert müdahale etmiş, işverenin de desteğiyle kadın işçilere saldırarak onları fabrikaya kilitler. Bu sırada çıkan yangında, dışarı çıkamayan 129 kadın işçi yanarak can verir. Olayların halktan gizlenmeye çalışılmış olmasına rağmen , toplu cenaze törenine 10.000’den fazla insan katılır. Kadın işçilerin bu yiğit direnişi, tüm dünyada kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesine örnek olmuştur.

8 Mart 1908’de ise Manhattan’ın Lower East Side mahallesinin tam ortasındaki Rutgers meydanında yüzlerce kadın, oy hakkı ve dikim işçileri için sendika kurulması talebiyle toplandı. Bu eylem öyle başarılı olmuştur ki, ülke dışındaki sosyalist kadınların ve Clara Zetkin’in dikkatini çekmiştir.

Clara Zetkin, 27 Ağustos 1910’da, II. Enternasyonal döneminde, Danimarka’nın Kopenhag kentinde yapılan İkinci Uluslararası Kadınlar Kongresi’nde bir önerge vermiş, “Tüm

ülkelerin sosyalist kadınları, kendi ülkelerinin proletaryasının sınıf bilinçli, siyasal ve sendikal örgütlerinin mutabakatıyla, her yıl bir “Kadınlar Günü” düzenleyecektir. Bu günün öncelikli amacı kadınların oy hakkını kazanmalarını desteklemek olmalıdır. Kadınlara oy hakkı talebi, sosyalist ilkelerin, kadın sorununun bütününe yaklaşımıyla bağlantılı olarak ele alınmalıdır.” “Kadınlar Günü” olmalı ve özenle hazırlanmalıdır.” demişti. Bu önerge oy birliği ile kabul edilmiş ve birçok ülkede her yıl “Kadınlar Günü” kutlanmaya başlanmıştır. Başlangıçta belirli bir gün saptanmadığı için, ilkbaharın değişik günlerinde kutlanıyordu. Tarihin 8 Mart olarak saptanışı 1921’de Moskova’da gerçekleştirilen 3. Uluslararası Kadınlar Konferansı’nda (3. Enternasyonal Komünist Partiler Toplantısı) gerçekleşti. Adı da “Dünya Emekçi Kadınlar Günü” olarak belirlendi. 16 Aralık 1977 tarihinde, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 8 Mart’ın “Dünya Kadınlar Günü” olarak anılması kabul edilmiş ancak kutlamanın New York’ta haklarını ararken ölen yüzlerce kadın işçi anısına yapıldığı yazılmamıştır. “Emekçi” sözcüğü de çıkarılmış ve böylelikle kasıtlı olarak içi boşaltılmış, sınıfsal konumundan uzaklaştırılmış ve anlamından saptırılmıştır.

Yeni bir 8 Mart'a girerken ülkemizde kadının toplum içindeki konumuna bir göz atalım. Öncelikle yazıda kullanacağım istatistiksel verilerin önemli bir eğilimi yansıttığını belirtmeliyim. Bu uyarı ışığında emekçi kadının durumunu ele alalım:

“Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Enstitüsü (DİSK-AR), Kadın İstihdamı ve Güvencesizlik Raporu’nu yayımladı. Rapor’da çalışabilecek durumdaki kadınların iş gücüne katılım oranı % 30,7 olurken, çalışan kadınların da yarısından fazlası güvencesiz çalışıyor. Rapora göre yeni işsizlerin de % 90’ı kadın. İstihdam edilen kadınların oranı, işgücüne katılan kadınların oranından daha fazla azaldı. Söz konusu oran % 27,2’den, % 26,7’ye geriledi. Yani iş talep eden kadınlara istihdam yaratılamadı.

Genelde kadın işsizliği % 12,7 iken, kentlerde bu oran % 17,4’e, tarım dışı kesimlerde % 18,5 düzeyine ulaşıyor. Resmi verilere göre çalışma çağındaki her dört kadından yaklaşık olarak sadece biri ekonomik bir faaliyette çalışıyor. Geçen yılın aynı dönemine göre işsiz kadın sayısı, 107,000 arttı.

İşsiz kadın sayısındaki artış, işgücüne katılan kadınların sayısından daha fazla. Geçen yılın aynı dönemine göre, toplam işsiz sayısındaki artış 202,000 olurken, yeni işsizlerin % 53’ü kadın.

Umutsuz işsizler ilave edildiğinde, tablo kadınlar aleyhine daha da bozuluyor. Umudu olmadığı için, ya da diğer nedenlerle son 3 aydır iş arama kanallarını kullanmayan ve bu nedenle işsiz sayılmayanların sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre erkekler için 74,000 kişi azalırken, kadınlar için 65,000 kişi arttı. Buna göre geniş tanımlı işsizlerin sayısı kadınlar için 172,000 artarken, erkekler için sadece 20,000 kişi artmış oldu. Bu verilerle birlikte yeni işsizlerin içinde kadınların oranı % 90’a ulaşıyor.”(1)

Son 20 yılda tüm dünyada istihdam edilen

kadınların oranı artarken, yukarıdaki araştırmanın sonuçlarından da açıkça görüleceği gibi, ülkemizde günden güne azalmaktadır. Bu, 2002 yılından beri iktidarda olan AKP’nin izlediği kadın politikalarının doğal bir sonucudur.

Ülkemizde son 5 yılda erkeklerce öldürülen kadın sayısı 6098’dir ve 213 ülke arasında bu sayıyla birinci sıradayız. Kadın cinayetlerine tanık olmadığımız tek bir gün bile olmuyor. Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Yasası 8 Mart 2012’de yürürlüğe girdi girmesine de, uygulamada bir işe yaramıyor. “Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı verilerine göre yasa yürürlüğe girdikten sonra 153,000 kadın şiddete maruz kaldı. Bu kadınlardan 174’ü hayatını kaybetti. Raporlarda, cinayet sebepleri; toplumsal dönüşüm, toplumsal cinsiyet algılarındaki değişim, medyanın hızla gelişimi, modernlik ve geleneksellik arasındaki geçişler ile ekonomik güçlükler olarak gösteriliyor. Cinayetlerin en sık boşanmış, ya da boşanma aşamasındaki ailelerde yaşandığına dikkat çekiliyor. Bunun yanı sıra cinayetlerin en fazla kadınların ikamet ettiği adreslerde meydana geldiğine vurgu yapılıyor. Cinayetlerde genellikle bıçak kullanılırken, zaman zaman da ateşli silah kullanılıyor.”(2)

Polis kadınları korumuyor, koruyormuş gibi yapıyor. Zaten geleneksel anlayışımıza göre kadının yeri kocasının yanındır ve buna karşı çıkan her kadın başına gelecekleri hak etmiştir. Katiller için her zaman ceza indirimini gerektirecek nedenler vardır. Ağır tahrik altında olduğunu söylemesi bile cezasının indirilmesine yeterlidir. Üstelik hakimin karşısına ceket ve kravatla çıkıyor olması bile “iyi hal” olarak değerlendirilir. Ölen kadın kendisini savunamaz nasıl olsa!

Peki ya çocuk gelinler? 13 Ocak’ta, Siirt’in Pervari ilçesindeki evinde silahla vurularak öldürülmüş halde bulunan Kader’in öyküsü yüreklerimizi burktu. 12 yaşında görücü usulüyle evlendirilmiş, 13’ünde anne olmuş, 14 yaşında erken doğumla dünyaya getirdiği ikinci çocu-

ğunun ardından öldürülmüştü. Kader, kendisiyle aynı kaderi paylaşan çocuk gelinlerden sadece biri.

4 + 4 + 4 eğitim sistemine geçildikten sonra okuldan alınan ve evlendirilen kız öğrenci sayısında büyük bir artış olmuştur. Bu sayının 181,000'e ulaştığı sanılmaktadır. Türkiye çocuk evliliklerinde dünyada ilk 10'un içinde yer almaktadır (3). Bu evlilikler yasal olmadıkları halde, gelenekler, dini gerekçeler bahane edilerek desteklenmekte, normalleştirilmektedir.

Kız çocukları zorla evlendirilmekte, kocasından ve kocasının ailesinden şiddet görmektedirler. Ekonomik bağımsızlıkları olmadığı için de bu yaşama mahkum olmaktadır.

Bu kısa değerlendirme bile kadının ülkemizdeki toplumsal ve sosyal konumunun ne kadar kötü olduğunu ortaya koymaya yeter.

Kadın sorunu yeni değil. "Kadın nasıl kurtulur?" sorusu yüzyıllardır soruluyor. Aslında bu sorunun yanıtının, kadın ve erkeğin toplumsal yaşamın her alanında eşitlendiği bir sistem olan sosyalizmde olduğunu biliyoruz. Sosyalizm mücadelesinin de kadının katılımı ve desteği olmadan başarıya ulaşamayacağı açıktır. Kadın hareketi ve kadınların özgürleşme mücadelesini sınıf mücadelesinden bağımsız düşünemeyiz çünkü kadın sorunu özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla başlamıştır ve kapitalizmin yok olmasıyla ortadan kalkacaktır. O zaman önce bu sistem yıkılmalıdır.

Kadınlar! Şikayet etmek, sorunlarımızı ortaya koymak önemlidir, gereklidir ama yetmez !!! Kurtuluşumuz bizim ellerimizde. Haydi hep beraber, elele, kurtuluşumuz için örgütlü sosyalist mücadeleye!

Kadınlar

Ve kadınlar,

bizim kadınlarımız:

korkunç ve mübarek elleri,

ince, küçük çeneleri, kocaman gözleriyle

anamız, avradımız, yarımız

ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen

ve soframızdaki yeri

öküzümüzden sonra gelen

ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız

ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki

ve karasabana koşulan

ve ağıllarda

ışığında yere saplı bıçakların

oynak, ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan

kadınlar,

bizim kadınlarımız

Nazım Hikmet

(1)-www.siyasihaber.org, 28 Ocak 2014.

(2)-www.memurlar.net, 13 Ocak 2014.

(3)-<http://www.haberler.com/halkevleri-uyesi-kadinlardan-artik-yeter-cocuk-5651495-haberi>

MDD Eleştirisi ve THKP/C

N. Fırat

71 devrimciliği ve özellikle THKP/C üzerine bir değerlendirme yapılırken gözden kaçırılmaması gereken iki nokta söz konusudur. Bunlardan bir tanesi, devrimci eylemler, etkili oldukları dönem boyunca teoriden daha önde şekillenirken ortaya çıkışlarının bir tepki hareketi olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Diğer yandan ise yine 71 devrimciliği, sol hareketin aydınlanma dönemi sayılabilecek bir dönemde içlerinden geldikleri yapıların eleştirisi üzerine yola çıksalar da, TİP ve MDD etkilerini içlerinde taşımaya devam ettiler. Doğal olarak da bu etkilenimler ve karşı eleştiriler onların özgünlüğünü öne çıkaran bu süreç, dünya ölçeğindeki devrimci hareketlerin, kalkışmaların tam orta yerindedir. Bu nedenle de bağımsız spesifik bir süreç olarak ele alınamaz.

Bu nedenle 71 devrimciliğinin ortaya çıkışı, pasifist, reformist, kendi sağından devrim bekleyen yelpazede, sürecin devrimci bir eleştirisi olarak görülmelidir.

Kadro hareketi ile ortaya çıkan Kemalizm’in, Marksizm’le harmanlanması çabaları, temel bir düstür üzerinden şekillenmişti. Bu ülke topraklarında kapitalizm, sınırlı ve tepeden inme emperyalizmle işbirliği sonucu ortaya çıkmış kadük bir yapı olarak tanımlanıyordu. Bundan dolayıdır ki, batıda süregelen sınıf mücadelelerinden söz edilemezdi. “Sınıfsız imtiyazsız bir millet” olduğumuzdan dolayı da, tüm değişimler tepeden aşağıya gerçekleşebilirdi.

Ülke yarı-feodal, yarı-sömürge olarak tanımlanarak, devrimin önder ve temel gücünün işçi sınıfı olamayacağı, bu nedenle de zinde güçler olarak tanımlanan sivil asker zümrenin bir ittifağı olarak devrimin gerçekleşebileceği iddia edilmekteydi.

Sovyet- Çin çatışmasına paralel olarak yaşanan tarihsel bölünme süreci, devrim anlayışlarında ve mücadelenin kime karşı yürütüleceği noktasında da önemli kafa karışıklıkları yaratmaktaydı ve tuhaf amorf bir devrim programı, 71 devrimciliğinin önüne konuluyordu.

MDD hareketinin sınıfsız, ulusalcı bakış açısı, baş düşman olarak feodal unsurlara karşı yürütülecek mücadeleyi esas alan bir yerden meseleyi ortaya koyması, toprak reformu talebinin yanı sıra, tefeciliğin kökünün kurutulması, aracılığa son verilmesi, köylüye adil kredi sağlanması türü reform taleplerini içermekteydi. Diğer yandan ise “emperyalizm” baş çelişki olarak tespit edilerek anti-Amerikan bir söylem üzerinden milli kurtuluş cepheleri önerilmekteydi. Bu tespitlerin ve güya devrimci olduğu iddia edilse de, programatik önermelerinin anti-kapitalist olmadığı net bir şekilde belirlidir. Ayrıca egemen sınıf olan burjuvazinin, pazar sorununa ilişkin sıkıntılarını aşmaya yönelik talep ve yaptırımları içermesi anlamında, TİP’ in az çok ortaya koyduğu reformist programın dahi gerisinde kalmaktadır.

Eğer 60’ lı yıllarda Türkiye, göçebe bir toplum değil ve ciddi sanayi yatırımlarının hızlandığı ve buna koşut olarak da sınıf mücadelesinin

yükseldiği momentte bir ülke olarak değerlendirilirse, yukarıda tez olarak öne sürülmüş MDD tezlerinin, ülkenin o anki durumunu değil, otuzlu, kırklı yılların az gelişmişliğini esas aldığını görmek gerekir.

Bundan dolayıdır ki de bu tezlerin ilk başta gençlik kesimince hızla benimsenmesinin nedeni olarak görmemiz gereken nokta, o dönemin konjonktürüdür. Bu durumun Ulusal Kurtuluş mücadelelerinin etkin olduğu bir dönemi içerdiği ölçüde doğal olduğunu ve yine bu gençliğin Marksizm’le kurduğu ilişkinin derinleşmesine paralel olarak da MDD tezlerinin hızla terk edildiğini bilmek gerekiyor.

Marksizm, ülke topraklarında proletarya sınırlı ve güçsüz olduğu için etkili olamazdı. Onun yerini ulusal kurtuluş mücadeleleri almalıydı. Ayrıca MDD akımı içerisinde en sağda yer alan PDA’ya göre “Milli demokratik devrimde, proletaryanın önderliğinin objektif şartları oluşmamıştır” denilerek Marksizm tamamen bir kenara bırakılmaktaydı. MDD düşüncesinin sol kanadı sayılabilecek Dr. Hikmet Kıvılcımlı ise, MDD’nin temel perspektifine sahip çıkmakla birlikte, ilaveten de bir proletarya partisini gerekli görmekteydi. Ancak bu partinin, sürecin öznesi olarak kesintisiz bir devrimci süreci örmekten ziyade, olası bir demokratik devrim sürecinin parçası olarak yer almasını yeterli görüyordu.

İşte bu şartlar altında Mahir Çayan ve arkadaşları “Milli Demokratik Devrim” kavramı yerine, “Demokratik Halk Devrimi” kavramını kullanarak, devrimci tek sınıfın proletarya olabileceğinin altını çizdiler. İşçi sınıfının “demokratik bir devrime” öncülüğünün objektif şartlarının varlığını savunarak yol haritası oluşturmaya giriştiler.

Ancak bu gücün fiili değil, potansiyel olduğu tespiti ile yetinmek durumunda kaldılar. İçlerinden geldikleri ideolojik çerçeve, içinde bulundukları politik iklim ve sert mücadele süreçleri daha fazlasını üretmeye imkan bırakmamış olabildi.

Mahir Çayan, ideolojik öncü kavramını üretirken, MDD alanının içinde kalmasına rağmen köylülüğü temel güç olarak belirleyip, proletarya önder güçtür demekteydi. Ancak kastedilen ‘ideolojik’ önderlikti. Türkiye’nin ekonomik gelişme düzeyinin elverişli olup olmadığının bir önemi yoktu. Bu noktada ise Stalin’in Leninizm’in İlkeleri’nde anlattığı ünlü pasaj üzerinden bir tespit yapılıyordu.

Aslında Leninizm’in İlkeleri’nde, emperyalizm çağında kapitalist olmayan ilişkilerin belirleyiciliğinden söz edilemeyeceği ve bu nedenle de kapitalist ilişkilerin dünya ölçeğindeki hakimiyetinin, tüm ülkelerde proleter bir devrimin objektif şartlarını oluşturduğu anlatılmaktadır. “ Şimdi devrim için nesnel koşulların, dünya ekonomik sisteminin tümünde eksiksiz bir bütün olarak bulunup bulunmadığından söz etmek gerekir.” (Leninizm’in ilkeleri Sol Yay. Sy 30) denilirken, kapitalist ekonominin dünya ölçeğinde egemen bir konuma ulaştığı belirlenmesi yapılmaktaydı. Artık dünya üzerindeki tüm ilişkilerin kapitalist ilişkiler üzerinden yürüdüğü, var olan önceki üretim sürecinin artıklarının kapitalist sistem dışında bir fenomen olarak bulunmasının imkansızlığı anlatılıyordu

Aslında Türkiye’nin ekonomik gelişmişliği gözardı edilmekte, ülkedeki kapitalizmin dış dinamik üzerinden şekillendiği biçiminde bir yanılsama çoğu unsur tarafından kabul görmekteydi. THKP/C ve sonrası hareketlerin ısrarla vurguladıkları bu iç dinamikle değil, dış dinamikle gelişen kapitalizm tespiti, siyasal olarak, Kemalizm’i yeniden üretirken, diğer yanda ise Marksizm’den uzaklaşan bir sürü argümanı içermesi bakımından değerlendirilmeye muhtaçtır.

Marx, Kapitalin birinci cildi yedinci kısımda, kapitalist sistem bir kez yerleştikten sonra sistemin boyutlarını egemen toplumsal koşul haline gelene kadar genişlettiğini anlatır. Yine daha sonra Kapitalin ikinci cildinde ise kapitalist ilişkilerin oluşabilmesi için ticaretin gelişiminin belirli aşamaya ulaşmasından söz eder. “Hiçbir üretilen nesnenin meta olmadan dolaşıma giremeyeceğini” net bir şekilde vurgular. Ticari ya-

pının gelişkinliği, kapitalizmin ister iç dinamiği ile, ister dış dinamikle olsun, kapitalist ilişkilerin yerleşmesinin ön koşuludur. Yine Kapitalin ikinci cildi sayfa 42-43 de çok açık olarak belirtir ki, “Kapitalist üretim başlangıçta görünüşte eski üretim biçimlerini etkilemeksizin, ürünlerin satışını ana amaç haline getirir. Örneğin kapitalist dünya ticaretinin Çin, Hindistan vb. Arap ülkelerindeki etkisi böyle olmuştur. Ama sonraları kök saldıgı her yerde, her çeşitten ürün fazlasının satıldığı meta üretimini yok eder. Kapitalist üretim önce meta üretimini genelleştirir, sonra da yavaş yavaş bütün meta üretimini kapitalist meta üretime çevirir.” Bu anlatılanlar çerçevesinde kapitalist üretimin bir hızlanan, bir yavaşlayan uğrakları olduğu görülebilir. Bu süreçlerin hızlı ya da yavaş oluşu meselesi değildir. Bir biçimde dışarıdan dayatılmış da olsa fark etmez, ülkedeki var olan her türlü kapitalizm öncesi ilişki biçimleri, meta üretime yöneldiği andan itibaren bir iç dinamiği ortaya çıkmış olur. Kapitalist sistem de, bunun üzerinde kendi egemenliğini pekiştirmeye yönelmiş olur. Sonuç olarak, kapitalist sistemin dünya üzerinde egemenliğini pekiştirdiği koşulda iç ve dış dinamik birbirine karşıt değil birbirini tamamlayan unsurlar olarak var olurlar. Eğer iç dinamiksiz bir süreçten söz ediyorsak o toplumda üretici güçler gelişmiyor, sınıf mücadelesi yoktur anlamına gelir ki, bu, tüm Marksist tarih teorisinin çöpe atılması demektir. Ayrıca Marks’ın söylediklerini değerlendirirken, kapitalist sistemin gelişkinliği üzerinden bir devrim fikrini değil, kapitalist sistemin bir üretim ilişkisi olarak varlığının yeterli olması devrim fikrinin temelidir diye düşünmek lazım gelir.

Emperyalizm meselesine gelecek olursak, emperyalizm salt burjuva politikalar bütünü değildir. Temel olarak ekonomik planda kapitalist ilişkileri hızlandıran katalizör görevi görür. Emperyalizmin meta ihracının yanı sıra ağırlıklı olarak sermaye ihracına yönelmesi demek, aynı zamanda sermaye ilişkileri sistemini taşıması anlamına gelir. Kapitalizm, emperyalist ilişki biçimi üzerinden dünyaya yayılmaktadır. Lenin’in emperyalizmle beraber bütün dünyanın bir bütün

olarak sosyalizm için olgunlaştığı iddiası bu temel üzerinden şekillenir.

Diğer yandan iç dinamiksiz gelişme teorisini savunanların bir diğer itirazı ise, başlangıçta az da olsa manifaktür türü örgütlenmelerle bir sınırlı sermaye birikimi oluşsa da, emperyalizmin işe karışarak bu gelişmeyi çarpıklaştırdığı iddiasıdır. Bu iddia esasen üretici güçlerin dönüşümünü anlatmaktan uzaktır.

Kapitalizmin, Osmanlıdan itibaren eski feodal sınıfların burjuvalaşmaları üzerinden Türkiye’de geliştiği tezi doğrudur. Bu sınıfların Emperyalizmle kurdukları ilişki, sermayenin genel birikim tarzının dışında değildir. Her bir kişisel sermaye, dünya kapitalist sisteminin dışında kalmak yerine, onunla uyum içerisinde ve işbirliği içerisinde davranabildiği ölçekte büyüyelebileceğini bilir ve buna göre davranır. Yani onun kuralları da dünya kapitalist sisteminin dışında oluşmaz.

Türkiye emperyalizmin sömürüsü altında bağımlı bir ülkedir; bu durumun doğru anlaşılması ise şu şekilde olmalıdır: Emperyalizm işbirlikçi sınıflarla sadece ilişki kurma durumunda değildir. Türkiye ekonomisi dünya emperyalist işbölümünün bir parçasıdır. Yani ülke ekonomisi dünya ekonomik sistemi ile bütünleşmiştir. Buradan sınıfların dizilişi ile ilgili ters sonuçlar çıkarmak, Kemalizm’in yaratmış olduğu kafa karışıklığının boyutlarını gözler önüne sermesi bakımından önemlidir.

İç dinamiği ile gelişmeyen kapitalizm meselesi, Mahir Çayan’ın bütün teorik çözümlemelerindeki arka planını oluşturmaktadır. Mahir Çayan’a göre, Osmanlı’daki feodal- komprador yapı, emperyalizmin açık işgali ile başlayan süreçte “Kurtuluş savaşı” sonrasında kırılmış, küçük burjuvazinin diktatörlüğü egemen kılınmıştır. Ekonomik planda ise özel mülkiyet ve kârı temel alan, milli burjuva yetiştirmeye yönelik, küçük üretime dayanan özünde boş bir milli ekonomi yaratılmıştır. (Kesintisiz Devrim 1-3, sy.125)

Ancak bu tespitin hatalı oluşunun nedeni,

genç ve devrimci pratik içinde bir yol arayan insanların sorumluluğu değildir. Kendinden öncesinden devraldığı birikimin ve o dönemki bağımlılık ekolünün yarattığı bulanık havanın yanı sıra, “kapitalist olmayan yol” tezinin günahları olarak görmek gerekir.

Mahir Çayan’a göre Kemalizm, küçük burjuvazinin en sol, en radikal ve anti- emperyalist kısmı olarak görülmeliydi. Ancak Kemalizm meselesinde, MDD anlayışından farklı olarak bir ideoloji olarak değil, emperyalizme karşı, küçük burjuvazinin tepkisi olarak görülmekteydi. Ayrıca, sivil- asker aydın zümre meselesinde yine MDD’ den farklı olarak, bu zümreyi, toptan devrimci ittifak gücü olarak gören anlayıştan uzaklaşmıştır.

Mahir Çayan ve THKP/C, MDD hareketinden ciddi bir kopuşu, düzen dışı ve karşıtı, pratik devrimci tavır alışlarıyla sınırlı değil, ellerinden geldiği kadar teorik ve ideolojik bir kopuşu da gerçekleştirmeye çalışmışlardır.

Kemalizm meselesinde, ondan ayrı işçi sınıfının bağımsız hattını savunmaları, Kadro hareketinden bu yana sola sinmiş ciddi bulanıklıkları elden geldiğince ortadan kaldırma çabasıdır.

THKP/C’nin kendisini Proletaryanın bağımsız sınıf örgütü olarak tanımlaması iddiası, asker sivil zümreden uzaklaşan bir siyasal hat ve Kemalizm’den olabildiğince bağımsız örgütlenme çabaları kopuşun ipuçlarıdır. Ayrıca, devlet ve ordu değerlendirmesinde, klasik ortadoks, Marksist- Leninist bir hat çizimleri yine kendilerinden önceki anlayışlardan önemli bir kopuşu ifade etmektedir. Mahir Çayan, “Bütün Yazılar”da yazdığı üzere devlet aygıtının unsurları olan bürokrasi ve militarizmi bir bütün olarak egemen sınıfın baskı aygıtı olarak tanımlar ve ordunun yapısal olarak olası bir iç savaşa göre dizayn edildiğinin tespitini yaparak, kendi döneminin diğer sol sosyalist örgütlerinden önemli ölçüde ayrılış olur.

Diğer yandan ise Mahir Çayan az çok durum farkındadır ve içlerinden geldikleri geleceğin mirasçısı ve izlerini taşıdıklarını kabul

etmektedir.

Yine “Bütün Yazılar” da yer alan ‘ASD’ye Açık Mektup’ da şöyle demektedir: “Bu hareket revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta şu veya bu ölçüde içinden geldiği ortamın izlerini taşıyacaktı. Tersine düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar savaş içinde savaşla savaşla atılacaktır”, diyerek, bu gün bile kullanılmasında güçlükler yaşadığımız, zaman zaman egemen sınıfın dili ve kavramlarıyla düşünüp konuştuğumuz hatırlanacak olursa, çok değerli bir tespit yapmaktadır.

“Dilimiz, terminolojimiz ve tahlillerimiz, genel olarak dünya devrimci pratiğinin, özel olarak da pratiğimizin ürünü olmalıdır” demektedir. Mahir Çayan, Marksist- Leninist terminolojinin yerleşmesi ve düşünüş biçiminin oradan beslenmesi gerektiğini söyleyerek yine kendinden önceki düşünüş biçimlerinin temel kıstası olan, “Türkiye farklıdır”, “Marksizm batıya ilişkindir” tespitini yerle bir etmektedir. Ülkede yürüyen mücadelenin dünya devrimci pratiğinden ayrılamayacağını, yine ayrıca Marksizm’in temel yasa ve eğilimlerinin bu ülke toprakları içinde geçerli olduğunu ifade etmeye çalışmıştır. Bu yüzden ki THKP/C hareketini değerlendirirken, Türkiye’ye özgü bir sapma olarak görmek büyük bir yanılgıdır. Hareket o dönemin dünya devrimci pratiğinin bir yansıması olarak ortaya çıkmıştır. Onun devrimci pratiğinin esin kaynakları, Küba devrimi ve Vietnam direnişi ile Çin devrimidir.

THKP/C hareketini ve Mahir Çayan’ı değerlendirirken, dünya ölçeğinde yürüyen mücadele biçimlerini dikkate almadan değerlendirme yapmak, o nedenle bu hareketin yarattığı dinamizme ve etkiye büyük haksızlık olur. THKP/C hareketinin içinden geldiği olumsuz kıraç topraklarda verdiği filizlenme çabalarını görmeden, onun prestiji üzerinden hareketi yinelemeye çalışanların ortak hatası, teorik hattın ve ideolojik birliğin tamamlanmış olduğu önyargısıdır.

Devrimci Kadro Sorununa Giriş

“İki komünist bir araya geldi mi hemen bir örgüt kurar, toplantısını yapıp faaliyete başlar” —Julius Fuçik-

—Yusuf Erdem

Hedef, görevler ve devrimci kadrolar

Devrim mücadelesinin en temel sorunlarından biri olan “Kadro” sorununun ele almak için, en başta ve her şeyden önce “Hangi hedefe varmak için kadro? Hangi görevin üstesinden gelecek bir kadro? “ sorularını en yalın, en net biçimde ortaya koymak gerekiyor. Devrimci kadroların her birinin taşıması gereken özellikleri de, bu kadroların oluşturduğu partinin niteliklerini de belirleyecek olan, üstesinden gelmeleri gereken temel görevlerdir; her birinin bu göreve ne derece uygun oldukları ise temel değerlendirme kriteridir.

O halde açık konuşabilmek ve doğru ve eksiksiz anlayabilmek için görev ve araçlara ilişkin temel kavramları, terimleri dupduru ortaya koymak gerekir.

Her sınıfın, tarih arenasına çıktığında kendi aydınlarını, örgütlerini, savaşçıları ve önderlerini (kadrolarını) yaratarak oynaması gereken tarihsel bir rol vardır ki bu, o sınıfın “tarihsel misyon”udur. Örneğin burjuva sınıfının

tarihsel misyonu, feodal düzeni (sosyo-ekonomik formasyon) yıkıp kapitalist sistemi kurmak; yani yeni sınıfın kendi devrimini gerçekleştirmektir. Esasen “DEVİRİM” iktidarın sınıf karakterinin değişmesi, iktidarın tarihsel ömrünü tamamlamış olan sınıftan, bir başka sınıfa geçmesidir.

Peki burjuva üretim sisteminin yarattığı —onun mezar kazıcıları olan— işçi sınıfının tarihsel misyonu nedir? Tarihin, proletaryanın omuzlarına yüklediği misyon, bütün ülkelerde burjuvazinin iktidarına son vermek, kendi sınıf iktidarını kurarak komünizme (sınıfsız, sömürsüz özgürlük dünyasına) giden yolu açmaktır.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunun en güzel, en özlü ifadelerinden birini, ilk Sovyet Anayasası’nın (10 Temmuz 1918) 3. Maddesinin girişinde bulabilirsiniz : “ Temel amacı, insanın insan tarafından sömürülmesini ve toplumun sınıflara ayrılmasını tamamen yok etmek, sömürücüleri acımaksızın ezmek, toplumu sosyalist bir temelde yeniden örgütlemek ve sosyalizmin zaferini bütün ülkelerde kazan-

mak... (Söz ve Eylem, Ocak 2014. S. 52)

Görüldüğü gibi, proleter devrimin öteki sınıf devrimlerinden temel bir farkı var: Feodal ve burjuva devrimlerinde iktidarın sınıf karakteri değişmekte, yani siyasi ve toplumsal iktidar, bir sınıftan bir başka sınıfın eline geçmekte; ne var ki devirenin de, devrilenin de sömürücü sınıflar olmaları aynı kalmakta, iktidara gelen sınıf, öncekinden devraldığı, sömürüye göre biçimlenmiş ‘devlet’ dediğimiz sömürü ve baskı aygıtını kendi amaçları doğrultusunda kullanabilmekteydi. Oysa proletarya iktidarı ele geçirdiğinde bu burjuva diktatörlüğünün temel aygıtı olan devleti parça parça etmeden ve örgütlü sınıf ve emek gücüne dayanan yepyeni bir devlet (proletarya diktatörlüğü) kurmadan bir adım bile atamaz. Ayrıca işçi sınıfının tarihsel misyonu, süreç içinde kendisi dahil bütün sınıfları ortadan kaldırmak ve böylece devlet mekanizmasının gereksizleşmesiyle, eriyip tükenen bir mum gibi sönmülmesini sağlamak ve nihayet sınıfsız, sömürsüz, devletsiz, sınırların anlamını yitirdiği, bolluk içinde özgür komünist dünyaya ulaşmayı hedeflemektedir. Böylece insan soyu Marks’ın “tarih öncesi” diye nitelediği sınıflı dönemi kapayıp, kendini özgürce gerçekleştirebileceği bir çağa adım atacaktır.

Bütün bunlar; proletaryanın bu büyük tarihsel misyonunu yerine getirebilmesi, bu misyonun ortaya çıkardığı çetin görevlerin üstesinden gelebilmesi için proletaryaya bu görevlere göre biçimlenmiş – yani sınıfla komünist hareketi buluşturacak, sınıfı devrime örgütleyecek öncü bir parti, bu partinin saflarında yer alma onurunu hak ettiğini tüm faaliyetleri ve attığı her adımla hak eden devrimci kadrolar gerekmektedir.

Kapitalizmin tarihsel ömrünü çoktan tamamladığı, sistemin müzmin hale gelen krizlerin içinde debelendiği, artık kimi ülkelerde yarattıkları savaşlarla emperyalist paylaşma çabalarının yetersiz kaldığı, emperyalist güç

odakları arasındaki gerginliğin ve topyekûn bir savaş ihtimalinin büyüdüğü, dünyanın her yanında öfke, direniş, tepki, başkaldırıların yaşandığı bir dönemden geçiyoruz. Öte yandan gözü dönmüş bir kâr hırsıyla kapitalizm; doğaya, doğal kaynaklara ve doğal yaşama o kadar azgınca saldırıyor ki, eğer emeğiyle yaşayan sıradan insanlar dünyanın kaderine bir an önce el koymazlarsa, doğal yaşam – ve dolayısıyla insan soyu- tümünden yok olma tehlikesiyle karşı karşıya.

Bu dönemin çok önemli bir başka özelliği ise devrim için olağanüstü elverişli olanaklar yaratmış olmasıdır. Evvela dünyamız, tarihin hiçbir döneminde komünizme hiç bu kadar hazır ve yakın olmadı. Hiçbir dönemde üretimin toplumsal karakteri ile mülkiyetin özel karakteri arasındaki çelişki bu kadar keskinleşmedi. İkinci olarak bilimsel ve teknolojik gelişme, kâr için değil de insan için kullanıldığı takdirde komünist toplumun çok daha kolay ve kısa sürede yaratılabileceği, insanın bu sayede özgürleşerek kendini çok yönlü olarak geliştirebileceği sağlam bir altyapı oluşturmuştur. Üçüncüsü, dünya ölçeğinde büyüyen işsizlik, artan sömürü, dünyanın en kuytu köşelerine kadar uzanan emperyalist yağma, öfkeyi büyütüyor, yerkürenin her köşesinde isyanları, başkaldırıları ateşliyor.

Ne var ki ve ne yazık ki, devrimi yapacak olan sınıf ve devrimin öncüsü olan komünist hareket, hiçbir dönemde bu kadar örgütsüz, bu kadar dağınık ve bu denli hazırlıksız olmadı. İşçi hareketinin örgütlülük düzeyi yetersiz ve sosyalizme uzak, sosyalist hareket ise işçi hareketine uzak ve paramparça. Üstelik Komünizm ve komünist devrim adından başka komünizmle ilgisi olmayan kalpazanlar, devrimci ve enternasyonalist olmayı Kürt özgürlük hareketini desteklemekten ibaret gören reformistler, ırkçı gericiliği ‘sol’ diye pazarlayan ulusalcılar, ‘sol’ liberaller, sosyalizmi hiç kavramamış ‘sol’ çocukluk... teorimizi, devrimci örgüt forumuz, ideolojimizi, komünistlerin devrim-

ci çalışma tarzını kirletip itibarsızlaştırıyorlar. Devrimciliği, komünizmi, devrimci faaliyeti bunların yayınlarından öğrenmeye başlayan gençlerin devrim tutkusu ve komünizm sevgisi çürütülüyor. İşte bu nedenle burjuva solculuklarıyla hesaplaşmak gerekiyor. Komünizmi öncelikle klasiklerimizden, yani Marksizm'in büyük öğretmenlerinden yeniden ve özgür bir kafayla okumak, öğrenmek ve gençlerin devrimini asıl kaynaklarından öğrenmelerini sağlamak gerekiyor. Genç devrimcilere ve işçilere devrimci teoriyi ve eylemi gerçekten devrimci örgüt, devrimci politika ve devrimci faaliyet bütünselliğinde benimsetmek gerekiyor.

Ne var ki Türkiye'nin, Ortadoğu'nun ve Yerkürenin direnişler, sokakları dolduran öfkeli kalabalıklar, başkaldırıları ve isyanlarla kaynadığı günümüzde eksik olan, işçi sınıfının devrimci partisidir. Daha ayrıntılı bir deyişle; bütün bu öfke, tepki, direniş ve isyanlara bilinçlilik, örgütlülük, derinlik ve yaygınlık kazandırarak birbirine bağlayacak olan ve bu enerjinin tümünü devrimci bir sel yatağında toplayarak devrim yönlendirecek olan bir parti. Ki bu işlevleri yerine getiren, bilimsel komünizmle sınıf hareketini birleştiren, yani işçi sınıfı, kent ve kır yoksulları ve gençler arasında kök salmış olan bir devrimci öncü, eksiktir; ülkemizde ve dünyanın her yerinde devrimci kadroların irade koyup öne çıkarak hızla ve cesaretle bu eksiği tamamlamak için kolları sıvamaları gerekiyor.

Günümüzün bu temel karakteristikleri, komünist kadroların görevlerini çoğaltıyor, zorlaştırıyor, teorik ve örgütsel yaratıcılık,

üretkenlik ve daha yüksek bir performans göstermelerini zorunlu kılıyor. Bu görevlerin üstesinden gelebilecek kadrolar, hiç kuşkusuz kaya gibi sağlam, çok yetkin niteliklere sahip kadrolar olmalıdır.

Devrimci Kadroların Taşımaları Gereken Nitelikler:

- Apaçık ortada ki, örgütsüz komünist olmaz. Özüyle de, sözüyle de, devrimci faaliyetleriyle de gerçekten komünist karakter taşıyan bir komünist partinin üyesi olmak, komünist olmanın temel şartıdır. Çünkü

işçi sınıfının devrimci partisine kabul edilmek onuru kolay kazanılmaz. “Parti; kapılarını sadece, toplumun komünist ilkeler temelinde yeniden kurulması için dövüşen, iradelerini partinin iradesine tabi kılan, sebatlı devrim savaşçılarına açmalıdır.” diyor Lenin.

Sadece, komünist partinin programını iyi özümleyip kabul eden, mutlaka parti örgütlerinden birinde çalışan, onu mali olarak destekleyen ve partinin verdiği görevi mutlaka yerine getiren kişi komünist adına hak kazanır.

Bir komünist partisinin ve dolayısıyla bir komünistin en temel hedefi kuşkusuz ki, bilimsel komünizm ve komünist hareket ile işçi sınıfını buluşturmak ve işçi sınıfının içindeki en yetenekli, en sağlam proleterleri parti kadrolarına katmaktır. Bu görev, “Komünist Enternasyonal’e Kabul Koşulları”nda şöyle dile getiriliyor:

Madde – 9 (“Komünist Enternasyonal’e girmek isteyen her parti...”) “...sendikalarda, kooperatiflerde öteki proleter yığın örgütlerin-

de sistematik ve inatçı bir komünist çalışma yapmakla yükümlüdür. Bu birliklerde , uzun, dirençli bir çaba ile sendikaları komünizm davası için kazanmak zorunda olan komünist hücrelerin kurulması zorunludur. (...)”

- Komünist kadro bir kişi, bir birey olarak komünist ahlakın somutlaşmış, seçkin ve canlı bir örneği olmalıdır. Ki bu ahlak ilkeleri;

- İşçi sınıfının ve devrimin çıkarları dışında hiçbir özel çıkarı ve bireysel hesabı, kariyer özlemi olmamayı,

- Proleter alçakgönüllülüğünü,

- Örgüt disiplinine, ilkelere bağlılığı, yüksek bir sorumluluk duygusu taşımayı,

- Yüksek ve sağlam bir karakter, devrimci açık sözlülük ve dürüst ve güvenilir bir kişiliği gerekli kılar.

- Komünist kadro, komünizm ve devrim davasına kendini sınırsızca adanmış,

- Sınırsız bir özveri ve en ağır, en tehlikeli sorumlulukları gözünü kırpmadan tam bir cesaretle üstlenecek,

- Yalnızca devrimci dalganın yükseldiği, rüzgârın yelkenleri şişirdiği coşku ve atılım dönemlerinde değil, geri çekilme ve siyasi gericilik dönemlerinde de devrimci kalabilen, bununla yetinmeyip devrimci kişiliğini ve faaliyetlerini bu zorlukların potasında yoğurarak pekiştirebilen,

- Zor zamanlarda, zor koşullarda ve zor görevlerde denenmiş, sağlamlık ve devrimci yitigiliği kişiliğine mal etmiş,

- Özellikle durgun dönemlerde tam bir karınca sabrıyla ilmik ilmik öreri gibi devrimi hazırlamak; yani Lenin’in deyimiyle günlük işlerin kahramanı olan, ancak ve hiçbir takdir ve ödül beklemeyen,

- Proleter alçakgönüllülüğü veya devrimci alçakgönüllülük: Yani emekçiye saygı göstermek, onlara bir öğretmen gibi değil de arala-

ından biri olarak yaklaşabilen; üzerlerindeki devrimci etkiyi de öncelikle örnek komünist kişiliği, eylemleri ve davranışlarıyla gerçekleştirmek ve en az, öğrettiği kadar emekçilerden de öğrenmeye açık olan,

- Günlük olaylar ve sorunlarla ilgili olarak; burjuva medyasından, profesyonel burjuva politikacı ve düşünürlerinden ve özellikle burjuva sosyalizmine cepheden saldıran dupduru bir devrimci bilinç, yorum temelinde ajitasyon ve propaganda yapmada, her güncel olayın sistemle olan bağlarını kurarak, sınıf analizine tabi tutarak yorumlayabilme becerisinde ustalaşmış

- Ve mutlaka bütün mücadelelerden devrimi hazırlama, devrimi olgunlaştırma ve devrimci kadrolar yetiştirme doğrultusunda yararlanmayı başarabilen; özetle tüm faaliyetleri devrim hedefine bağlamak, bu hedefe bağlanmayan ekmek ve temel haklar mücadelesinin de etkisiz kalacağını emekçilere somut olarak gösterebilen “KADROLAR”dır.

Bütün bunlar, statik değil, dinamik kavramlardır ve Lenin’in dediği gibi “Bolşevik nitelik; bir kez kazanıldığında bir daha sizi terk etmeyecek bir nitelik değildir; o, her gün yeniden yeniden fethedilmelidir.”

Tarih içinde bunu ne zaman ihmal etmişsek, ne zaman komünizm hedefini gözden kaçırmışsak, ne zaman kadrolar Bolşevik ruha yabancılaşmışsa hep yenik düştük, en büyük bedeller ödeyerek elde ettiğimiz devrimci konumları kaybettik, yenik düştük.

Bir parti gerçekten komünist, yani gerçekten devrimci bir partiyse kadrolarının tümü, dışa karşı savaşında “tek bir kadro gibi”, Bolşevik bir kadro da tek başına iken “bir örgüt gibi” davranır. Ayrıca çok çalışkan ve bitmez tükenmez bir devrimci enerjiye sahip olmak da gerekir. Tıpkı ünlü Bolşevik Sverdlov gibi; ki Lenin onun için “On kadronun yaptığı işi tek başına yapardı.” demiştir.

Gençlik Konferansı ve Gençlik Hareketinin Sorunları

İ.Can-O.Toprak

Gençlik taşıdığı dinamizmle her dönem siyasetin önemli bir bileşeni olmuştur. Bu hem devrimciler açısından, hem de burjuvazi açısından böyledir. Biz komünistler için özellikle parti ve gelenek inşası döneminde gençliğin dinamizmine ve öğrenme yeteneğine sahip olmak ve en önemlisi örgütsel süreklilik içinde gençliği saflarda tutmak, mücadelemizi geleceğe taşımak anlamına gelecektir. Belki de bugün en fazla sıkıntısını çektiğimiz konulardan birisi de budur. Siyasal hareketlerin ideolojik konumlanmaları bir kenara, bu devrimci geleneğin bir türlü süreklilik kazanamaması ve hep kuşaklar arası bir kopukluğun olması; bir yandan gençliğin siyasal sürece adapte edilememesi, devrimci mace-racılığın ve romantizminin gençlik çevrelerinde yoğun olarak yaşatılmasına, bir yandan parti ve örgütlerin niteliğinde ve örgütsel sürekliliğinde sorunlar yaşanmasına neden olmaktadır.

12 Eylül’le Türkiye’de sınıf hareketinde yaşanan kriz ve komünizmin uluslararası ölçekte prestijini yitirmesi, komünist geleneğin tekrar canlandırılabilmesiyle oluşan kesintiyle birlikte biriken sorunlar, günümüzde siyasal mücadele konusunda birçok kirlilik yaratmıştır. Bugün de biz komünistlere işçi ve gençlik çevrelerine ulaşmakta engel olmaktadır. Sadece dış etkenler değil, örgütsel ve ideolojik yönelimler ve konumlanış, temizlenmesi zor bir kirlilik ve gi-

derilmesi zor bir güvensizlik yaratmıştır. Bugün bizlere düşen, bu sorunları aşacak siyasal ve örgütsel niteliğe sahip olmak; bunu yaparken de işçi ve öğrenciler içindeki taze ve dinç güçlere ulaşmak, olmamız gereken her yerde komünizmin örgütlenmesini sağlamak olmalıdır.

Bugüne kadar, özellikle öğrenci gençlik devrimcilere kan taşımış ve devrimci hareketler önemli kadrolarını da yine bu kesim içerisinde çıkarmıştır. Son yıllarda özellikle öğrenci gençlik hareketlerinde bir artma olduğu yadsınamaz. Lise ve üniversite gençliğinin gün geçtikçe apolitikleştiği, düzene dair umutlarının ve kaygılarının yaşamlarında belirleyici olduğu bir dönemde bu artış ciddiye alınmalıdır. Bu noktada unutulmaması gereken ise gençliğin heterojen yapısıdır. İçinde farklı toplumsal dinamikleri taşıyan öğrencilerin, farklı çıkarlara sahip büyük bir bütünü oluşturduğunu görebilmeliyiz. Bu nedenle genel bir öğrenci hareketinden söz edemeyiz. Komünistlerin yapması gereken, öğrencilerin içerisindeki bu farklı toplumsal tabakaları görmezden gelerek genel bir öğrenci hareketi yaratmak gibi anlamsız çabalardan uzaklaşarak, aslında onları ayrıştırarak sınıflar mücadelesinde işçi sınıfından yana bir saflaşma yaratmak olmalıdır.

Fakat gençlik çalışmaları gündelik çalışma tarzının yoğunluğundan tükenip gitmekte, var olan devrimci dinamizmi erimektedir. Zaten

gençlerin çok küçük bir kesimi kapsayan ve yüzünü sosyalist hareketlere dönmüş olanlar kısa zamanda safları terk edip gitmektedir.

İçinde bulunduğumuz toplumsal yapı, kitleler halinde umutsuz, güvencesiz, geleceksiz insanları gün be gün yeniden yaratmakta ve kendi çöplüğüne bırakmaktadır. Fakat insanlara bir seçenek sunmadığınızda, düzen içi umutlar her koşulda kendilerini farklı biçimlerde ortaya çıkaracaktır.

Bu durum sadece öğrenci gençlik için değil, işçi gençlik içinde böyledir. Genel olarak gençlik hareketinin nabzının attığı yerin öğrenci hareketi olduğu düşünülürse, işçi gençlik pek de gençlik hareketinin bir parçası olarak görülmez. Bunun nedeni elbette siyasal ve ideolojik perspektifle ilişkilidir. Sınıf mücadelesinin sadece fabrikalarda ve sendikalarda verileceği gibi bir algı yaşadığımız topraklardaki siyasal hareketlerde oldukça derin bir şekilde yerleşmiştir. Aynı zamanda nihai hedeften kopuk popülist sloganların hızlı bir şekilde kabullenileceği kesim olarak öğrenciler daha uygun bir profil çizmektedirler. Bu nedenle proleter devrimci bir çizgi yerine, adalet, kardeşlik, demokrasi vb. türden istemler çerçevesinde örgütlenen hareketler için öğrenci gençlik önemli bir yer tutmaktadır. Nihai hedeften yoksun bu mücadele tarzı ise öğrenci gençlik hareketini dar sınırlara hapsedmekte ve gençlik hareketini bir tikanıklık içine sokmaktadır.

İşçi Gençlik İçinde Komünist Çalışma

Bırakalım işçi gençlik içerisinde mevzi tutmayı, bir bütün olarak işçi sınıfının içerisinde mevzilenememiş bir komünist hareketten söze diyorsak eğer, genç işçiler içerisinde örgütlenmenin önemi daha da iyi anlaşılacaktır.

İşçiler içerisinde çalışmanın öğrenci çalışmasına göre bir dizi zorlukları olduğu yadsınmaz. Siyasal mücadeleye katılmak konusunda daha dirençli bir yapıya sahip olan işçi gençler,

öğrencilere nazaran daha dar ve tutucu bir çevre içerisinde bulunmakta ve bundan etkilenmektedirler. Bugün işçi sınıfı içerisinde özellikle küçük bir azınlığı oluşturan ayrıcalıklı bir kesim dışında kalan ayrıcalıksız, sendikasız işçilerde sınıfsal bilinç daha düşük ve düzenin ideolojik etkisi daha fazladır. Gençler de bu durumdan fazlasıyla etkilenmektedir.

Bunu kırabilmenin yolu öncelikle işçi sınıfının ayrıcalıksız kesimleri içerisinde canlı bağlar kurabilmekten geçiyor. Hedefimiz işçi sınıfı içinde yeni bir gençlik hareketi yaratmak değil, genç işçilerin sınıf hareketine aktif katılımını sağlamak ve işçi hareketini gençleştirmek olmalıdır. Mümkün olduğunca örgütlenme bilincinin geliştirilmesi ilk elden yoğunlaşmamız gereken bir konudur. Genç işçilerin proleteryanın ekonomik ve siyasal mücadelesine katılımını arttırmak, buralarda aktif görevler alan bir genç işçiler kuşağı yaratmak, hem komünist hareketin geleceği, hem de proleter savaşımın geleceği için ciddiyetle ele alınması gereken meselelerdir.

Çevremizde bulunan işçilerin öncelikle sınıf bilincine dair bir çalışmanın içine katılması gerekiyor. Bu noktada eğitimcilerin eğitimi ve hazırlığı, aynı zamanda eğitim materyallerinin hazırlanması noktasında özellikle genç yoldaşlarımızın görevler alması önemlidir.

İşsizlere ulaşmak ve henüz çalışanlarla bağlar kurmak noktasında da girişken olmalıyız. Çünkü işsizler burjuvazinin can simidi konumundadırlar. Ama aynı zamanda bir risk oluşturmaktadırlar. Bunun için dönem dönem işsizler ve özellikle genç işsizler burjuvazinin karşı devrimci örgütlenmelerinin önemli unsurları olabilmektedir. Hâlbuki işsizlik, kapitalist sömürü ilişkilerinin bir sonucudur. Bu nedenle asıl olmaları gereken yer sınıf kardeşleri olan işçi sınıfının yanındır. İşçi ve işsizlerin birlikte dayanışmasını ve kapitalist sömürüye karşı savaşımını örgütlemek komünistlerin görevidir.

Öğrenci Gençlik İçinde Komünist Çalışma

i. Son süreçte öğrenci gençlik hareketinin yaşadığı tıkanıklık çok daha gözle görülür bir hale gelmiştir. Bu tıkanıklığın sebeplerini sadece öğrenci gençlik hareketinin durumunu irdeleyerek ortaya koymak mümkün değildir. Bu tıkanıklığı öncelikle sınıf hareketinin ve komünistlerin durumu üzerinden tahlil etmek gerekiyor. Komünist mücadelenin ve dolayısıyla öğrenci gençlik hareketinin yolunu açacak politik hattı çizebilmenin ilk adımı, süreci doğru tahlil edebilmektir. Ve bu tahlil, içinden geçmekte olduğumuz kriz döneminde çok daha yakıcı bir ihtiyaç olarak kendisini dayatmaktadır.

ii. Öğrenci hareketinin yükselişe geçtiği dönemlerde sınıf hareketinde de bir hareketlilik söz konusudur. Bu tesadüfi bir durum değildir. Günümüzde bunu çok daha iyi görebilmekteyiz. Sınıf hareketinde az da olsa kıpırdanmalar yaşanmaktadır ve aynı şey öğrenci hareketi içinde geçerlidir. Sınıf hareketiyle aynı toplumsal dinamizmden beslenen öğrenci hareketi, bu dinamizmden yoksun kaldığında geri düşmektedir. Sınıf hareketinin tıkanıklığıyla birlikte devrimcilerin de faaliyet alanlarının daralması, sınıfla arasındaki bağın kopukluğu üniversitelerde de güçlü, devrimci bir faaliyetin örülemezini beraberinde getirmektedir.

iii. Öğrenci hareketi, işçi sınıfının siyasal mücadelesine oldukça yabancılaşmış ve üniversite içine sıkışmış durumdadır. Sloganlar genellikle, “demokratik, akademik üniversite” gibi düzen içi ve liberal bir düzlemde. Savaşın sınıf savaşı olduğu, bunun örülmesi gerektiği okullardaki mücadelenin gündemi olmamakla birlikte, okullarda mücadele bazen salt faşizme karşı veya okul yönetiminin tutumlarına yönelik eleştirel bir mücadele olarak kendisini göstermektedir.

iv. Türkiye’de kapitalizmin hızla gelişmesiyle birlikte nitelikli işçi ihtiyacında da artış olmuştur. Meslek liseleri ve meslek yükseko-

kulları bu ihtiyacın ürünleri olarak ortaya çıkmışlardır. Öncelikle staj adı altında her yıl birçok öğrenci, patronlar için ucuz ve hatta ücretsiz iş gücü olarak temin edilmektedir. Yine meslek liseleri ve meslek yüksekokulları da burjuvazi için vasıflı iş gücü yetiştirmeye yarayan kurumlardır. Son yıllarda meslek liselerinde görülen bir durum, buraların nasıl kâr merkezleri haline dönüştürüldüğünü gösterir. Birçok firma okul bütçesine küçük bir yardım sonucunda o okuldaki öğrencileri birer işçi olarak kullanabilmektedir.

v. Sınıfsal konumunun farkında olmayan veya olup da, sınıf atlama hayalleriyle bir anlamda kendi sınıf kardeşlerine karşı burjuvazinin yanında saf tutar hale gelen gençliğin, öncelikle yaşam alanlarında sınıf mücadelesiyle bağlarının kurulması sağlanmalı, üniversite yaşamında ise işçilere nazaran daha kolay sahip olabildiği araştırma ve üretme fırsatlarını, araçlarını burjuvaziye karşı, işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda kullanması için adımlar atılmalıdır. Her ne olursa olsun öğrenci gençliğin sınıf atlama hayallerinden arındırılıp, sınıf mücadelesine katılmasının ya da sınıfla bağlarının, sınıf mücadelesi ekseninde kurulmasına bağlıdır. Elbette öğrencilerin heterojen yapısı göz önünde tutulmalıdır.

vi. Bugün öğrenci gençliğin sınıfsal ayrışması, düzenin politikalarına yedeklenmemesi, devrimci ve komünist hareketin önündeki acil siyasal ve örgütsel görevler düşünüldüğünde geniş bir kitle hareketi beklentisi içinde olmayan öncü kesimlerin yaratılması için siyasal bir çalışma yürütülmelidir.

vii. Devrimci hareketlerin gençliğe yönelik perspektiflerinde ciddi yanlışlıklar vardır. Güncel talepler olarak formüle edilen sloganlar geniş bir kesimin sorunları gibi lanse edilseler de sınıfsal ayrışmalar bunları eritmiştir. Gençliğin nispeten geniş kesimlerini kapsayan en önemli sorun YÖK ve harç sorunlarından çok işsizlik sorunudur.

Ordu'nun Dereleri

Mustafa Özkan

Kapitalist yağmanın artmasıyla birlikte ülkemizin her yerinde olduğu gibi Karadeniz Bölgesinde de doğa talanı had safhalara ulaşmıştır. Bölgenin yamaçlarının dik oluşu ve suyun kendiliğinden azgın akışı su kayıplarını önlemekte, bu da devasa vadilerin önüne setler çekilmesini kolaylaştırmakta, maliyetleri azaltmaktadır. Az hacimli dolguyla, fazla hacimli su toplayan gölet ve barajların oluşumuna elverişlidir doğal yapı. Bu elverişli ortam ise kapitalistlerin iştahını kabartmaktadır. Çünkü az masrafla çok kâr elde edilmektedir. Buna bir de yöre insanının sürekli yoksullaşmasından kaynaklı çaresizliği eklenince, asıl karşı çıkması gerekenler yıkım projelerini desteklemek zorunda kalmaktadır ki, bu yağmacıları nerdeyse horon oynatacak kıvama getirecek ortamı sağlamaktadır..

Elbette bölgemizde doğal yaşamı katleden bir çok HES projesi var ama bunlardan Ordu'nun iki büyük ırmağına uygulananları

ayrı bir yere koymak gerek. Çünkü bu projelerin bulunduğu yöredeki insanların hem duyarlılığı, hem de doğayla iç içeliği düşünülünce, tepkisiz kalmalarına ihtimal vermek zor.

Bunlardan birisi Melet ırmağı üzerindeki Topçam barajı...Topçam, Ordu'nun Mesudiye ilçesinin bir beldesidir. Belki de dünyanın en önemli yeşil alanlarından birisine kurulmak

üzere 1994 yılında projelendirilen barajın, yapımına 1997 yılında başlanmış ve şimdilerde 122 m. yüksekliği, 3.09 km karelik yüzeyiyle bir göle dönüşmüştür. Buradan Darıca Santrali sayesinde yıllık 199 GWH üre-

tim sağlanacaktır. Bunun için milyonlarca ağaç kesilmiş, bir daha oluşturulamayacak doğa harikası yeşil alanlar suya gömülmüş, kimin umurunda? Ayrıca Topçam'dan aşağılara doğru inildikçe onlarca köy ve Ordu merkeze yaşam veren bu ırmağın getireceği çevresel sorunlar, kimseyi pek ilgilendirmiyor sanki. Su tutulmaya başlamadan önce Kotana derelerinin de

katılımıyla yatak tanımayan Melet ırmağı, şu sıralar dere dinginliğinde akıyor ama çevresine ne yararı ne de zararı var. Şimdilerde aşağı Melet ırmağı civarında düşünülen HES projesini de düşünürsek bu ırmağı kurutmaya kararlılar diyebiliriz.

Darıca projesine ek katkı olsun diye Ordu ili, Kabadüz ilçesi, Turnalık Köyü İki- dere mevkiinde yapımı süren bir baraj inşaatı da söz konusu. Buraya İkidere isminin verilmesinin nedeni, Turnasuyu ırmağını oluşturan iki ana su kaynağındandır. Ayrıca burada ne zaman yapıldığını bilmediğimiz, çocukluğumuzda ve gençliğimizde mısır öğüttüğümüz, anılarımızın kahramanı iki değirmenin varlığıdır. Bizler o değirmenlerin bazı parçalarının değiştirilip yenilenmesini hazmedemeyizken, şimdi sular altında kalmasına seyirciyiz ne yazık ki. Ayrıca

milyonlarca ağacın kesilip, onlarca doğa harikalarının yok olması da cabası. Ya onlarca köy ve Ordu merkeze kadar tüm yerleşim birimlerine yaşam sağlayan bu doğal varlığın yokluğu... Bu dengelerin sonlanacağını düşünmek bile insana derin huzursuzluklar veriyor. Bunlar yetmezmiş gibi bir de Kabalak deresine yapılan Gölet'i düşünün. Bu gölet sözüm ona hayvan sulamak için yapılmış. Sanki Kabalak deresinin suyu yaz kış eksiliyormuş da...Ayrıca İki Dere Tünelleriyle yer altını bir köstek gibi kazarak Darıca projesine eklenecek su için km'lerce yer altı tahribatı...Bu tünel kazımı sayesinde pınarların kaynakları kuruyacak.Yer altı suları

güzergah değiştirecek, hatta yok olacak...Kımin umurunda , yeter ki bir kaç haramiye para sağlansın...

Turnalık adından da anlaşılacağı üzere eskiden turnaların göç yollarındaki konaklama yeri; Turna suyu ırmağı da oradan başlayan bir can suyu. Bizler insan saldırısından dolayı kaçan turnalara üzülürken, bu doğa katliamları sayesinde bilmem hangi canlı türlerini yok edeceğiz. Canlı türlerini yok edeceğiz de, insan türüne iyilik mi yapılacak sanki..?Peki Çevrecilerin nefes alıp Wolksvagen şenlikleri düzenledikleri o güzelim İKİ DERE' yi bir daha bulabilecek miyiz? Ya değirmen başında yediğimiz doğal alabalıkları resimlerde görmeye razı olacak mıyız? Milyonlarca ağaçların yerine yenilerini dikeceklerini vaat ediyorlar...Nereye, hangi topraklara dikecekler...Karadeniz'de ağaç dikmeye ihtiyaç mı var sanki.? Doğayı rahat bırakalım yeter. Çünkü o kendiliğinden oluşturuyor güzelim örtüsünü...

Bu projeler yapılırken asıl önemlisi yöre halkı ve ileri gelenlerinin tepkisiz kalması. Baktığınız zaman bu projelerin yapıldığı, bu doğa katliamlarının sürdüğü yerlerin insanları normal yaşamlarında en duyarlı ve olumsuzluklara en önde tepki veren insanlardan oluşuyor. İşte burada ekonomik zorluklar devreye giriyor. Özellikle İKİ DERE projesini yürütenler, bu olasılığı iyice hesaplayıp ondan sonra işe koyulmuş görünüyorlar. Özellikle Turnalık mahallesine rüşvet verircesine yaptıkları yatırımlar, halkı isyan ettirmek bir yana kendilerinden yana tavır almaya yönlendiriyor. Örneğin mahallenin yolları çoğu ilçede olmayacak şekilde bedelsiz yapılmış. Her ramazan, aşevleri oluşturulup insanlar doyurulmuş.Yaşamları boyu bulamayacakları düzeyde bir ücretle mahalleden bir kaç kişi işe alınmış. Yörenin kooperatifine ait araçlara hayal edemeyeceği ücretle iş verilmiş. Böyle olunca da, insanlar orayı iş aş olarak görür duruma gelmiş. Doğal olarak da özellikle asıl tepki vermesi gerekenler savunucu konumundalar.

Bunlara bir de teknik elemanların insanların içine girip projelerinin zararsızlığını anlatmasını eklersek olay kolaylaşıyor. Özellikle mühendisler o yörenin ilerici politik yönelimine yakın insanlardan seçilmiş. Bundan dolayı da halk mühendislere inanıyor. Çünkü o mühendisler bu barajın doğaya zarar yerine yarar bile sağlayacağını anlatıp, katıldığı çevreci ve politik eylemleri anlatıyor, hatta resimlerle belgeliyor. Bu da bize, bu işe başlanırken çok akıllıca düşünülmüş bir yıkım projesi olduğunu gösteriyor.

Ayrıca içten içe köylüler arasındaki rekabet kışkırtılıyor. Çünkü aşağı köylerde yerlerde topraklar daha verimlidir ve geçim koşulları daha iyidir. Dağ köyleri genellikle daha yoksuldur. Şimdilerde yoksullara, varsılların suyunu kesme olanağı veriliyor. Bugüne kadar dağlılar diye aşağılananların eline, şimdi varsılları cezalandırma olanağı veriliyor. Köylüler buna inandırılıyor. İşe de yarıyor. Yöre halkına sorulunca “bizim suyumuz bitmeyecek, hatta artacak bile, aşağıdakiler düşünsün” diyebiliyorlar.

Böylece de bu projelere tepki bildik tanıdık çevreci elitlerden öteye gidemiyor. Yöre halkının katılmayıp, hatta içten içe desteklediği bir proje haline dönüşüyor bu katliamlar. Başka koşullarda halkın tepkisi nedeniyle uygulanamayacak proje, hinliklerle uygulama şansı buluyor. Çünkü o yöre halkı yüzyıllar boyu üzerinde yaşadığı toprakları, devlet elinden almaya kalkışınca ölümüne direnip topraklarına sahip çıkmıştır. 12 Eylül faşist darbesine boyun eğmemiştir. Onurlarını zedeleyen askerlere direnip karşı koymuştur. Ama işte o yöre insanı aynı zamanda duygusaldır da... Geçmişte kendinden saydığı insanlara inanır... Ne kadar aşağılık olduklarını bilip görse bile... Asıl mesele de, yoksulluk belini büktüğü için az da olsa insan yerine konulup yollarının düzgün oluşu, evine ekmek götürüyor hale gelişi, onları suskunluğa itmiştir. Asıl sorunu ise örgütsüzlüğüdür.

Bunlardan anlayacağımız üzere sırf çevreci duyarlılığıyla çevrecilik olmuyor. Karşı çıkma-

sı gerekenlerin yerine rol almanın hiçbir yararı yok. Böylece belki EGO larımızı tatmin ediyoruz o kadar. Evine ekmek götüremeyen insana daha fazlasını sağlayan bir yapıya karşı çıkmasını beklemek biraz fazla iyimserlik. O insanlara doğa katliamı yapmadan da yaşam koşulları sağlanacağını gösteremedikçe, her şey lafta kalıyor. Bizler şanlı 15-16 Haziran direnişlerini biliriz. Bizler MESS direnişlerini biliriz. Bunların arkasında örgütlü bir güç olamasa, insanlar o kahramanlıkları gerçekleştiremezlerdi. Kısacası örgütsüz eylemler, dayanışmadan yoksun, güvensiz ve kalabalıklar içinde tek tek bireylerin bireysel eyleminden öteye gitmiyor.

Yine bu yıkım projelerinin başlangıç ve bitiş zamanlarını düşünürsek yalnızca bir iktidarda-

ki parti sorunu olmadığını anlarız. Bu projenin 1994’ lerde başladığını biliyoruz. Kaç iktidar gelip geçti, hepsi cılız tepkilere kulak asmadan projeyi sürdürdü. Kısacası burjuva partilerinin hemen hepsi muhalefetteyken karşıymış gibi görünüp, iktidar olunca projeyi sürdürdü. Öyleyse kapitalist sistemdeki tüm olumsuzluklar onun doğası gereğidir. Bu sistem sürdükçe her türlü talan sürecek, bizler de bu talanı sonlandırmanın yollarını arayıp savaşımı güçlendirmeye çalışacağız...

Sonucu Belli Çatışmanın Hangi Aşamasındayız?

Osman Tiftikçi

Bu yazıda sürecin, içinde bulunduğumuz aşamasının özelliklerini belirlemeye çalışacağız. Önce çatışmanın taraflarını tekrar hatırlayalım:

AKP Cephesi: MÜSİAD, ASKON, TOBB, Cemaat şirketleri, AKP ihaleleriyle büyüyen ve genelde inşaat işleriyle uğraşan sermaye grupları. Hak-İş, Memur-Sen gibi AKP eliyle güçlendirilmiş işçi aristokrasisi. Burada önde gelenlerini saydığımız bu sermaye ve çıkar grupları AKP'ye desteklerini defalarca yaptıkları basın açıklamalarıyla ortaya koydular.

Gülen Cephesi: TÜSİAD, Güleni sermaye örgütü TUSKON. Polis teşkilatında, yargı ve eğitimde örgütlü Gülen elemanları. Amerika ve CIA, Avrupa Birliği, Batı basını. Henüz NATO ve Pentagon devreye sokulmadı. Bu cephe siyasi alternatif olarak da CHP'ye yeni bir şekil vermeye çalışıyor.

İslami Sermayenin Gelişimi

Bu konu henüz yeterince işlenmemiştir. Burada İslami sermayenin gelişiminin genel özelliklerine değineceğiz.

1970'li yıllarda cemaatler tarafından temsil edilen İslami sermaye, küçük ve orta boy işletmelerden oluşuyordu ve geleneksel sermayenin eklentisi durumundaydı. Bu sermaye, 1980'li yıllarda özellikle de Özal dönemlerinin vurgunculuğu içinde palazlandı. O zaman İslamcı ser-

maye şimdiki gibi iktidarda olan bir güç değildi ama siyasi iktidar tarafından destekleniyordu. Bu desteğe ekonomik olarak Suudi Arabistan öncülüğünde dış destek de eklendi. Faizsiz bankacılık adı altında İslami kesime önemli para aktarımı yapıldı. Özal faizsiz bankacılığa olağanüstü ayrıcalıklar tanıdı ve bu kurumlar denetimden muaf çalıştılar.

İslami sermayenin gelişmesini sağlayan olgulardan biri de ANAP dönemlerinin vurguncu ortamıydı. Batakçı bankerler ve bankalar gibi İslamcı sermaye de halkın istismarına bütün gücüyle katıldı. Kurbanların başında gurbetçiler geliyordu. Gurbetçilerin 1960'lardan 1990'lı yıllara kadar dışından tırnağından arttırdıkları paralar, büyük reklamı yapılan sonra da batırılan şirketler vasıtasıyla İslami sermayenin kasalarına, yasadışı biçimlerde aktarıldı.

İslami sermayenin vurgunculuğu bu kadarla kalmadı. Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Asya Cumhuriyetlerindeki İslami hareketler için toplanan yardımların önemli bir bölümü de Mercümeek olayında görüldüğü gibi İslami kesimin kasasına gitti.

İslami sermaye eline geçen bu maddi imkanları sadece ekonomik gelişiminde değil, kendi ideolojik anlayışını, siyasi anlayışını örgütleme ve yaymada da kullandı. Vakıflar, dershaneler, yurtlar, okullar açıldı.

1994 yerel seçimlerinde büyük şehir belediyelerinin ele geçirilmesiyle İslami sermayenin önünde büyük bir vurgun kapısı daha açıldı. Anlatmaya gerek yok.

Bütün bu gelişmeler siyasi semeresini de verdi ve RP birinci parti durumuna gelerek iktidar ortağı oldu. İslami sermaye 1997 yılında RP'nin devrilmesine hatırı sayılır bir direnç gösterdi ve sesini tüm dünya duydu. Cemaaatler ve genel olarak İslamcı sermaye, emperyalizm ve geleneksel sermayenin RP yerine hazırladıkları AKP'ye ve Erbakan'ın yerine ikame edilen T. Erdoğan'a tavrı aldılar. AKP'yi başlangıçta kendilerine düşman bildiler. Tabii ki Fethullah Gülen hareketini de. Şunu da belirtmek gerekir ki, bu tavrı genel olarak böyleydi. Ama istisnalar da vardı. Örneğin o sıralar İskenderpaşa, İsmailağa, Süleymancılar gibi cemaatlerin yanında küçük kalan Erenköy Cemaati, Menzil Cemaati gibi çevreler emperyalizm ve geleneksel sermaye ile birlikte davrandılar.

AKP süreç içinde kendini iktidara taşıyan güçlerle arayı açmaya, geleneksel cemaatlere daha çok yaslanmaya ve kendi sermaye gücünü oluşturmaya başladı. Üst üste ve artan oy oranlarıyla kazanılan seçimler, onun bu konudaki cesaretini iyice artırdı. Ama bu konuda AKP'yi cesaretlendiren esas olgu, ordu ve bürokrasiye yönelik operasyondur. AKP bu operasyonu kadrolaşmak, devletin ekonomik, siyasi tüm imkanlarını İslami sermayenin daha da gelişmesine seferber etmek için kullandı. Süreç içinde AKP, polis ve yargıda, eğitimde örgütlü Gülen hareketi ile çatışmaya, TUSİAD ve Koç grubu başta olmak üzere geleneksel sermayeye tavrı almaya, dış politikada da çizgi dışına çıkmaya başladı. Gezi olayları çelişkileri daha da derinleştirdi. AKP tahammülsüzleşti ve yaşamakta olduğumuz süreç başladı.

AKP ve Erdoğan'a Güç Veren Etkenler

Bu satırların yazıldığı Şubat sonlarında Tayyip ilk saldırı dalgasını atlatmış hatta inisiyatif

ele almış gibi görünüyordu. Tayyip'e bu görelî başarıyı sağlayan etkenleri şöyle özetleyebiliriz:

AKP'ye saldırıda esas olarak Gülen örgütlenmesi kullanıldı. Ama Gülen örgütlenmesi kamuoyu desteği sağlama bakımından uygun bir araç değildi. Çünkü solun değişik kesimlerinden, Kürt hareketinden, Alevilerden oluşan muhalif hareket, Gülen hareketini de en az AKP kadar kendine düşman bilmekteydi. Bunda da yerden göğe kadar haklıydı. Muhalif hareket Gülen'in arkasında durmadığı gibi, onu da yıpratacak bir çizgi izledi.

AKP'nin arkasında kenetlenmiş İslami kesim ise daha başından yani 1990'lardan beri Gülen'e sıcak bakmıyordu. Bu kesim Gülen'in AKP'ye saldırmasıyla birlikte tümüyle düşman kesildi. Sonuç olarak saldırıda kullanılan öncü güç kitle tarafından desteklenmedi ve bu durum AKP'nin işine yaradı.

Bunun yanı sıra tepkilerin toplanacağı siyasi adres olarak alelacele hazırlanan CHP de muhalefete güven veremedi. Gülen hareketi, MHP ve elde bulunan diğer düzen güçleriyle takviye edilmeye çalışılan CHP, yeni bir umut, yeni bir heyecan yaratacağına, partinin demokratik hareket ve Kürtler içindeki prestijini daha da düşürdü. CHP iktidara alternatif hale gelmek şöyle dursun, eskisinden de beter bir iç karmaşaya düştü. Siyasi olarak alternatifsizlik AKP'nin, İslami sermayenin en büyük kozu olmaya devam ediyor.

Bu saydıklarımızın yanı sıra Tayyip'i rahatlatan en önemli tavrı Kürt hareketinden geldi. Kürt hareketi bu çatışmada AKP karşıtlığı yapmayacağını açıkça ilan etti. Örneğin A. Öcalan açıkça, yangına benzin dökmeyeceklerini söyledi. Kürt hareketi Gezi olayları sırasında takındığı tarafsız, AKP'ye pasif destek veren, AKP'yi zora sokacak eylemlerden uzak duran tavrını sürdürdü. Eğer Kürt hareketi Kürdistan'da ve metropollerde Türkiyeli muhalif çevrelerle birlikte; meclisteki, yurt dışın-

daki, basın yayın alanındaki gücünü, kitlesini harekete geçirseydi bambaşka bir Türkiye ile karşı karşıya kalacaktık. Ama Kürt hareketi sözlü eleştirilerle ve seçime endeksli bir muhafetle yetindi.

Tayyip Erdoğan, partisinin bölünmesini engelleterek ve kendisini destekleyen İslami aydınların önemli bölümünü etrafında tutarak, sahip olduğu kitle desteğini esas olarak korumayı şimdilik başardı.

Erdoğan'ın kitleyi arkasında tutabilme başarısının altında, bu kitlenin ahlakını bozmuş olması da yatıyordu. AKP,yolsuzluk yapıldığına inanan, Başbakan'ın yalan söyleyip insanları aldattığını bilen ama gene de bu partiye oy vereceğini söyleyen, dindarlığı da kimseye bırakmayan bir kitle yarattı.

Bu kitle desteği sadece yalanlarla ve dini gösterişlerle, demagojilerle yaratılmadı. AKP'ye oy verenler, bu parti tarafından ayrıcalıklı bir kitleye dönüştürüldü. T. Erdoğan'nın "biz" dediği, kendini onların Başbakanı olarak gördüğü bu kitle, devlet ve belediye imkanlarından yararlanmada önceliğe sahipti. Örneğin işe alınacakların, küçük büyük ihale ve iş verileceklerin başında AKP'liler geliyordu. Bu kitle AKP'li partililer, belediye görevlileri tarafından zaman zaman ziyaret ediliyor, dertleriyle ilgileniliyordu.O zamana kadar görülmedik bu ilgi Tayyip'i özellikle kadınların gözünde kahraman yaptı. AKP'nin yolsuzlukları, Başbakan'ın söylediği yalanlar kimsenin umurunda değildi. İnsanlar belki de ilk kez gördükleri ilgiyi ve sahip oldukları ayrıcalıkları kaybetmek istemiyorlardı. Doğal olarak da içten içe yozlaşıp, bozuluyorlardı.

Tayyip ve İslami sermaye moral gücünü böyle bir kitleden alıyorlar. Seçimle düşürülmeyeceklerine kesin inanıyorlar. Yalanda, talanda hiç bir sınır tanımıyorlar.

Bundan Sonrası

İslami sermaye ve Tayyip panik havasını

üzerinden atabilmiş değil. Ellerindeki bütün silahları merhametsizce kullanıyorlar.

Tayyip ordu içindeki tepkileri ve ulusalcı kitleyi yanına çekecek manevralar yapmakta, Gülen hareketine karşı tepkileri AKP'ye desteğe dönüştürmeye çalışmakta. Ama bu girişimlerin başarı şansı çok çok düşük.

Kürtlerin, kendilerini mecbur hissettikleri için AKP'ye verdikleri gönülsüz, pasif desteğin ne kadar süreceği de belli değil. Bu destek birden ortadan kalkabilir ama AKP'yi ayakta tutacak açık bir desteğe kesinlikle dönüşmez.

AKP ve Tayyip'in bu saydığımız çıkmazlarına karşılık, karşı taraf yani emperyalizm ve geleneksel sermaye sakin ve kendisinden emin görüyor. Bu güçlerin ellerindeki silahları henüz tümüyle kullanmadığını biliyoruz. Örneğin ekonomik sıkıştırmalar yeni yeni başladı. Orduda ne gibi hazırlıkların olduğunu bilmiyoruz. Siyasi iktidar değişikliği için son sözü söyleme ayrıcalığını hâlâ elinde bulunduran NATO, Pentagon ve ordunun bu gelişmelere kayıtsız kalmasını bekleyemeyiz.

AKP, polisi, yargıyı ve devlet bürokrasisini hallaç pamuğu gibi atıyor. Ama buna karşı bu kesimlerden bir tepkinin gelmesi de hiç ihtimal dışı değil.

Tayyip ve onun arkasında tarihte görülmemiş biçimde kenetlenmiş, kendini varlık yokluk mücadelesi içinde gören İslami sermaye, objektif olarak emperyalizm ve geleneksel sermayeye direnecek güçte değildir. Hem elindeki güçler çok daha zayıf ve sınırlıdır, hem de İslami sermaye her sermaye grubu gibi emperyalist sermayeye muhtaçtır; onunla işbirliği yapmadan, onun genel ekonomik, siyasi politikalarına kendini uydurmadan var olamaz, gelişemez.

İslami sermayenin temsilcisi AKP ve Erdoğan umutsuz direnişlerini sürdürüyorlar. Noktanın ne zaman konulacağını yaşayarak göreceğiz.

Kapitalizmin Can Damarı Kumar ve Uyuşturucu

— Ali Gök

Küçük bir sömürücü azınlık olan burjuvazi, geniş emekçi kitleleri yalnız zor gücüyle denetim altında tutamaz. O halde emekçi yığınlarının sömürüsünü rahat bir şekilde sürdürebilmesi için, burjuvazi yığınları uyutabilmesi için yeni yollar bulmak zorundadır. Bunlardan en önemlisi kumar, ve kumardan aşağı kalmayan uyuşturucu ‘dur.

Küçük bir sömürücü azınlık olan burjuvazi, emekçi yığınları, kendi sorunlarını ve çözüm yollarını düşündürmemek, kendisine karşı bir güç olmasını önlemek için kumar ve uyuşturucuya canla başla sarılmak zorundadır.

Burjuva kumarı ve uyuşturucuyu sınıf aygıtı olan devlet ve kurumları tarafından organize etmekte ve denetlemektedir. Son yıllarda kumarı, devlet eliyle ve kurumlarıyla hemen hemen her gün oynanan oyun haline getirdiler. Ayrıca kumarı herkesin oynayabileceği şekilde şekillendirdiler ve yığınların her kesiminde yaygınlaştırdılar.

Spor totonun, milli piyangoğun yanına, iddia, sayısal loto, şans topu, süper loto, On numara gibi oyunlarla kumar çeşitlendi ve geniş kesimler tarafından umut kapısı olarak burjuvazi tarafından sunulmaya başladı. Ayrıca kumar

rın ayrı bir çeşidi olan at koşusu olan ganyan’da haftanın her günün oynanan, hatta gece koşularıyla da yığınları geceleri de uyutan ve sömüren bir kumar haline getirildi.

Ayrıca bunlarla yetinmeyen burjuvazi ve sınıfın ifadesi olan devlet, faaliyet gösteren çeşitli isimlerle altındaki kumarhaneleri ve kiralathanede oynanan kumlara da göz yumarak burjuva sınıfın çıkarları doğrultusunda göz yummakta ve denetlemektedir.

Burjuvazi kendisine gerekli olan sıcak parayı çeşitlendirmiş ve her gün oynanan kumarlardan hiç bir tepkiyle karşılaşmadan seve seve almaktadır. Kumarda her zaman kazanan, oynatandır. Kumarı oynatan burjuvazidir. Onun burjuva devleti ve burjuvazinin devletinin kurumlarıdır. O halde kumardan parayı burjuvazi kazanmaktadır. Ayrıca burjuvazi kendisine gerekli olan parayı kazanmanın dışında, yığınları da yalancı hallerle oyalayarak bu kesimleri siyasetin dışına ve sınıf mücadelesinin dışına itmektedir.

Böylelikle burjuvazi bir taşla iki kuş vurmaktadır. Yığınlardan kendisine gerekli olan parayı sermayesine katmakta, bir yandan da yığınları kendisine karşı mücadele etmesini en-

gelmektedir.

Yığınlar farklı olanlardaki burjuvazinin sömürüsüne karşı tepkisini az veya çok gösterebilmektedir. Örneğin işçiler asgari ücret, kıdem, düşük toplu sözleşme, öğrencilerin harçların yüksek olması çeşitli metallerdeki zamlar vs gibi durumlarda yığınlardaki farklı tepkileri görmekteyiz. Kumarda ve uyuşturucuda ise burjuvaziye karşı tepkiyi gördüğümüzü söyleyemeyiz. Hatta evine götürecek emek parasını dahi kumarın değişik oyunlarında kaybederek çoluk çocuğunu aç bırakan binlerce on binlerce burjuvazinin kurban ettiği insan vardır. Bu insanların önemli bir kısmı da yoksul ve emekçi insanlardır. Ayrıca uyuşturucuda aynı, burjuvazinin kumarda uyguladığı yöntemlerle piyasaya sürülmekte, devlet ve organları tarafından denetlenmekte burada kazanılan sıcak parada farklı yöntemlerle burjuvazinin sermayesine aktarılmaktadır. Devletin uyuşturucu ile ilgili yapmış olduğu operasyonlar, “tavşan kaç tut misali” göstermelik operasyonlardır.

Küçük paralarla oynanan kumar ve küçük paralarla ulaşılan uyuşturucular (esrar-bali-uyuşturucu haplar) sınıfın en dinamik gücü olan yoksul gençleri hasta ve iflah olmaz bir duruma getirerek sınıf mücadelesinin dışına itmektedir. Hatta bunların önemli bir kesimini de sınıf mücadelesinin şiddetlendiği dönemlerde lümpen proletarya olarak, paramiliter güçler

olarak komünistlerin ve işçi sınıfının üzerine sürmektedir.

Komünistler kapitalizme karşı her alanda mücadelelerini ve örgütlenmelerini yükseltmek zorundadırlar. Burjuvazinin farklı alanlardaki mücadelelerine karşı, komünistler de burjuvaziye her alanda teşhir etmek ve yeni farklı mücadele odakları yaratmaktadırlar.

Bulunmuş olduğumuz alanlarda, semtlerde okullarda yığınları uyaran bilinçlendiren, burjuvaziye ve burjuva kurumlarını teşhir eden eylem şekillerini yaratmak komünistlerin kapitalizme karşı mücadelesinin bir parçası olmaktır.

Bu amaçla bildiriler afişler, paneller, yürüyüşler, imza kampanyaları bunları düzenleyen ve denetleyen burjuva kurumları önlerindeki yığinsal protestolar yığınları olumlu yönde etkileyecek, komünistlerle yığınların bağlarını geliştirecek yaratıcı çalışmalar işlevi görebilir. Tabi ki bunların köklü çözümü sosyalizmdir. Burjuvazi ve burjuva devleti olduğu müddetçe kumar uyuşturucu fuhuş her türlü çürüme var olacaktır. Çünkü bunları burjuvazi örgütlemese kendisi sınıf olarak çürür ve zor durumda kalır. Onun için önemli olan kendisinin yaşaması için emekçi yığınların uyutulması ve çürümesidir. Onun için komünistler çözümün sosyalizmde olduğunu unutmadan, mücadele yollarını, yaratmak zorundadır.

Türkiye’de Sınıf Savaşları

12 Eylül 1980 - 12 Eylül 2010 - I.Bölüm

Mahir Sönmez

Materyalist yöntem, siyasal çatışmaları, ekonomik gelişmelerin doğurduğu mevcut toplumsal sınıflar arasındaki ve sınıfların farklı kesimleri arasındaki savaşıma indirgemekle ve çeşitli siyasal partilerin, bu aynı sınıfların ve sınıf kesimlerinin az çok aslına uygun siyasal ifadeleri olduklarını göstermekle yetinmek zorunda kalacaktır.

Siyasi olaylar, son tahlilde, ekonomik nedenlerin sonuçlarıdır.

Elbetteki siyasal olaylar iktisadi gelişmenin sonuçları, bu sonuçların kendilerini ifade ediş biçimleri ya da bu gelişmenin önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Her iki durumda da sınıflar savaşı özünde üretim ilişkilerinin gelişmesinin kendini ortaya koyuş biçimleridir.

Günlük siyaseti takip edebilmek, Türkiye de sel sularıyla beslenen bir nehrin bulanık, karmaşık, delice bir akıntısını izlemeye benziyor. Siyasal olaylar baş döndürücü bir hızla geliyor. Daha herhangi güncel bir olay hakkında yorum yapmak için oturduğunuzda, kalemin kâğıt, üzerindeki turu tamamlanmadan eskisini unutturan yeni bir olaylar diziniyle karşı karşıya kalıyorsunuz. Günlük politikanın bu denli

hızlı hareket ettiği, siyasal olayları takip etmede bu denli geç kalındığı, siyasal olayların bir günde değiştiği başka bir ülke var mıdır? Bütün bu olaylar dizinini aklıselim bir kafayla birbirini ardına bağlayıp açıklamak, neden ve sonuçlarını göstermek, bu olaylar dizisini, duraksadığı sel sularının düz bir ovada daha geniş bir yatak bulduğu, hızında bir duraksama olduğunda değerlendirmek kolay olacaktır. Engels’in deyimiyle güncel tarih yazılırken beraberinde birçok yanlışları da içerecektir. Ne var ki bu yanlışları içerse de, güncel tarihi yazmak böyle olanaklıdır.

Biraz egzersiz yapalım, hafızamızı şöyle biraz gerilere doğru çalıştıralım; bundan otuz yıl öncesine 1980’li yılların gerisine gittiğimizde, cadde ve sokaklar devrim marşlarıyla, silah sesleriyle çınlarken büyük burjuvazi için korku, kâbus dolu yıllardı. Nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan kırlar, köylerde, toprakta ve kentlerdeki kapitalizm öncesi meta üretimi ilişkilerinin hızla çözülüşü, nüfusun büyük kentlere ve sanayi merkezlerine doğru hızla akışı, tutucu küçük burjuvaziye devrimcilerin safına itti. Yarı feodal üretim ilişkileri karşısında, burjuvazinin devrimci bayrağını eline alan küçük burjuvazi demokratik bir toplum

isteğiyle büyük kentlerin cadde ve sokaklarına doğru akarken, işçi sınıfı, kentlerden, yarı proleterler ve kır yoksulları köylerden, yeni bir dünya yaratmak için fabrikalar, tarlalar her şey emeğin olacak sloganıyla demokratik küçük burjuvazinin arkasında halka özgürlük çağrılarını, sokak gösterileriyle ayağa kalktı. İşçi sınıfı henüz daha kendisi için savaştığını, halk için, diğer bir deyişle burjuvazi için savaştığını anlayacak siyasi olgunluğa erişmemişti. Dünya komünist hareketinde tarihsel olarak bilimsel sosyalizmin, modern revizyonizm karşısındaki yenilgisi işçi sınıfını sadece Türkiye’de değil tüm dünyada burjuva politikalarının eklentisi durumuna dönüştürünce, Türkiye işçi sınıfı da kendisinin dışındaki bu hareketinin önünde değil, arkasında burjuva demokrasisinin, özgürlüğünün bir eklentisi, tamamlayıcısı, itici gücü durumuna geldi. Türk burjuvazi, kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılması, toplumu oluşturan sınıfların başkaldırmasıyla devrimci bir çözümlemesine rıza gösterecek, bunu ileriye götürecektik kadar güçlü değildi. Çünkü karşısında çözölen yok olan eski yarı feodal üretim ilişkileri olduğu kadar, burjuvazinin temsil ettiğı kapitalist üretim ilişkileri ve ilişkilerin doğurduğu güçlü bir işçi sınıfı da mevcuttu. Kapitalist üretim biçimi ve kapitalist üretimin gelişim yasaları konusunda az çok bilgi sahibi olan Marksist için şaşırtıcı olmayan bu durum, kapitalist üretimin eşitsiz gelişim yasalarının sonucudur. Kapitalist gelişmenin başlangıcındaki herhangi bir ülkede, modern kapitalist üretim ilişkileri gelişmiş biçimleriyle belli merkezlerde, bölgelerde, kentlerde egemen üretici ilişkiler olarak ortaya çıkarken, yine bu en ileri kapitalist ilişkilerin yanı başında ve çoğunlukla taşrada, en geri eski üretim ilişkileri, kapitalizm öncesi üretim ilişkileri varlıklarını sürdürebilir. Bu durum geçici bir durum, bir ara dönemdir. Gelişen ve ölen sınıflar ve bu sınıfların kesimleriyle karmaşık bir sınıflar ilişkisini oluşturur. Burjuva demokratik hareketine itici gücü veren, dev-

rimcileştiren bu eşitsizliktir. Burjuva devrimlerinin bayrağındaki eşitlik, özgürlük, kardeşlik renklerini oluşturan temel budur. Liberal büyük burjuvazi için 70’li yıllar tam bir kâbustu. Eğitimli küçük burjuvazinin, kapitalizm öncesi üretim ilişkilerine karşın, devrimci demokratik ayaklanması liberal burjuvaziye büyük bir korkuyla, gericiliğın kollarına itti. Kendi oğulları ve kızlarını, kendi varlığını, sermayesini korumak için beslediğı ordu ve polisin işkencehanelerine göndermekten çekinmedi.

1980 Eylül yenilgisi burjuva demokrasisinin yükselişinin sonu oldu. Demokratik burjuvazi peşine taktığı işçi sınıfı ve köylülüğü, büyük burjuvazi ile ilk ciddi çatışmada yüz üstü bıraktı. Küçük burjuva demokratlarının burjuva toplumunu, demokrat, ilerici, modern bir burjuva toplumu olarak geliştirme ideallerinin büyük burjuvazi tarafından proletarya korkusuyla boğulması, ‘demokrasi savaşçısı’ küçük burjuvanın, büyük burjuvazi tarafından hizaya getirilmesi, boyundan büyük işlere kalkışmamasının hatırlatılması, arkasında işçi sınıfının büyük gücü varken kahraman bireyleri oynayan burjuva demokratlarının kahramanlıkları, korkağın mezarlıkta ısıklık çalması, karanlıkta esen hafif bir yelin kahramanımızın gerçek yüzünü ortaya çıkarması gibi, ordunun sendikaları ve yasal işçi derneklerini kapatmasıyla, kendisi için bir sınıf olma gücüne erişememiş işçi sınıfı hareketini durdurmasıyla, burjuva demokratlarının kahramanlık masallarına son verdi. Asıl acı olanı kahramanlarımızın anne ve babaları tarafından, kulağı çekilmesi için orduya teslim edilmesi idi. Burjuva demokratları ve işçi önderleri korkunç işkencelerden geçirildi. Demokratik devrimci hareket büyük burjuvazinin tek taraflı şiddeti karşısında bu hareketin görünüşünden beklenmeyen, umulmayan bir teslimiyetle ezildi. İşçi sınıfı, ‘Önderleri’nin bu beklenmedik teslimiyeti karşısında gelecek güzel günler için çıktıkları sokaklardan evlerine dönerken, yığınların devrimci ruhu ile beslenen hayaller yıkılır yıkılmaz ve hayal

kırıklığı doğar doğmaz, çoğu kez, çabucak ve hemen hemen her zaman olduğu gibi, yerini bir çöküşe ve hatta karşı doğrultuda tam bir geri dönüşe bıraktı.

Büyük burjuvazinin kurtarıcısı. Elinde Arabistan çöllerinden çıkmış, kara kaplı kitapla köleleri, gerçek efendileri Tanrıya ve onun yeryüzündeki temsilcisi tüccar Muhammet'e boyun eğmeye acıya, ızdıraba, işkenceye razı gelmeyi öğütleyen kitapla cuntanın lideri Evren, meydanlarda liberal burjuvazinin alkışları arasında, kâh toplumun kurtarıcısı, kâh dini bir lider, kâh burjuva cumhuriyetinin kurucusunun kurduğu cumhuriyeti kurtaran ve kendince haklı olarak onun yerine kendisini koyan bir kurtarıcı rolünde işçi sınıfı ve köylülüğe artık yeni bir dönemi burjuvazinin en gerici, tutucu, her türlü burjuva demokrasisine, burjuva 'ilerici' fikirlerine bile düşman, emperyalist burjuvazinin bizim çocuklar dediği silik, çapsız, eylül darbesi öncesi basit sokak çatışmalarını bile önlemekten aciz generaline büyük burjuvazi kendi burjuva toplumunu düzenlemesi için teslim etti.

Eylül yenilgisi sonrası demokratik küçük burjuva önderleri, elindeki kendi sınıfına ait olmayan kıvılcık bayrağı sokağın ortasına atmak, kendisini kurtarmak, başının çaresine bakmak için tüm devrimci, aydın, ilerici burjuva fikirlerini kendi eliyle boğmaktan, bunlara sırtını dönmekten çekinmedi. Ordu, efendisini kâbustan kurtarmak için, tankları ve postallarıyla cadde ve sokaklara çıkıp romantik kahraman burjuva demokratlarının üstüne öfke ve kinle saldırdı. Daha ilk günden teslim olan demokratlar neye uğradıklarını anlamadan yok olup gittiler. Sokaklarda, devrim marşlarının yerini, Arabistan çöllerinden doğan kaderciliğin tanrısal ilahileri yavaş yavaş alırken, burjuvazinin toplumu teslim ettiği cuntanın generaleri çalımla toplumu ideolojik olarak yeniden inşa etme işine soyuldu. Kışlada emir alma ve emir vermekten başka ellerinden bir şey gel-

meyen askerler, burjuvazinin göz yumması ve isteğiyle toplumu ideolojik olarak eğitme işini seve seve tarikatlara, dinsel gericiliğe bıraktılar. Artık tek geçerli ideoloji tanrının emri olarak tüccar Muhammed'in kaleme aldığını din öğretisini, sermayeye boyun eğmek, burjuva sömürüsüne uyarlamak, burjuvazi için kabul edilebilir iktisadi ve siyasal bir ideoloji olarak toplumda yaygınlaştırmak, uygulamaktı. Burjuvazi yüzünü ileriye değil, geriye dönmek zorundaydı. İleride, Ekim Devrimini yaratan işçi sınıfı büyük bir güç olarak duruyordu. Tanrı, onu büyük bir felaketten korumuştur.

82 Anayasasıyla büyük burjuvazi kendi romantik çocuklarına ihtiyaç duymadan kendi yasalarını sermayenin birikim yasalarının önündeki ekonomik ve siyasal engelleri hiçbir engelle, muhalefetle karşılaşmaksızın hayata geçirebileceği yolu açmıştı. Egemenlik, siyasal iktidar, kapitalist sömürü yasaları, devrimci maceralardan uzak, korku ve kâbustan uzak sermaye birikiminin önündeki engellerin kaldırılması, burjuva iktidarının, burjuva devletin, işçi sınıfı tehdidinden sosyalizm korkusundan kurtarılmasıyla hayata geçirilebilirdi. Demokratik burjuvazinin eylül yenilgisi 82 Anayasasıyla büyük burjuvazinin zaferini taçlandırdı. Burjuvazi, demokrat burjuvaziye, işçi sınıfına, köylülüğe karşı eski toplumun artıklarıyla uzlaşarak kendi günü geçmiş sermaye birikiminin, gelişmesinin önünde engel hale gelen eski anayasasını lağvederek yeni bir anayasa oluşturdu. Burjuvazi işçi sınıfının devrimci tehdidinden kurtulmuştu. Artık cuntacı generalere kışlanın yolunu gösterebilirdi. Efendisi için tehlike geçtikten sonra köpeğin asıl yeri kulübesiydi. Burjuvaziye, burjuva egemen topluma hizmet karşılığında beslenen ordu, askerler, efendinin, kendisini besleyenine yerine göz diktiklerinde toplumu yönetme yetenekleri, işkence yetenekleriyle kıyaslandığında oldukça zayıf olan ordu, pohpohlanma ve övgülerden kendisini efendisinden daha üstün gördüğünde büyük burjuvazinin siyasal bece-

risi, uzmanlığı, yeteneğiyle, kendi aczini görür. Cuntacı generaller efendisinden, hizmet ettiği burjuva toplumundan, hizmetinin karşılığında ufak tefek hırsızlıklarına göz yumulmasına, bazı şatafatlı unvanlarla gururunun okşanmasına, onurlandırılmasına razı olmak, yetinmek zorunda bırakıldı. Cuntanın şefi Evren cumhurbaşkanlığıyla onurlandırıldı. Toplumun yönetimi beceriksiz, işkenceden başka ellerinden bir şey gelmeyen, aptal generallere bırakılmayacak kadar burjuvazi için önemliydi.

Dinsel gericiliğin söylemiyle, burjuva liberalizminin iktisadi, ekonomik ilişkilerini başarıyla harmanlayan yerden bitme bücür, şişman yağlı gövdesini tamamlayan kocaman bir kafayla, sıkıştırılmış bir saman balyasını, ot küspesini andıran vücut yapısıyla, sahte kenar mahalle kabadayıları gibi şişinip gerinen Özal sahneye çıktı. Bu onun yeteneğinden daha çok dönemin ekonomik ve siyasal koşullarına uygunluğun bir ifadesiydi. Bu bücürün şansı toplumu kurtarmak için darbe yapan ordunun, ekonomi bilgisinin, generallerin maaş olarak aldıkları parayı saymak, ordu için devlet gelirlerinden ayrılan fonların bir kısmını tırtıklamaktan, zimmetlerine geçirmekten basit bir hırsızın yeteneklerinden ibaret olmasındandı. Özal, eski bir müsteşar olarak büyük burjuvazi için bir sıçrama olan 24 Ocak 1980 kararlarının planlayıcısıydı. O kararlar ki burjuva toplumunun gelişmesinin hangi yoldan olacağını gösteren kararlardı. Kapitalizmin gelişmesinin önünde engel olan küçük meta üretiminin büyük sermaye tarafından ekonomik şiddet, zor yoluyla tasfiyesiydi.

Eylül darbesini izleyen günlerde TİSK Başkanı Halit Narin, ağzı kulaklarında sevincini gizleme gereği duymaksızın işçilere küstah tehdit dolu sözlerle “artık sıra bizde” diye bağıırıyordu. Kapitalistler için dikensiz gül bahçesi yaratılmıştı. Sermaye işçi sınıfına gününü gösterecekti.

Ordu, burjuvazi için yolu açmıştı. Kendisi

için ise daha ilk genel seçimde elindeki tüm olanakları kullanmasına rağmen seçimi mağlubiyetle bitirdi. Ordunun kurduğu parti daha ilk seçimde en az oyu alan parti olarak üçüncü sırada ve bir daha sahneye çıkmaksızın politik sahneden indirildi. Büyük burjuvazinin desteklediği ANAP seçimlerden birinci parti olarak çıktı. Bundan sonra ölümüne kadar sermayenin sadık uşağı bücür T.Özal, politik sahnede yer alacaktı.

Daha ilk seçimde yaptığı hizmetin karşılığında kendini ihanete uğramış, arkadan vurulduğunu hisseden cunta lideri K. Evren, sembolik makamında, prosedür gereği başbakanlık görevini vereceği Özal’ı beklerken Bücür, kırılgın ve kızgın cunta liderinin ellerine sarılarak hiçte alışık olunmayan bir biçimde şapır şupur öpmeye başlayınca, cunta lideri kendi görevinin tamamlandığını ister istemez kabullenmek zorunda kaldı.

Batıda, Avrupa da burjuvazi feodal artıklara karşı burjuva siyasal devrimlerini, burjuva iktidarlarını oluştururken demokratik devrimler, toplumsal devrimler olarak, toplumun önünde kendi bayrağı, özgürlük, eşitlik, kardeşlik bayrağıyla yürürken arkasında feodal yarı feodal prangalarından kurtulmak için burjuvazinin ardında köylüler, henüz bağımsız bir sınıf olarak olgunlaşmamış işçiler burjuva aydınları yürüyordu. Kapitalizm henüz egemen bir sistem olarak dünyada gelişmesini tamamlamamıştı. İşçi sınıfının siyasal iktidarı eline alıp toplumu daha ileri bir üretim biçimi olan komünizme götürebilecek ekonomik koşullar, üretici güçlerin gelişimi tamamlanmamıştı. İşçi sınıfı bu aşamada kendisinden önceki koşullar burjuva üretim ilişkilerinin gelişmesi için burjuvazinin arkasından yürümek zorundaydı. Bu zorunluluk öznel değil, nesnel koşulların bir sonucuydu. Bu dönemde bile burjuvazi işçi sınıfının muazzam gücünün farkına vardı. Burjuva devrimlerini sonuna kadar götürmek için zorlandığında kendisi için bu sonun kaçınılmazlığını,

hareketin önünde yürüyen burjuvazi görmek-
te gecikmedi. Bu devrimler döneminde sıkça
tanık olunan kesintiler gerici sınıflarla, feo-
dallerle uzlaşmada, ihanetler geriye dönüşler
bu tarihsel gerçekliği gösterir. Kapitalizmin
en yüksel aşaması emperyalizm, burjuvazinin
en önde yürüdüğü bu devrimler çağını kapat-
tı. Burjuvaziyi işçi sınıfı korkusuyla eski düş-
manlarıyla işbirliğine yönelten, uzlaşmalar, ke-
sintiler, tavizlerle feodallerle paylaşarak kendi
iktidarına yönelten devrimler, burjuva devrim-
leri dönemi kapanmış, işçi sınıfı için siyasal
iktidarı alabileceği, toplumu yönetebileceği,
kendi siyasal devrimlerini, üretim ilişkilerini
kurabileceği proleter devrimler çağı açılmıştı.
1917 Ekim Devrimi, Şubat 1905’den, Ekim
1917’ ye kadar kesintisiz devrimci süreçte eski
burjuva devrimiyle, işçi sınıfının devrimini bir
bütün olarak, hareketin önünde işçi sınıfı yürü-
yerek tamamlayabileceğini göstermişti. Batıda
burjuva devrimleri işçi sınıfı tehdidinden uzak,
feodal artıklarla kendi iktidarı burjuva devrim-
leri, cumhuriyetleri için savaşıırken, doğuda ka-
pitalizmin henüz egemen olmadığı ülkelerde,
burjuva üretiminin değişik aşamalarında yer
alan ülkelerde burjuvazi feodal artıklarla her
savaşında proletaryanın devrimci gücünü, so-
luğunu ensesinde hissetti. Burjuvazi için artık
kendi devrimleri, emperyalizm çağında siyasal
iktidara radikal devrimci yoldan el koymanın,
tamamen ele geçirmenin bedeli onu ebediyen
kaybetmeyi göze almak demektir. Bu devrimci
kalkışmalar hareketin önünde işçi sınıfı yürü-
mediği sürece büyük trajediler, ihanetler, or-
taklıklar, en gerici kesimlerle işbirliğini kaçınıl-
maz kılacaktı. Burjuvazi kendi gelişmesini,
iktidarını, feodal artıkları başka bir biçimde
onlarla uzlaşarak üretim ilişkilerinin zoruyla,
üretici güçlerin çözücü etkisiyle zamana yaya-
rak ve her şeyden önemlisi de işçi sınıfını hangi
biçimde olursa olsun uzak tutarak, sürekli onu
kollayıp baskı altında tutarak yapmak zorun-
daydı. Türkiye bunun canlı bir laboratuvarıdır.

Türkiye işçi sınıfı 70’li yıllarda kendisini bu

hareketin içinde bulunduğu burjuva demok-
ratik hareketini, kendi devrimine, işçi sınıfı
devrimine dönüştürebilecek maddi koşullara
sahipti. Ne var ki bu hareketin önünde yürüye-
memesinin, önderliğini yapamamasının öznel
koşulları, kendi bağımsız bir sınıf hareketine
sahip olamamasının koşulları, kendisinden
daha çok dünya proletaryasının komünist ha-
reketinin içindeki II. Dünya Savaşı sonrasında
çıkan oportünizmin hâkimiyetinden dolayıydı.
Modern revizyonizmin, Avrupa komünizminin
revizyonist tezlerine karşı savaşım için henüz
bilimsel sosyalizme el yordamıyla ulaşmaya
çalışan genç, deneyimsiz, tecrübesiz bir sınıf
olarak Türkiye işçi sınıfının zamana ihtiyacı
vardı. Türkiye işçi sınıfı dünyada ve Türkiye-
de yeni bir devrimci durum karşısında kendisi
için oldukça büyük bir zenginlik ve deneyim
biriktirdi. Burjuvazinin siyasal bunalımı ve işçi
sınıfının yeni bir hareketi bu deneyim ve zen-
ginliği açığa çıkaracaktır.

Toplumlar, insanlar gibi gençken, cesur,
gözü pek, saldırgan, yeni şeyler peşinde ko-
şan öğrenme açlığıyla asi ve isyankârdır. Ölüm
uzakken ölümden korkmaz. Yaşlandıklarında,
ölümün belirtileri görülmeye başlandığında,
hastalıklar ve krizler sıklaştığında korkak, tu-
tucu eskiye dönen, geçmişin güzel günleriyle
avunan gençliğinin asi, isyankâr karakterini
hatırlamak istemeksizin yok sayarak, geçim-
siz, tahammülsüz, bencil, ölüm korkusuyla
yozlaşmış, gençlerin asiliğinden, yaşam biçim-
inden nefret ederek baskıcı bir karaktere sa-
hip olurlar.

Günümüz burjuva toplumu da, yaşlı bunak
ihtiyarın tahammülsüzlüğünü, baskıcı düş-
man yüzünü gösteriyor. O çoktandır gençliği-
ni yitirdi. Ölümü yaklaşan ihtiyarın hastalıklı
geçimsizliğini gösteriyor. Etrafında her şeyin
durmasını, sadece kendisini yaşatmak için ben-
cilce ona hizmet etmesini istiyor. Bütün gücü-
nü bunun için harcıyor.

Bosna Yanıyor: Avrupanın Çeperinde İsyan

Mate Kapović*/ Roarmag.org

Radikal talepleri ve halk meclisleri ile Bosna'daki isyan, küresel mücadeleler döneminin sona ermekten uzak olduğunu göstermektedir.

7 Şubat Cuma günü, Bosna'da tüm hükümet binaları yanıyordu. Bosnalılar, uzun bir süre sessiz kaldıktan sonra nihayet düşüncelerini söylemeye karar verdiler. Ve konuştuklarında duyulan, yalnızca kelimeler değil - bir kükremeydi. Yangınlar, taşlar ve polisle şiddetli çatışmalar görüldü. İsyanın ilk birkaç gününde en etkileyici ve sembolik resim, Tuzla'da, tüm bunların başladığı şehirde, üzerine grafiti ile " kahrolsun milliyetçilik" yazılmış, yanmakta olan bir hükümet binası oldu. Milliyetçilik, uzun süreden beri, siyasi ve ekonomik baskıyı meşrulaştırmak için siyasi elitler tarafından sıkça kullanılan bir sığınak olmuştu; bu isyan gerçekten onlara verilen güçlü bir mesajdı.

Bosna'nın kantonlarının Başbakanları birer birer istifa etmeye başladılar. 9 Şubat Pazar günü Hırvatistan Başbakanı Zoran Milanović, Hırvat liderleri ile görüşmek üzere büyük bir Hırvat nüfusa sahip olan Mostar'a giderken, Sırp Cumhuriyeti (Bosna'nın Sırp kısmı) Başkanı Milorad Dodik, birinci Başkan Yardımcısı (Sırbistan gayri resmi lideri) Aleksandar Vučić ile görüşmek üzere Sırbistan'a çağrıldı. Bunun nedenleri açıktı. Hırvatistan ve Sırbistan'da siyasi elitler, şimdiden "Bosna devrimi" adı veri-

len şeyin kendi ülkelerinin sınırlarını geçmesinden korkuyorlardı.

Patlayıcı bir öfke

Kuşkusuz, Bosna'daki ekonomik durum korkunç. Ülkede bir zamanlar pek çok fabrika ve güçlü bir işçi sınıfı vardı - fabrika bacalarında bile, (Yugoslavya'nın bir parçası olan) eski Bosna Hersek Sosyalist Cumhuriyeti'nin arması bulunurdu. Şimdi, bu fabrikaların çoğu kapalı; diğerleri ya yabancı şirketler ya da yeni oluşan bir kapitalist sınıf tarafından özelleştirildi ve bunların bazılarında işçiler ücret almaksızın çalışıyorlar. (Bu durum, Yugoslavya sonrası ekonomide oldukça yaygın). Ülke yaklaşık % 45'in üzerinde bir işsizlik seviyesine sahiptir. Komşu Hırvatistan ve Sırbistan, bu kadar kötü durumda değiller ama genel durum tatmin edici olmaktan çok uzak olduğundan, bu ülkelerin elitlerinin de endişelenecek birçok nedenleri var. Örneğin, Hırvatistan'da gençlik arasında işsizlik oranı neredeyse % 53; AB içerisinde Yunanistan ve İspanya'dan sonra ikinci sırada.

Bosna'da toplumsal bir patlamaya dönüşen isyanın çok önemli yerel nedenleri vardı: Yaygın yoksulluk, artan eşitsizlikler, büyük bir bürokratik aygıt ve en üstte de siyasi ve kapitalist şeytanlar. Ancak bu ayaklanma da son yıllarda görmekte olduğumuz küresel isyanların bütünsel bir parçasıdır. 2008 yılında ekonomik krizin

başlamasından ve birkaç yıllık ilk şoktan sonra, 2011 yılında Arap Baharı, İspanya’da Öfkeliiler (indignados) ve ABD’de Wall Street’i İşgal hareketiyle büyük bir protesto ve ayaklanma dalgası başladı. Geçen yıl, Türkiye ve Brezilya’da çok büyük ayaklanmalar gördük. Eski Yugoslavya da bu dalgadan payını aldı.

Zaten 2011 yılının Mart ayında Hırvatistan’da bir ay süren büyük “Facebook protestoları” vardı. Politik bakımdan oldukça heterojen olmasına rağmen, bu protestolar, aynı zamanda ilk kez Yugoslavya’nın bölündüğü ülkelerin herhangi birinden verilen açık anti-kapitalist mesajları içeriyordu ve birçok yönden net bir ortak ruhu paylaştıkları, Öfkeliiler (İspanya) ve Wall Street İşgal hareketine benziyordu. 2012 - 2013 yılında Slovenya, ülkedeki kamusal söylemi son derece etkileyen ve (örneğin potansiyel vaat eden Demokratik Sosyalizm Girişimi gibi) yeni siyasi güçleri ortaya çıkartan yaygın “Sloven ayaklanması” ile sarsılmıştı. 2014 yılında sıra Bosna’ya geldi. Bosnalılar, en son fakat en güçlü tepkiyi gösterdiler.

Sosyal İsyan

İsyanın başından beri, hemen hemen tüm analistler bunun kaçınılmaz olduğunu ve kendilerinin bunun er ya da geç gerçekleşeceğinden emin olduklarını ısrarla ifade ettiler. Tabii ki, bu doğru değildir. Bosna’daki durumun gerçekten feci olmasına rağmen, tüm bu protestolardan önce analistlerin çoğu, insanların pasif, hareketsiz ve milliyetçilik nedeniyle bölünmüş olduklarını, bu tür bir ayaklanmanın imkansız olduğunu iddia etmişlerdi. Ancak, genellikle olduğu gibi, bu protestolardan sıçrayan ve öngörülemez bir kıvılcımın tutuşturduğu ateş, hızla büyüdü.

Ayaklanma ülkenin kuzey-doğusundaki oldukça eski bir sol-kanat ve işçi sınıfı geleneğine sahip bir şehir olan Tuzla’da başladı. Bu şehir, çoğu zaman, iddia edildiği gibi “farklı bir şehirdi” çünkü ülkenin geri kalanından farklı olarak milliyetçilik, burada sağlam bir şekilde tutuna-

mamıştı. Bu yüzden, Tuzla’nın, kasırganın gözündeki yer alması hiç de şaşırtıcı değildi. Burada, (Dita, Polihem ve Konjuh gibi) özelleştirilen bazı fabrikaların işçileri bir süreden beri çeşitli nedenlerle barışçıl protestolar yapıyorlardı. Ancak 5 Şubat Çarşamba günü, şehrin gençlerine, işsizler ve diğer insanların da katılımıyla, protesto hızla tırmanmaya başladı ve sonraki günlerde ülkenin büyük kısmına yayıldı. En önemli eylemler, 7 Şubat’taki yangın ve şiddetli çatışmaların çoğu, ülkenin en büyük şehirleri arasında olan Tuzla, Saraybosna, Zenica, Mostar ve Bihać’ta meydana geldi.

Protestolar kendiliğinden oluşuyordu ve temelinde toplumsal talepler yer almaktaydı. Birçok protestocu yiyecek bir şeyleri olmadığını, uzun zamandır işsiz olduklarını belirttiler ve suçlu buldukları siyasi ve ekonomik elitlere duydukları derin nefreti dile getirdiler. (Hırvat ve Sırp milliyetçilerin mutlulukla ve hızlı bir biçimde işaret ettikleri gibi) Bosna’nın çoğunlukla Müslüman Boşnaklar’ın yaşadığı bölgelerinde meydana gelmesine rağmen, isyan açıkça - bazı provokasyonlar, sabotajlar ve serserilerin hareketleri dışında - milliyetçi değil, sosyal bir isyandı. Elbette genellikle olduğu gibi, çok sayıda futbolseverin de hareketlenmenin militan kısmına katıldığı protestolar, oldukça heterojen bir yapıdaydı. Bugün, protestolar Boşnakların çoğunlukta oldukları bölgelerde devam ediyor ancak bazı istisnalar da var. Ülkenin Güney-Batısındaki Mostar kentinde, hem Hırvatlar, hem de Boşnaklar önde gelen Hırvat ve Boşnak milliyetçi partilerin (HDZ ve SDA) genel merkezlerini ateşe verme eylemine dahildiler. Sırp azınlık Prijedor, Banja Luka, Bijeljina ve Zvornik’de birkaç küçük çaplı protesto ve toplantılar örgütlerken, Hırvat azınlık da, Livno ve Orašje’de protesto gösterileri yaptılar.

Protestoların açıkça toplumsal olmalarına rağmen, siyasi elitler tarafından kendi çıkarları için kullanılan ulusal sorun (Bosna’daki Hırvatların durumunda tamamen asılsız olmasa da), hâlâ büyük bir problemdir. Bosna’da birçok

Hırvat ve Sırp hâlâ, örneğin, Mısır devriminin İslamcı dönüşünü (Bosna’da bu tür bir senaryo olasılığı son derece düşük olmasına rağmen) göz önünde bulundurarak, protestoların farklı bir siyasi yapıya dönüş yapacağından şüphe duyuyor ve korkuyorlar. Bu korku, Bosna’nın Hırvat ve Sırp bölgelerinde protestoları önlemeye çalışan siyasi elitler ve medya tarafından aktif şekilde besleniyor. Bu bağlamda, komplo teorileri geniş bir popülerlik kazanmış durumda. Bu yüzden, Boşnak milliyetçileri ve politikacıları bunun bütünüyle Boşnaklar’a karşı bir komplo olduğunu, Hırvat milliyetçileri ve siyasetçileri, Hırvatlar’a karşı bir komplo olduğunu ve Sırp milliyetçileri ve siyasetçileri de Sırp’lar’a karşı bir komplo olduğunu iddia ediyorlar. Ayrıca, Hırvat ve Sırp milliyetçi aydınlar ve medyanın bunun yalnızca bir “Boşnak baharı” olduğunu kanıtlamak için umutsuz bir çaba içinde sessizce işbirliği yapmaları da çok önemli.

Milliyetçi İddialar

Yine de herkes böyle milliyetçi propaganda eğilimli değil. Örneğin, Drvar’da (üyelerinin çoğu Sırp kökenli olan) bir sendika, çoğunluğu Hırvat olan Livno’daki protestoculara destek verdi. Ayrıca, ülkenin Sırp bölümünde kıdemli askerlerin örgütü, sosyal sorunlar, adaletsizlik ve özelleştirme suçları ile ilgilenmeye başlaması için kendi başkanları Milorad Dodik’e açıkça baskı yaptı. Ancak, Bijeljina’da (Bosna’nın Sırp kesiminde) isyana destek veren protestocular, Sırp milliyetçileri tarafından bir karşı-protesto ile karşılandı. (Aynı şey, Sırbistan – Belgrad’da bir dayanışma gösterisi sırasında oldu (aynı sıralarda, Sırbistan’da polis sendikası, protestoların Sırbistan sınırlarını aşması halinde, protestoculara karşı hareket etmeyeceğini açıkladı). Hırvatistan’da ise, sol ve sağ eylemciler, onlardan esinlenerek, önümüzdeki günlerde kendi sınırlarında protesto gösterileri düzenleyecekler.

Bosna’daki durum çok gergin olmaya devam ediyor. Bazı sol eğilimli aydınlar ve kamuya mal olmuş kişiler protestolara destek veriyorlar

ancak medyanın ve tüm siyasi sınıfın çoğu onlara karşı birleşmiş durumda. Ortalıkta bol miktarda birçok milliyetçi iddia, komplo teorileri, sahte bildirimler, yanlış bildirimler, uydurma raporlar ve anlatılar dolaşıyor. Elitler ve rejimin aydınları statükoyu korumak için ellerinden geleni yapıyorlar. Yine de, liberal, muhafazakâr ve milliyetçi çevrelerde epeyce kafa karışıklığı var. Kurulu düzenin analitik aparatı, esasen işçi sınıfını, işsiz ve yoksulları aktif bir politik özne olarak algılayamadığından, bu tür bir gelişme ile başa çıkmak için donanımlı değildir. Bunlara bir de yanmış binalar, “holiganlar”, gereksiz şiddet ve benzerine ilişkin her zamanki küçük burjuva ahlâki değerlendirmeleri eklemek gerekir. Şiddet olmaksızın bunların hiçbirinin gerçekleşemeyecek olmasına ve politikacılarla medya arasındaki tedbirli işbirliğinin, burjuva demokrasisi ve “basın özgürlüğünün”, gerçekte sınıfsal ayrıcalıkları koruma anlamı taşıdığını açıkça göstermesine rağmen, liberaler ve muhafazakârlar protestoların “barışçıl ve ağırbaşlı” olması çağrısında bulunuyorlar. Her zaman olduğu gibi medya, protestocuların hiçbir net hedefleri veya siyasi programları olmadığını, ne yaptıklarını bilmediklerini söylüyor. Bu doğru değil. Protestocuların talepleri gün be gün daha net hale gelmektedir. Örneğin, - en ileri, politik bakımdan tutarlı olan ve net konuşan –Tuzla’lı işçiler ve protestocular daha eşit ücretler, işçiler için sağlık koruması; ekonomik suçlara karşı yasal işlem uygulanması; yasadışı yollardan elde edilen servetlere el konulması, Dita, Polihem, Poliolhem, Gumara ve Konjuh fabrikalarının özelleştirme sürecinin yeniden değerlendirilmesi, fabrikaların kamulaştırılması ve üretimin işçi denetimi altında yeniden başlatılması, siyasi elitin ayrıcalıklarının kaldırılması vb. talep ettiler. Elbette, bu olgunlaşmamış politik programın nasıl gelişeceğini ve bunun hangi parçalarının yalnızca laftan ibaret olduğunu söylemek hâlâ zor.

Tuzla “Plenumu”

Bu hareketliliğin en ilginç ve heyecan veri-

ci yönlerinden biri, eski hükümetin birkaç gün önce istifasını vermiş olduğu Tuzla'da - isyanın tam merkezinde - "plenum" adında devrimci bir örgütsel kurumun ortaya çıkmasıdır. Bu plenum (veya genel kurul) orijinal Rus sovyetlere çok benziyor. Protestocular bu kurumları doğrudan demokratik bir şekilde kolektif kararlar ve taleplerini belirlemek için kullanıyorlar. İlginç olan, demokratik karar alma için bir siyasi organ olarak plenum fikrinin 2009'da Hırvat öğrencilerin işgal hareketinden kaynaklanıyor olması ve Hırvatistan öğrenci hareketinin kendisinin, bu fikri 2006 Belgrad öğrenci hareketinden almış olmasıdır. Bu, diğer bir deyişle, Yugoslavya sonrası sol eylem işbirliği ve karşılıklı esinlenmeye güzel bir örnektir. Başkent Saraybosna ve Zenica kentindeki protestocular da şimdi bir plenum düzenlemeye çalışıyorlar.

Tuzla plenumunun eski hükümetin kalıntıları tarafından kabul edilen bazı talepleri şunlar: Önceki hükümetlerde yer alan veya eski siyasi partilere üye olan insanlar hariç olmak üzere bölge halkı tarafından önerilen adaylarla, yeni bir geçiş kanton hükümeti kurulmalıdır. Yeni seçilen hükümet üyelerine de çok düşük ücret ödenmeli ve ek ayrıcalıklara sahip olmamalıdır. Plenum, eski partiler ve hükümetin üyeleri hariç herkesin katılımına, tartışma ve oy kullanmasına açıktır (aslında bu uygulama, klasik anlamda onu "proletarya diktatörlüğü" yapar). Elbette, bu tür demokratik karar verme son derece övülecek bir durum olmasına rağmen, bu uygulama şehrin bütünü (hatta kanton) ölçeğinde düşünüldüğünde son derece sorunlu olabileceği için şimdilik çoğunlukla geçici bir olgu gibi görünüyor. Tuzla nüfusu yaklaşık 130.000 kişi iken, Tuzla plenumunun 10 Şubat Pazarı günü oturumunda, yaklaşık 200 katılımcı vardı.

"Asıl Dar Görüşlülük"

Bu olayların ileride nasıl gelişeceğini söylemek mümkün değildir. Ancak, kesin olan bir şey var: Bosna (ve bir bütün olarak bölge) bundan sonra aynı olmayacaktır. Yine de, özellikle

Bosna'da - ve genel olarak eski Yugoslavya'da - solun hiçbir gerçek kitle örgütüne sahip olmadığı göz önüne alındığında, (en azından sembolik olarak) çok şeyin başarılmış olduğu söylenebilir. Şimdi, protestolardan sadece bir hafta sonra, popüler fikirler ve toplumun söylemi zaten değişmeye başladı. Elitler gelecekte halktan, kesinlikle daha çok korkacaklar, sadece Bosna'da da değil. Ancak bütün bu olaylar, ülkede ilerici güçlerin ve kuruluşların oluşumu ve büyümesi için bir umuttur.

Geçen haftanın dramatik gelişmeleri ülkede ve komşuları arasında oldukça heyecan yarattı. Batıda ise, olaylar şimdiye kadar büyük ölçüde göz ardı edildi. Uluslararası medya dikkatlerini AB ve ABD'nin somut çıkarlarının olduğu Ukrayna'ya çevirirken, (kuşkusuz, çok daha küçük bir ülke olan) Bosna'daki sosyal ayaklanma, büyük ölçüde görmezden geliniyor. Açıkçası işçilerin ve işsizlerin isyanı, özellikle de komşu Hırvatistan'ın AB'nin en yeni üyesi olması nedeniyle, Avrupa'daki neoliberal statüko açısından çok olumlu bir gelişme değil. Ancak tuhaf olan, Avrupa Solu'nun da büyük ölçüde sessiz kalmasıdır. Bu sessizlik, kendi enternasyonalizmiyle eğlenen bir siyasi güç için çok da övgüye değer değildir.

Batı'nın gelişmiş ülkelerindeki sol kendi "dar görüşlülüğünü" aşmak için çok daha fazla çalışmalıdır. Sol enternasyonalizm ve küresel dayanışma sadece teorik bir yorum olamaz; aynı zamanda pratikte de uygulanması gerekir. Avrupa ve Kuzey Amerika'daki radikal ve ilerici toplumsal güçler sadece kendi yakın çevrelerinde "seçilmiş konulara" bakarak kendilerini tatmin etmemelidirler. Çünkü sorun yalnızca Bosna halkının uluslararası desteğe ihtiyacı olması değildir; bu halkın isyanı, uluslararası sol için de çok ilginç ve önemli bir gelişme oluşturuyor. Bu isyan, 2011 yılında başlayan küresel mücadeleler döngüsünün hâlâ çok canlı olduğunu gösteriyor.

*(MateKapović Hırvatistan Zagreb Üniversitesi'nde doçent ve sol siyasal aktivisttir)

Kotana İmamı

Mustafa Özkan

Savaşlar insanlığın kendi kendine reva gördüğü en acımasız uygulamaların başında gelir. Haklı savaşların olduğu göz ardı etmesek de son tahlilde savaşlar yok oluş, geriye dönülemeyen yollar olmuştur tarih boyu.. Yöresel savaşların yıkımlarının oldukça fazla olmasının yanında, bir de Dünya Paylaşım Savaşları yaşanmıştır ki onların yarattığı olumsuzlukları anlatmaya hiç bir sözcük yetmez. Bu büyük savaşların öncesi ve savaş yıllarındaki yıkımların kötü etkileri yıllarca sürüp gitmiş, hatta biri diğerini doğurup, gelecek yıllara berbat bir gelenek bırakmıştır.

Yerel savaşların oluşmasında üretilen yerel bahaneler, topyekün savaşlardakilerin aynısı olmakla birlikte daha genele yayılan, daha karmaşık bahanelerdir. Bahaneler bazen inanışların, bazen etnik kökenlerin farklılığına, bazen de bir önceki yenilmişliklerin öç alma duygusuna kapılarak üretilse de; asıl neden varlıklara, pazarlara el koyma istemleridir. Varlıkları, pazarları, egemenlik alanlarını paylaşmamaktır asıl mesele..Paylaşmak zorunda kalınsa da aslan payını alma savaşıdır aslolan..Bu paylaşımların başlangıç ve sonucunda ise asıl zarar görenler halk kitleleridir.Sürüklenirler oradan oraya.. Sürüklenmek de bazen “önemsizdir” katledilmenin yanında. Bu katliamların asıl uygulayıcıları ise geleneksel sözüm ona kurallı, savaşların yanında, hatta daha öne çıkan kuralsız savaşlardır. Korku salan, öldüren, kovalayan birlikler oluşturulur her savaş öncesi ve sonrası cephe gerilerinde.. Savaşların haklılık-

ları yayılmaya çalışılır. Çoğunlukla da başarılı olunur. Ama sonuçta kovalanan da, kovalayan da süreçten örselenerek çıkar.

İşte böyle bir paylaşımın öncesinde yaşamıştır Kotana İmamı. Kotana İmamı Ordu ve Mesudiye kırsalının birleşimindeki Melet vadisi ve civarının çete reisliğini yapmış bir şahıstır. Dedemin eniştesidir. Dedemin eniştesi olmasının nedeni halamızın güzelliğinden değil, kalabalık bir aileye daha akraba olup, onların gücünü gücüne katma meselesidir. Zaten tek evlilik yapacak adam değildir ya Kotana İmamı..Bu yıllar Osmanlının paylaşımı, dolayısıyla da dünyanın paylaşımı söz konusudur. İnsanlar oradan oraya sürüklenmektedir. Kendilerince güvenli olmayan yerler terk edilip güvenli yerlere göçler başlamıştır. Her yerde olduğu gibi Karadeniz bölgesinde de çetelere ihtiyaç vardır, hem de çok vardır; korkutan, korkulduğu için saygıda kusur edilmeyen şahsiyetlere...Kotana İmamı tek başına hareket edemez tabii bu güzide milleti koruyup, içindeki ayrık otlarını temizleme şerefini ifa ederken...Bölgenin en önemli,en acımasız liderlerinden olan Topal Osman’ın çetesindedir.Topal Osman bildiğimiz Giresun’un Osman Ağası..! Bazı akılsızların kahraman ilan ettiği faili bilinen “faili meçhul”cinayetlerin uygulayıcısı katil...Veli Küçüklerin heykelini diktiği tarihi sapık. Mustafa Suphileri Karadeniz’de katlettiren çetenin reisi...Fındık sözcüğünün telaffuzuyla Müslüman olup olmadığına karar vererek “temizlik işleri” yapan Mustafa Kemal’in koruması, tetikçisi, pervasızlıklarına

sahipleri de katlanamaz hale gelince sahipleri tarafında yok edilen bir katil...Tıpkı heykelini diktirenler, Yeşiller, Çatlılar v.b.

Topal Osman'la eşgüdümlü hareket eder Kotana İmamı, ama onun da adamları vardır. Hatta yardım edip, bu temizlik başarıyla sonuçlansın diye varını yoğunu katillere veren insanlar da vardır.Dün komşusu, sevgilisi, arkadaşı, sırdaşı olanları temizleyip ari halk olması yolunda yardımını dokunsun diye her şeyini ortaya koymaktadır zavallı insanlar...Oysa başka yerde de başkaları aynı oyunları oynayarak başkalarına aynı şeyleri yaptırmaktadır. Kısacası dostlar düşman olmuş, asıl düşmanlar dost algılatıl-

çoğunlukla mübadeleye tabi tutularak çıkıp gitmişler yeni ülkelerine ama, Ermenilerin gidecek yerleri olmadığı için ya şehirlere sığınmışlar güvenli olur diye, ya da karşı guruplar oluşturup savaşmışlar. Ama güç yeter mi Kotana İmamı ve “cengâverlerine”. İmamın kurşun değmez bedeni ve yelden hızlı atı vardır. Bütün pusulardan kurtulur. Aslında pusu kuran kendisidir ya, öyle belletilmiştir insanlara...Ama bazı çok acı gerçekler, korkutup sindirmeye hatta yasaklamalara karşın dilden dile söylenecek günümüze kadar gelip, üstü örtülememiştir.

Bunlardan en çarpıcı olan örneklerden biri Ermeni ve Rum olmaktan vaz geçmek..! Adam

mıştır.

İşte bu hengamede Kotana İmamı ve çeteleri Pontus'un “temizliğinde” görev alırken kendi yöntemlerini uygulamışlar, ölümden kurtuluş seçenekleri de sunmuşlar Pontus ve Ermeni kökenlilere. Türk ve Müslüman olmak şartıyla yaşamalarına müsaade edilenler olmuş. Bu da merhametli oluşlarından diye anlatılır. Ama suçları ağır olanlar, yani malı mülkü yerinde olanlar için “dönmek” bile yetmemiş. Güzel kızlar bazen ailelerin kurtuluşu olmuş elbet; ama kızlarını ikinci eş olarak verip ülkeyi terk etmek koşuluyla. Sağ kalan Grekler büyük

Ermeni olmaktan kurtulmuş ama lakap olarak kalmıştır üstünde. Ermeni Aziz , Ermeni Mustafa...v.b. ama o Ermeni lakaplı Ermeniler ne yazık ki katledenlerden daha fazla katledenleri savunur olmuş ve daha fazla yeni kimliğiyle övünür olmuş. Belki bu durum korkunun içselleşmesidir, korkunun zalimliğidir. Korkudan kurtulmak için korktuğuna tutkunluktur. Bunu anlayıp algılayabilmenin mümkünü var mıdır? Ama asıl mesele başka yerlerde de buralarda asimile edenlerin asimile edildikleri yaşamın asıl gerçeğidir.

Yine İmamın savaşçılarından biri, özellikle

de Ermeni kökenliler olmak üzere, Müslüman yapmaya çalıştıklarını kendince sınava tabi tutmak için Melet Irmağı üzerine ağaçtan bir dal uzatıp sırat köprüsü kurmuş. Geçenler canını kurtarıp başka yerlere gidebilme hakkına sahip olabileceğinden, insanlar o çağlayanın üzerindeki bir ağaç dalıyla cebelleşerek düşüp ölmüşler. Çoğunlukla da geçebileceğine inanılanın geçmemesi için dal sallanıp çağlayana atılmış insanlar. İzleyenler ise bu duruma ilahi bir gerekçe olduğu için sevinmişler. “Ne yapalım sırat köprünün geçemedi” diyerek...

Özellikle Ermeni’lerin erkeklerinin toptan yok edilmesi, kadın, kız ve çocukların kimsesiz kalmasına neden olmuş. Onlar da ikiyüz kişilik bir grup halinde Belalan ormanlarına sığınmışlar. Belli ki erkekler biz gelene kadar burada saklanın, gelince birlikte gideceğimiz yere gideriz demişler. Bundan sonrasını dedemin ağzından anlatayım “Bizim enişte ve çetelerine Ermenilerin dayanması mümkün değil tabii... hepsi yok olup gitti. Kalleşçe öldüler!..Ama biz kadın ve çocuklarını merak ediyoruz. Bir gün köyü bir inilti sesi kapladı. Sağa sola baktık. Gözü iyi görenler Belalandaki kızılığı fark etti. “Belalan köyün tavanında gibi bir yayla, bir hayli köye uzak ama Ermeni kadınları o zamanlar genellikle kırmızı giydikleri için gözü iyi görenler fark etmiş.” Dedem devam ediyor: “İmam yani eniştem merhametli insandı. Hemen adam gönderip kadın, çoluk çocuktan oluşan insanları köye getirdi. Meğer stokladıkları yiyecek bitip, aç susuz kalıp, gelen giden de olmayınca, meydana çıkıp ağlamaya başlamışlar. İmam tüm köylere haber salıp yemekler pişirtip herkesin karnını doyurdu. İmamın merhametine bak” diyerek benim tepkimi ölçüp, yaşadıklarını anlatmayı sürdürdü. “Sonra oturulup bunların ne yapılacağı tartışılıp karar verildi. Yaşamaları için olanak sağlanamayacağı, savaş nedeniyle bizlerin de yiyeceği olmadığı için hepsinin öldürülmesine karar verildi. Silah ziyan olmasın diye de Melet ırmağına atıldılar. “Dede madem öldürecektiniz, neden o kadar yemek pişirip

yedirdiniz” diye sorunca,”Müslümanlıkta aç insan öldürmek caiz değildir”diye celalleniordu. Çünkü o da din adamıydı. Kendisinin unvanı da Mollaydı. Ama dedem bunları normal anlatırken Kotana İmamının bazı adamlarının öldürmeden önce kadınlara tecavüz edip, çocukları süngüye geçirdiği için İmam tarafından cezalandırıldığını vurgulayıp, “imam çok merhametliydi ama çevresinde bazı aşırılığa kaçanlarda vardı”d eme cesaretinde bulunan bir kaç kişiden biriydi belki de.Yine dedeme Rumların kızlarıyla evlenmişsiniz, belki de o kadınlar canlarını, çocuklarını kurtarmak için sizlerle evlenirlerdi, öldüreceğinize onu neden yapmadınız dediğimde, “Ermenilerle evlenilmez, Müslüman olsalar belki ama o çaresiz durumda bir büyüğünün izni olmadan Müslüman olmaları da sahici sayılmaz, o nedenle evlenmedik, oysa çok güzel kızları vardı” diye cevap vererek Müslümanlığına “leke” sürmedi.

İyi ki de evlenmemişler. Hiç değilse onuruyla ölmüş ve isimsizler tarihine gömülmüş o güzelim insanlar. Oysa kim bilir kaç mutsuz, umutsuz kadın katillerle eş olarak yaşamış olacaktı. İşin diğer yanı da Ermeni kadınlarının ölümüne evlenmeler bile mani olamamış. Ermeniler ne yazık sıralamanın hiç bir yerine sığdırılamamış. Oysa Kızılçukur - Kotana arasındaki geçilmez vadideki hâlâ kullandığımız tek yol olan patikada, onların izleri var.

Toplumların cinnet geçirmesi böyle bir şey işte. Şusu busu yok. Herkes her yerde katliamlar yapmış. Tek nedeni bu devasa, herkese yetebilecek büyüklükteki dünya varlıklarını tek elde toplama savaşı. Tek sorun ezilenlere yapılan eziyetlere, ezilenlerin de alet edilmesi sorunu. Öyle olmasa dün düşman ilan edilenler bu gün dost, dostlar da düşman ilan edilir miydi? Bu travmaların üstü örtülerek unutturulmak isteniyor aslında... Oysa unutturulup, paylaşılmayan travmalar gelecekteki kinlerin nedeni olup insanları daha büyük felaketlere sürüklüyor. Yüzleşmek lazım tüm dünyada ve bizde yüz karalarımız ve karanlıklarımızla.

Kuşaktan Kuşağa Süren Dava

Erdem Eren

Bu gün gençliğe bakıldığında tamamen apolitik yani politikadan uzak durumdadır. Çünkü sistem gençliği kendi içerisine öyle bir almış ki, onları düştünceden yoksun bırakarak sadece para kazanılmasını, asla sorgulamamayı öğretmektedir. İşte bu yüzden gençlik, bırakın siyaseti kendini tanımaz hale getirilmiştir. Bunun en basit örneklerinden biri şudur: uyuşturucu ya da esrar satıcılarının adı ve yeri bilinmesine rağmen polisin birşey yapmaması ama her hangi bir yerde örgütlenme faaliyeti göstereni yaka paça içeri almasıdır. Yani buradan şu sonuç çıkartılabilir: gençliğin tamamen sorgulama yeteneğinden soğutulmuş zevk ve sefaya hatta zararlı şeylere müsaade edilmektedir.

Apolitik gençlik için durum böyle iken, peki burjuva siyaseti seçen gençlik nasıldır ? Bir de ona göz atalım. Bugün sosyal demokrat ya da milliyetçi görüşe sahip partiler, hiçbir hak tanımaksızın, hiçbir şekilde parti tüzüğünü sorgulamaksızın, gençliği en alt tabakada bulundurmaktadır. Onlara kapitalizmin vahşiliği anlatılamıyor, her hangi birini putlaştırarak onun yolunda ilerlemelerini ve o ne yaptıysa aynısının da gençlik kollarında yapılmasını istemektedir. Halbuki o putlaştırdıkları kişiyi de sorgulamaları ve araştırmaları gerekmektedir aksi hali tam bir taklittir. Gençliği kullanmak yerine, onlara yer vermeli ve onlara doğru bilinç yüklenmelidir. Gençliğin, asla ve asla başka birilerinin hamallığını yapmaması gerekir. İşte bu cenderenin içinde sıkışmış olan gençlik ne yapmalıdır? Biz akl-ı kemale ermiş gençler olarak bu iki gençlik yapısını inceledik, ikisinin de birbirinden vasat olduğuna kanaat

getirdik. Bu yüzden dolayı Genç Sosyalistler Birliği altında toplanmaya karar verdik. Bunun ilk adımları 16.02.2014 te Turgutlu’da yapılan toplantıda atılmıştır. Toplantımıza geniş katılımıla başladık. Bu toplantıda enine boyuna bütün konular tartışılırken, stajyer öğrencilerin sorunundan, okullardaki öğrencilerin sorununa, genç işçilerin sorunundan, genç çiftçi sorunlarına kadar bütün gençliğin tahlili yapıldı ve sonunda bu saydığım sorunlardan ancak ve ancak keskin bir örgütlenmeyle aşılabileceğinin kanaatine vardık.

En önemlisi ise örgütümüzün temelinde Marksist-Leninist bir ideolojinin yer alması gerektiğini kararlaştırdık. Peki neden? Bu ideolojinin temeline indiğimizde, okuyan gençten tutun da çiftçi, işçi, köylü, şehirli, yoksul sınıfta bulunan gençlere değinen bir ideoloji olduğunu görmekteyiz. Bunun doğruluğunu şu sözlerde de görüyoruz:

“Özgürlük” gösterişli bir kelimedir, fakat özgür ticaret adı altında, en acımasız savaşlar gerçekleşmiştir. “Özgür iş” adı altında, köpek gibi çalışanlar soyulmuştur.” (Lenin)

Kapital iktidarda kaldıkça,

değil yalnız toprak,

değil yalnız insan emeği,

değil yalnız insan kişiliği,

değil yalnız vicdan,

değil yalnız aşk,

değil yalnız bilim,

her şey, her şey kaçınılmaz olarak alınıp sa-

tlacaktır.(Lenin)

İnsanların maddi yaşam koşullarını belirleyen onların bilinçleri değildir, bu maddi koşullar onların bilinçlerini belirler.(Marx)

Dünyayı anlamak yetmez, onu değiştirmek gerekir.(Marx)

Ve daha bir sürü anlamlı belirlemeler vardır. İşte bütün genç kitleye seslenen bu ideoloji gençliğin önünü açacaktır ve politik-Apolitik

gençliğe de artık kendilerinin yanlış bir yolda olduğu onlara öğretilecektir.

Aldığımız kararlardan bir diğeri ise 1 Mayıs'ta artık bu akl-ı selime kavuşmuş olan gençlerin hazır olduğunu göstermek için bizler de alanlara çıkıyoruz. Sayımız az, fakat hızla büyüyen bir gençlik yapılanması var. Gerçeğin gücüne inandığımız sürece dünyayı dahi fethedeceğimizin de farkındayız .

Çöken Sağlık Sistemi ve İnsan İlişkileri

Hüseyin Habip Taşkın

Sokakların nabzını tutmak gerekir; aslında hepimizin sokakların nabzını tutmamız gerekir. Çünkü geleceğimizi sömürsüz bir düzen içinde garanti altına almak istiyorsak, bunu başarmamız için birleşmemiz gerekir. Yoksa kapitalist sistem, emekçiler arasındaki dayanışmayı yok ederek, onları bencilleştirmeye, kişiliksizleştirmeye, sömürü mekanizmasının çarkları arasında yok etmeye devam edecektir. Sokakların nabzını tutarken, mahallemizde, sokağımızda, işyerimizde yaşamımızın her yerinde sorunlarımıza çözüm bulmak için her konuyu titizlikle ele almalıyız. Gündelik sorunlarımıza sahip çıkarken, ortaya somut öneriler koyarken de yaşam pratiğine geçirmeliyiz.

Türkiye’de sorun, insanların yaşam alanlarında fazlasıyla vardır. Sistem burjuvazinin çıkarları üzerinden kurgulandığı içindir ki bu durumda sorunlar daha da katmerlenmektedir. Emekçilerin direnci ve kararlılığı bu sorunları

çözemesi de, oldukça sınırlandırılabilir. Kökten kalkması için elbette kokuşmuş yapının yerle bir edilmesi gerekir.

Sokağın nabzının yüksek düzeyde attığı kollarlardan bir tanesi, devletin sağlık anlayışıdır. Türkiye’de yaşayan her insanı birebir ilgilenir. Sömürü çarkında sağlık? Sağlık kimlere emanettir? Sorular uzadıkça uzar ama bunun çözümünü de hep birlikte bulmak zorundayız. Bana ne diyemeyiz! Sorun bireysel ve toplumsal olarak hepimizindir.

Sağlık sorunu bu ülkenin başlıca sorunlarından bir tanesidir. Kapitalizmde sağlık anlayışı sermayeleşmiş olduğundan, “paran ne kadarsa, o kadar sağlık” alabilirsin. Bu bağlamda sağlık alanındaki bir öğrenci elbette eğitimini görürken, hastasını da bir müşteri olarak görebilir. Çünkü sistemin yapısı paran kadar sağlığı getirmektedir.

Kapitalist ve emperyalist sistemde hiçbir za-

man halk için sağlık bedava denemez. Çünkü burada sömürü sistemi ağırlık basar. Önemli ölçüde artı değer üreten bu sektörde hastalar müşteri konumuna sokulmaktadır.

Türkiye’de sağlık her iktidar, koalisyon hükümetlerinde ve askeri faşist darbelerde halk yararına olmadı. 12 Eylül 1980 Askeri Darbesiyle sosyal haklarda sağlık sistemi de budandı. Bu budama sırasında halkın hakları budanırken, sağlık sektöründe ilaç tekelleri başta olmak üzere, Tıbbi malzeme tekelleri hep kazançlı çıktı. Doktorlar ise genel olarak muayenehanelerinde ücret karşılığında hastasına bakarken, ameliyatlık olan kişiden de bıçak parası adı altında açıktan rüşvet almaktadır. Bunun adı sömürü düzenidir.

Bıçak parasını veremeyen hasta uzman bir doktor tarafından ameliyat edilmek yerine, stajyer doktorların ve bir uzman adayı doktorun eline kalır. Yani denek olarak kullanılmış olur. Ameliyatı bu doktor adayları gerçekleştirir. Bu ülkede meslek yeminlerinin inandırıcılığı olmadığı gibi, Hipokrat yemininin de bir inandırıcılığı yoktur.

2014 yılında alınan duyumlara göre özel hastanelerde muayene ücreti 40 tl olacak. Özel hastanelerde kendi aralarında birinci, ikinci, üçüncü derece diye ayrılıyorlar. Özel bir uzman doktorun ya da ‘profesör’ ün muayene ücretinin üç yüz TL’ ye kadar çıktığı söylenmektedir. Burada halk için sağlık hizmeti vardır denilemez.

Devlet Hastanelerinin işlevi sonlandırılma-ya doğru giderken, yerlerine özel hastanelerin AKP iktidarında açılmasına, patlama yaşanmasına tanıklık ediyoruz. Sağlık alanı sektörleşmiş, artı değer üretiminin gerçekleştiğı bir alana dönüşmüştür. Devleti yönetenler tarafından özel hastaneler kaliteyi artırır söylemi, kitleleri aldatmacadan başka bir şey değildir.

Türkiye’de sigortalı olsanız da sizden muayene ve ilaçlardan belirli yüzdelik kesiliyor. Her ilacı alıyorsunuz ve almak istediğinizde ayrı bir ücret ödüyorsunuz. Sigortalı olmak

yetmez! Çünkü sizi çok yakında özel sağlık sigortasına da tabi tutacaklardır. Daha fazla ücret cebinizden buharlaşacaktır.

Hastanelerde, acillerde yığılmalar gözlenmektedir. Doktorlar TC’nin kuruluşundan günümüze kadar geline süreçte muayenehaneme gel demeye getiriyor. Çünkü ben senin parayı alırsam seni müşteri olarak görür, işlemlerini tüm hızıyla yaptırırım demeye getiriyorlar. Hastanelerde, sizin anlayacağınız dilde röntgen, ultrason ve diğer sağlık işlemleri için 8 ayı, 1 yılı geçen süreler verilmektedir. İnsanların yaşamlarıyla oynanırken, psikolojik anlamda yıkımlar da olmaktadır.

Dikkat ederseniz insanlar, yaşadıkları bozuk burjuva sistemine değil, sağlık çalışanlarına saldırmaktadır. Sağlıkta çağ atlamadık! Sağlıkta çöküşü yaşarken insani ilişkilerin çöküşünü de birlikte yaşıyoruz. Daha açığı şiddet kültürü, sistemin kullandığı bir araç haline getirilmeye uğraşılmaktadır.

Bunalan insanlar çıkış yolu aramaktadır. Saldırıları hastanenin acil servislerinde, hastaların muayene edildiğı polikliniklerde yaşanmaktadır. Doktorlar da şiddetle karşı karşıya kalabiliyorlar.

Emeğe, alın terine saygı duyan, hastasına insani ölçüde faydalı olmaya çalışan ve muayenehanesi olmayan, bıçak parası istemeyen doktorlarımız bu ülkede az da olsa vardır. Kimi doktorların bu yaklaşımları sağlık sorununun çözüldüğü anlamına gelmez. Bu bir sistem sorunudur.

Birlikte sağlık sistemini, emekçiler, yoksullar için ücretsiz duruma getirmek için emekçilere, yoksullara, ezilenlere düşen görev örgütlenme sorunudur. Bu örgütlenmeyi başarısak mücadeleyi kazanmış ve ileriye doğru hamle yapma hakkına sahip olmuş oluruz. Güç bizde olduğuna göre niçin başarmayalım? Haydi biraz cesaret...

Yaprak Dökümü

Sararıp dökülmeden önce kızaran
yapraklar ki onlar
Şan verdiler ortalığa bütün bir sonbahar

Mevsim dönüp de yeniden yeşermeye
başlayınca rüzgâr
Çıplağında o atın yine onlar koşacaklar
O çocuklar
O yapraklar
O şarabî eşkiyalar

Onlar da olmasalar benim gayrı kimim
var?

Can Yücel

